

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	86
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	96
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	98
1. A HEP IT részletei.....	98
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	98
Jövőképünk	99
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	100
3. Megvalósítás	103
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	103
3.2 A megvalósítás folyamata	103
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	105
3.4 Nyilvánosság.....	105
3.5 Kötelezettségek és felelősség	104
3.6 Érvényesülés, módosítás	106
4. Elfogadás módja és dátuma	107

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagyvenyim a Dunántúlon Fejér megyében a Mezőföld déli részén a Dunától nyugatra kb. 6 km távolságban található, Dunaújváros vonzáskörzetéhez tartozó település. /A két település közötti távolság alig 10 km./

Tájjellege igazi mezőföldi a Dunántúlra jellemző, szelíd ívelésű halmokkal, patak menti fűzesekkel, zöld legelőkkel. Éghajlatára jellemző a meleg, száraz, mérsékelten forró nyár és a nagyfokú csapadékszegénység. A megye legszárazabb területe.

A község neve 1429-ben bukkan fel Venym /olvasd: Venyim/ alakban. A Venyim helynévhez később csatolt Nagy- előtag a Mezőfalvához tartozó Kisvenyimtől való megkülönböztetésre szolgál.

A hajdani bronzkori település - mely volt török fennhatóság alatt, volt vagy másfél évtizedig teljesen lakatlan, majd a Zirci Apátság és Előszállási Uradalom része - 1947. augusztus 1-én nyerte el önálló települési rangját. Korábban Hercegfalvához, a mai Mezőfalvához volt csatolva.

A település önállóvá válása óta jelentős fejlődésen ment keresztül. E fejlődés nemcsak a lakónépesség számának növekedésében, hanem a község arculatában is jelentkezik. Statisztikai adataink szerint 1949-ben összesen 193 lakóépületet tartottak nyilván, ma viszont több mint 1.500 lakóház található a településen.

E növekedésben jelentős szerepet játszott Dunaújváros közelsége. A városra jellemző nem éppen kedvező légszennyezettség miatt, főként a hetvenes évek végén, a nyolcvanas évek elején sokan telepedtek le a községben. Főként ez okozta a lakónépesség számának rohamos növekedését.

¹ Gazdasági program, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció

1985-ben épült meg a vezetékes vízhálózat, majd ezt követte a vezetékes gáz, a telefonhálózat kiépítése, az utcák szilárd burkolattal történő ellátása. 2007-re elkészült a csatornázás első üteme, 2014-re a második üteme is.

Nagyvenyim területén nincs fellelhető tájvédelmi terület. Természetvédelmi terület a templomkertben található Arborétum, amelyet a Szent Bernát Alapítvány felügyel.

A településen az önkormányzat fenntartásában működik a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde 99 óvodai és 28 bölcsődei férőhellyel, valamint a művelődési ház egy 15 ezer kötettel rendelkező könyvtárral.

Az iskolai létszámnövekedésből fakadóan szükségessé vált új tantermek kialakítása. Ez a helyzet magával hozta azt, hogy a közművelődés, a kultúra és az oktatási tevékenység elkülönülését kellett megvalósítani. 16 évnyi együttlét után vált szét az iskola és a könyvtár, így az iskolában a könyvtári helyiségekből kettő, az aulában pedig egy harmadik tanterem került kialakításra, míg a könyvtár egy 2016-ban megépült új épületben kapott helyet, amit helyi kezdeményezésre Palágyi Józsefről (egykori jegyző, tanító) neveztek el.

Biztosított az egészségügyi alapellátás két háziorvosi körzettel, egy fogorvossal és két védőnői körzettel. 1996-tól 2024. február 1-ig –az Országos Mentőszolgálathoz történő átszervezésig– 9 környékbeli település hétközi és hétvégi ügyeleti szolgálatát is felvállalta Nagyvenyim, azzal, hogy helyszínt biztosított az ügyeleti ellátás részére.

Időskorúak bentlakásos elhelyezését biztosítja a Szent Ferenc Szegénygondozó Nővérek által épített és fenntartott Időskorúak Szociális Otthona. Az otthon 46 fő idős, beteg ember ellátásáról gondoskodik.

A kikapcsolódást és sportolási - tenisz, fallabda, teke, darts, biliárd, csocsó - lehetőséget igény esetén a Sportcentrum biztosít, mely magánvállalkozásban épült és üzemel, emellett a nagyvenyimi sportpálya, valamint a Piac téren 2018-ban elkészült futókör és a több funkciót ellátó fitness eszköz. A településközpontban a görpálya mellett, tenisz- és streetballpálya, fitness eszközök valamint 4 évszakos jégpálya is a mozogni vágyók rendelkezésére áll.

Az elmúlt 20 év társadalmi - gazdasági változásai Nagyvenyim nagyközséget sem hagyták érintetlenül. Elenyésző a településen azoknak a száma, akik élethivatás-szerűen élnek a mezőgazdasági termelésből. Helyben biztosít munkalehetőséget a KVJ Művek. Sok egyszemélyes vállalkozás működik a községben, ez főleg a szolgáltatások területén jellemző. A községben élő aktív korú lakosság megélhetését a Dunaújvárosban működő cégek, vállalkozások biztosítják kb. 85 %-ban. Több munkavállaló a helyi, illetve a városi munkalehetőségek szűkülésének hatására a településtől távolabb próbál munkát vállalni.

A közlekedésre az autóbuzos, illetve a saját tulajdonú gépkocsival történő közlekedés a jellemző. Vasúti közlekedés lehetősége biztosított, a falutól kb. 3 km távolságra van, szinte senki nem veszi azt igénybe.

A település, épített örökségekben nem bővelkedik. Egy műemlék épületünk van, a két hektáros arborétum területén, a Római Katolikus templom szomszédságában található 1737-ben épült kétszintes kastély R.k. plébániaház, mely korábban cisztercita rendház volt.

A közigazgatásilag Nagyvenyimhez tartozó Mélykút településrész az anyaközségtől 5 km-re, északra fekszik. A távolság ugyan csekély, azonban az alacsony infrastrukturális ellátottság mégis elzárja Nagyvenymtől. Mélykútnak mindössze négy rövidke utcája van. Hátrányt jelent az itt

élőknek a településrészeket összekötő szilárd burkolatú út hiánya, ugyanakkor ennek köszönhető a településrész nyugodt, családi jellege. Elzártága révén igazi békés szigetre emlékeztet, az anyatelepüléshez képest egy lassúbb ritmusú élettel.

Nagyvenyim két testvér-települési kapcsolattal bír: a bajor Altomünster és az erdélyi Egeres településekkel rendszeres és aktív a kapcsolat.

A településen aktív civil élet működik: „Nagyvenyimért” Közalapítvány, Alapítvány a Nagyvenyimi Óvodáért, „A ma gyermeke – Nagyvenyim jövője” Alapítvány, Szent Bernát Arborétum Alapítványa, Erdőjárók Túraegyesület, D-6 Nagyvenyim és Környéke Postagalamb Sportegyesület, Aranydaru Nyugdíjas Klub, Nagyvenyim és Térsége Fejlesztéséért Egyesület, Nagyvenyimi Faluszépítő Egyesület, Nagyvenyimi Sport Klub, Búgócsiga Családi Bölcsőde és Játszóház Egyesület, EQUI-KING Lovas Sportegyesület, SPARING Ökölvívó Sportegyesület, BS LOVAS Sportegyesület, Legkisebb Közös Többszörös Egyesület valamint a Nagyvenyimi Polgárórság. Szinte valamennyi társadalmi szervezetünk -az önkormányzati segítségét felhasználva- tud a civil szervezetek számára kiírt támogatási rendszerekben pályázni, ennek közvetlen pénzügyi eredményei pedig a helyi társadalom működésére nézve jelentős dinamizáló hatással bírnak. A jogi értelemben véve civil szervezetek mellett a művelődési ház is gazdag programot kínál mind a klubjaiban tömörülő tagság, mind a települési lakosság köréből érdeklődőknek.

Nagyvenyimen évi 4-5 alkalommal megjelenő helyi újság működik (Mi újság Nagyvenyimen?).

Nagyvenyim folyamatosan fejlődő nagyközség, melyet az elmúlt évek beruházásai bizonyítanak, amelyeket a lakók igényei szerint, stratégiai szemléletben, integrált és komplex módon valósítottak meg az önkormányzat vezetői. A 2012-ben bővített Egészség ház a 2014-20-as ciklusban került felújításra, megújuló energia-hasznosító rendszerekkel is felszerelt, továbbá klimatizálásra került. A fogorvosi rendelőnk új fogászati kezelőegységgel gazdagodott. Az épülettömb így a korszerű egészségügyi ellátás mellett igényes és kényelmes teret biztosít a háziorvosi és fogorvosi körzetek és a védőnők számára. A Magyar Falu Program pályázat keretében 2020-ban széles körű orvosi eszközök beszerzésére került sor, amely érintette minkét háziorvosi körzetet, a fogorvost és a védőnőket is. 2022-ban szintén a Magyar Falu Program keretében megújult a temetőben a ravatalozó épülete és új urnafal került kialakításra, és a Polgármesteri Hivatal belső terei is részben felújításra kerültek. Ugyanebben az évben beszerzésre került pályázati forrásból a Gyermekeink Védelmében elnevezésű informatikai rendszer, amely a szintén beszerzett informatikai eszközökkel a családsegítők munkáját támogatja. A Magyar Falu Program keretében 2022-ben a felelős állattartást támogatva az önkormányzat macskák és kutyák ivartalanításának költségeit tudta átvállalni.

A kisgyermekes családok igényei alapján 2012. évben a település központjában lévő parkba telepített játszótér használhatósága a terület adottságai okán sajnos korlátozott volt, eszközei felújításra szorulnak. Összhangban az esélyegyenlőség elveivel, a játszótér a közeli, árnyas, kedvezőbb funkcionalitást lehetővé tévő Piac téri rekortán borítású futókörrrel és erősítő gépekkel rendelkező Sportparkba került áttelepítésre. Az itt található játszótéri eszközök fejlesztése időszerűvé vált. A korábbi Kamasztanya sportolási és szabadidős lehetőségeit lényegesen kitágító Suli Fitt Park- Kölyökvár kialakítása is megtörtént az iskolával szomszédos területen, a Dunaújvárosi Tankerületi Központtal együttműködésben megvalósított új tenispálya mellett. A 2016-ban új könyvtárépülettel, ezt követően pedig szociális szolgáltató tömbbel gazdagodott településközpont koncepciózus átalakításának részeként ezen a területen az Eszkimókatár projekt keretei között négyévszakos szintetikus jégpálya is kialakításra kerül.

Az eredetileg bikaistállóból, több lépésben kialakított óvodánk korszerűsítésre, felújításra került, a 2019. év végére -hiánypótló beruházásként- tornaszobával bővült. Szomszédjában felépült a település új büszkesége, a 2022. évben kaput nyitó, Fecskefészek Bölcsődének otthont adó új, színes és kényelmes épület. Az óvodai közétkeztetés 2021-2022-ben nagymértékű eszközbeszerzés útján és az ahhoz szükséges terek kialakításával modernizálódott. 2023-ban az óvodaépület a TOP Plusz pályázat keretében energetikai korszerűsítéssel gazdagodott, míg udvara játékbekészítésekkel és parkrendezéssel újult meg. 2022-ben a mélykúti településrész is saját játszótérrel kapott a rendelő mellett.

A településközpontban és az óvodánál megvalósult sport-szabadidős fejlesztéseket jól kiegészítő a sporttelepen megvalósított öltözőépítés és a pálya világításának kialakítása is. Nagyvenyim a kiváló minőségű füves pálya mellett egy minden tekintetben megújulóban lévő, eredményes sportteljesítményért küzdő, megfiatalodó, és az utánpótlás felé tekintő sportegyesülettel is büszkélkedhet.

A közlekedésbiztonság javítása mellett a közbiztonságra is fokozottan figyelnek a település vezetői. A településen megvalósított nagyléptékű belterületi útfejlesztés mellett a településközpontban közlekedésbiztonsági és kerékpárosbarát fejlesztés is megvalósult. A Nagyvenyimi Polgárórség együttműködése az önkormányzattal helyben és a szakmai szervek által is elismert. Korábbi, sikeres pályázatuknak köszönhetően kihelyezésére került digitális sebességmérők folyamatos karbantartása mellett a meglévő térfigyelő kamera rendszer megújítására és ütemezett bővítésére is figyelmet fordítunk.

A 2014-ben megvalósult felszíni vízelvezetési projekt után zajlott a település egészére kiterjedő egységes vízelvezetési rendszer tervezése és megkezdődött annak ütemezett megvalósítása is. A felszíni vízelvezetés kérdésében azt kell tudni, hogy sajátos geodéziai viszonyrendszerrel rendelkezik a település. Vannak olyan részek, ahol az adott utcák hossz tengelyében, vagy a K-NY-i irányú magasságkülönbségek olyan mértékűek, amik egy nagyobb esőzés esetében szinte elvezethetetlen vízmennyiséget eredményeznek, amikor az egyik oldal házáitól a másik oldal házai felé zúdul le a víz. A felszíni vízelvezetés kérdéskört mindenképpen koncepciózusan kell kezelni. Ennek eredményeként egy öt problématerületet lehatárolás született Nagyvenyimen. Ami nem azt jelenti, hogy máshol nincs, hanem azt jelenti, hogy ez a legsürgetőbb öt probléma terület, melyekhez támogatási forrásokat kell keresni. Ebből már egyet megoldottak, egy második most van folyamatban, a harmadikhoz pedig már elnyert forrás van.

A Nagyvenyimi Polgármesteri Hivatal és a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda komplex épületenergetikai beruházása mellett az iskolára telepítendő napelemes rendszer kialakítására szóló pályázat is sikeres volt. A rendszer kiépítésével az iskola és az egészségház épületei olcsóbban üzemeltethetőek, mely a környezetvédelem területén is nagy lépésnek tekinthető. Az iskolatető is felújításra került. 2016-ban átadásra került a Palágyi József Könyvtár épülete, mely azóta bővítésre került, az épülettömb a gyermekjóléti és családsegítő feladatot ellátó szervezeti egység mellett számos kiállításnak és rendezvénynek ad otthont. A mélykúti orvosi ellátás az I. sz. praxishoz tartozik, hetente egy alkalommal helyszíni rendelést biztosítva. A rendelő belső tere 2014-ben az életveszélyes állapotot ideig-óráig megszüntetni képes felújításra került. A három részre osztott épület önkormányzati tulajdonban lévő másik része azonban továbbra is életveszélyes maradt, az épület átépítéssel járó felújítása 2014. év végére már halaszthatatlanná vált. Az épület egy részén fennálló magántulajdon okán a beruházás megvalósíthatósága rengeteg egyeztetést igényelt, mely azonban végül sikeresen lezajlott, az épület és környezete mára ismét a településrész méltó, a társadalmi összefogás számára folyamatosan megújuló terepet szolgáltató központjává válhatott. Emellett megvalósult a Nagyvenyimet Mélykúttal összekötő földút mechanikai stabilizációja is, s ezáltal a mélykúti településrészen élők hátránya a közszolgáltatások elérése tekintetében jelentősen lecsökkent. Ugyanakkor továbbra is megoldandó feladat a

településrész egészséges ivóvízzel való ellátottságának folyamatos biztosítása. A településrészt a mélykúti női börtön területén elhelyezkedő kutak és az ahhoz tartozó víztorony látja el. Bár az önkormányzat jelentős anyagi ráfordításával a víztorony részben megújult, továbbra is gondot okoz az, hogy a kutakból nyerhető víz rendszeresen az egészségügyi határt meghaladó mértékűen szennyezett, ilyenkor a lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátása lajtoskocsikkal történik.

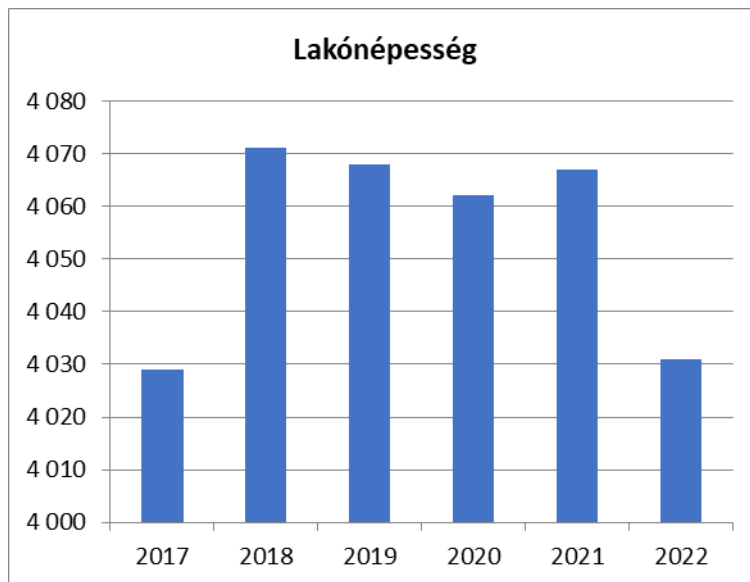
A 2016-2020 között kapott hazai és uniós források felhasználásával (Modern Városok Programja, a TOP, stb) Dunaújváros térségi kapcsolódási pontjaként, több ütemben megújult a 6219-es jelű út Nagyvenyim-Sárbogárd közötti szakasza. Az első fázisban került felújításra a nagyvenyimi rész, ami a burkolat minőségi cseréjét és a hozzá kapcsolódó feladatokat jelentette, mely Nagyvenyim és lakosságának közérzete szempontjából is nagy jelentőséggel bír. Az önkormányzat saját erőből 2019-ben a település nagy részére kiterjedő aszfaltozási és aszfalt felújítási munkálatokat végzett el, amelyet 2021-ben egy Kormányhatározattal odaítélt forrásból tudott folytatni. Ezen projekt keretében parkoló kialakítások és járdaépítések is megvalósultak. 2021-ben a Budai Nagy Antal utca és az Erdő sor kapott új burkolatot. 2022-ben ez a munka folytatódott a Határvölgyi-lakópark elnevezésű projekttel, amely során újabb utcák kaphattak új aszfalt burkolatot. Az önkormányzat elkötelezett az ezirányú folytatásában, már megnyert TOP Plusz források egy része is az útrekonstrukciókat szolgálja.

A Vidékfejlesztési Program pályázata keretében 2021-ben átadásra került a helyi termelők termékértékesítését szolgáló piac épület, amely vizesblokkokkal, irodával és gombavizsgáló helyiséggel kulturált környezetben várja a termelőket és a lakosokat. Ugyanebben az évben a közösségi kulturális élet magasabb szinten történő kiszolgálása érdekében hangtechnikai eszközök kerültek beszerzésre szintén pályázati forrásból.

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata Tanyagondnoki Szolgálat működtetését is megkezdte, mely elsősorban a külterületen élő családok, emberek segítségét hivatott szolgálni. A tanyagondnoki szolgáltatás területi és személyi hatálya kiterjed Nagyvenyim nagyközség külterületén és egyéb belterületi lakott helyén (Mélykútpuszta) életvitelszerűen élő, és ott lakcímmel rendelkező személyekre. Természetesen a belterületen élő lakosok is számíthatnak a tanyagondnok segítségére, úgy a közösségi életben, mint a sport, a kulturális, illetve az egyesületek munkáját elősegítő, támogató tevékenységekben. A Tanyagondnoki Szolgálat célja a külterületi, vagy egyéb belterületi lakott helyek intézmény-hiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alap-szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. Ez a gyakorlatban a szállításban való közreműködést, a szolgáltatás „házhozszállítását” jelenti indokolt esetekben. A szolgálat működése kiterjed a gyermekek óvodába, iskolába, rendezvényekre, sport-, és egyéb versenyekre, rendezvényekre szállítása is, amelyet a 2022-ben pályázati forrásból beszerzett 8+1 fős tanyagondnoki busz segítségével tud ellátni. A tanyagondnok az intézményekkel is kapcsolatban van, az óvoda, a bölcsőde, az általános iskola, a művelődési ház és könyvtár is számíthat segítő közreműködésére. Részt vesz a közösségi- és egyéb rendezvényeken is, azok szervezésében, előkészítésében, illetve lebonyolításában segít.

1. számú táblázat - Lakónéesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	4 029	bázis év
2018	4 071	101,04%
2019	4 068	99,93%
2020	4 062	99,85%
2021	4067	99,24%
2022	4 031	-

Forrás: KSH-IKIR

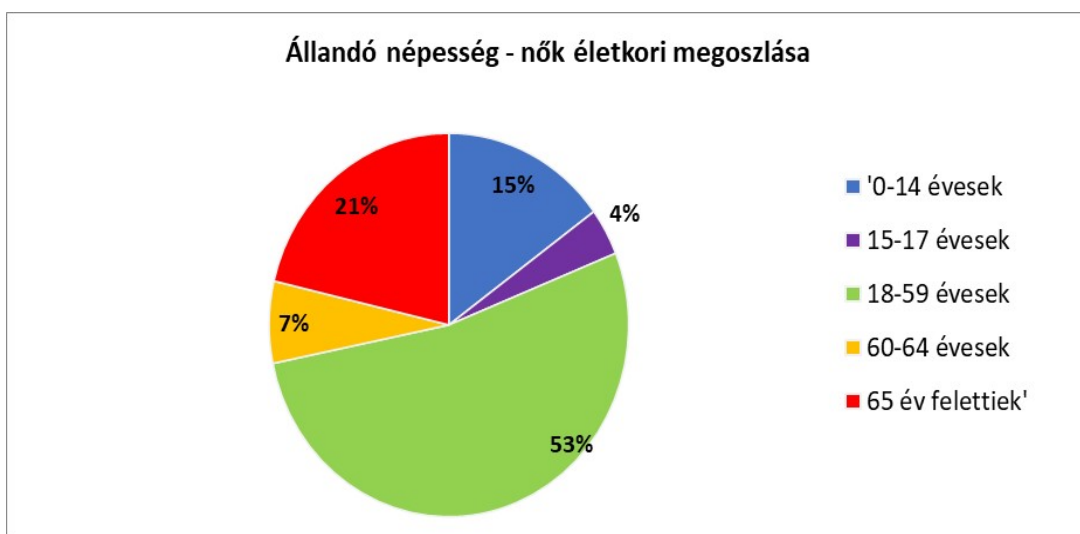
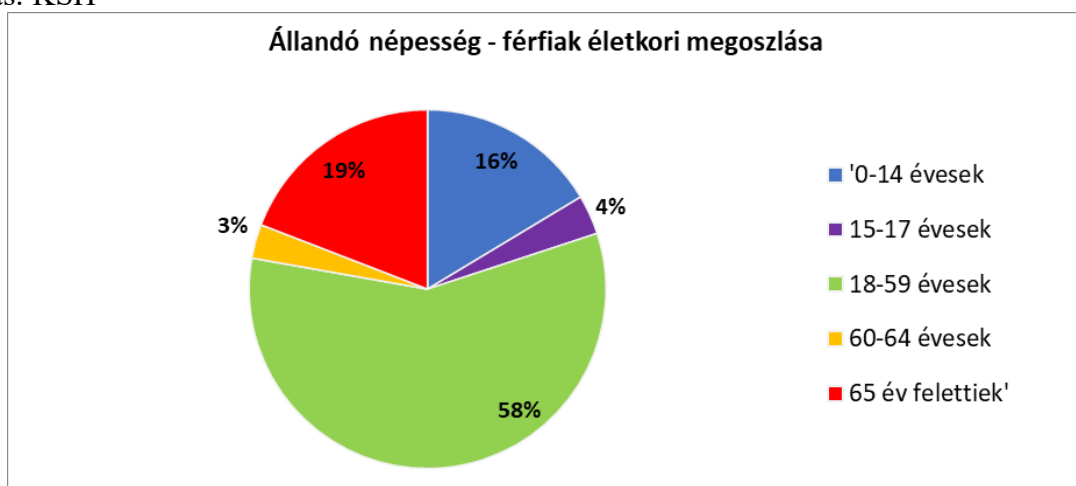

Nagyvenyimen a lakónéesség száma 2017 évet követően egy megugrást követően nagyjából állandó volt, 2023-ra visszacsökkent nagyjából a 2017-es szintre. A 2018-as évtől a növekedési ráta következhet az állami támogatásokból, pályázatokból, az előregedő társadalom következő generációinak kiköltözéséből, illetve abból, hogy egyre többen vágnak a vidéki, nyugodt életmódra.

2. számú táblázat-Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	2 147	2 116	4263	50,36%	49,64%
0-2 évesek	67	54	121	3,1%	2,5%
0-14 éves	342	316	658	8,02%	7,41%
15-17 éves	74	84	158	1,74%	1,97%
18-59 éves	1 204	1 119	2323	28,24%	26,25%
60-64 éves	64	146	210	1,50%	3,42%
65 év feletti	399	451	850	9,36%	10,58%

Forrás: KSH

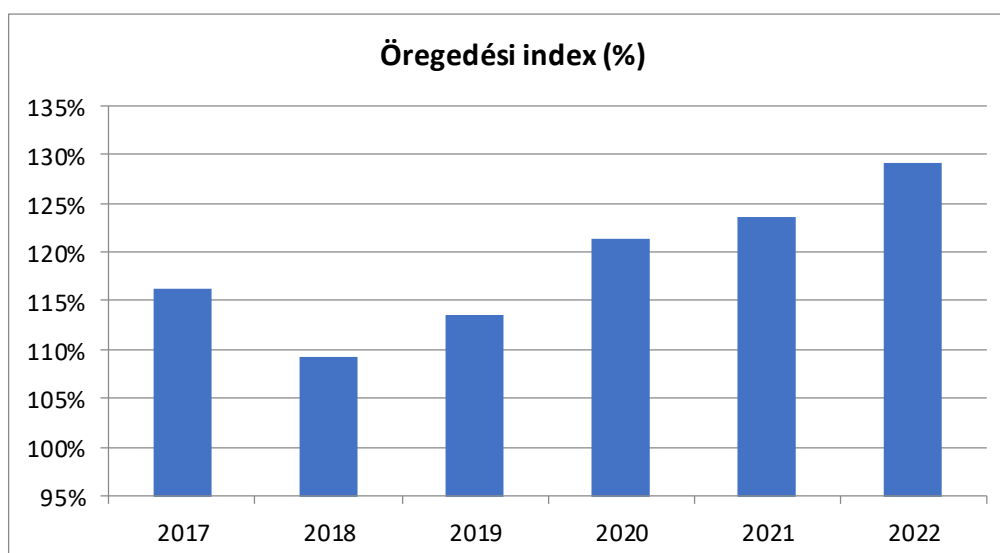

Az életkor szerinti bontás alapján a településen az állandó népesség több mint felét a 18-59 éves nők és férfiak teszik ki, továbbá magas a 65 év feletti létszáma, melyet már a növekvő öregedési

index is kimutatott. A 15-17 éves nők és férfiak az állandó népesség kevesebb, mint 5 %-át teszik ki, azonban a 15- 17 éves gyermekek száma 2016-ban 114 volt, ez szám 2022-re 158 lett.

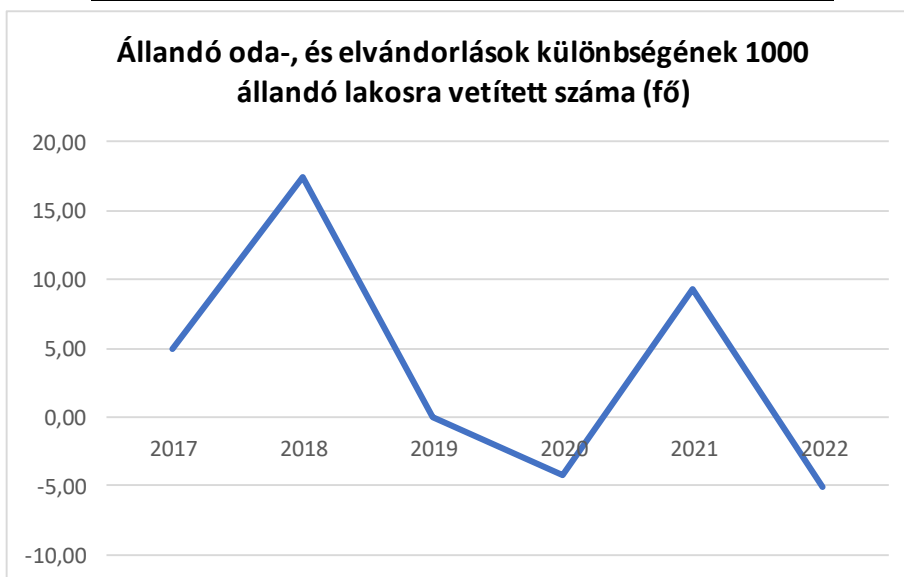
3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	713	614	116,12%
2018	721	660	109,24%
2019	772	680	113,53%
2020	811	668	121,41%
2021	833	674	123,59%
2022	850	658	129,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index már 2008 óta növekszik Nagyvenyimen, tehát a település előregedő. Mivel jellemző az idős lakosság arányszám növekedése, így a jövőben előtérbe kerülhetnek az időskori sajátosságokra jobban specifikálódó programok, intézményi-szolgáltatási igények (pl.: nagyobb klubélet, házi-gondozás igénye stb.)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	4,94
2018	17,37
2019	0,00
2020	-4,15
2021	9,26
2022	-5,13

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-2,71
2018	-4,65
2019	-3,64
2020	-1,71
2021	-7,56
2022	-7,09

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a születések száma -főként a vizsgált időszak végén- jóval elmarad a halálozások számától, de a vándorlási egyenlegeket is figyelembe véve a település állandó lakossága és lakónépessége tendenciájában enyhe növekedést mutat. Az utolsó két év kiugróan magas halálozási statisztikája részben a világjárványnak tudható be.

A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, iskolázatlan családok körében, ezért fontos szerep jut a település Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének.

Az öregedő népesség egyre inkább megkívánja az időseket érintő szociális- és egészségügyi szolgáltatások fejlesztését településünkön.

A 60 év feletti korcsoportjában nők vannak magasabb arányban, ami szemlélteti azt a demográfiai jelenséget, miszerint a nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakéhoz képest. Ezt az adatot érdemes figyelembe venni a férfiakat érintő egészségügyi szolgáltatások, szűrővizsgálatok népszerűsítésének szempontjából.

Értékeink, küldetésünk

Nagyközségünk mindenkori elöljárói sokat tettek a település dinamikus fejlesztéséért. A jelenlegi önkormányzati vezetők célja és feladata a lakosság igényeinek szem előtt tartásával, minden lehetőséget megragadva építeni, szépíteni a települést. Legnagyobb értékünk a közösségi összefogásban rejlik. A jó ügyek és a nemes célok mentén megvalósuló együtt gondolkodás Nagyvenyim töretlen fejlődésének záloga.

Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Az esélyegyenlőség mindenki számára fontos érték, melyet az élet minden területén, minden emberrel kapcsolatban érvényre kell juttatni, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Célunk: kiküszöbölni a hátrányos megkülönböztetést, kompenzálni az esélyegyenlőtlenségeket, előnyben részesíteni azt, aki hátrányosabb helyzetben van, mint más embertársai, tehát érvényesíteni az esélyegyenlőségi szempontokat. Az esélyegyenlőség megvalósításának át kell hatnia az önkormányzat tevékenységét, mely által megvalósul a legfontosabb elv, miszerint minden ember egyenlő, egyenlő méltóságú személy.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktívan bevonja, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagyvenyim település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Az általános iskolát érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nagyvenyim Község Önkormányzata 2010. év áprilisában *Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet* dolgozott ki és fogadott el 60/2010. (IV.27.) számú határozatával, melynek célja, hogy biztosítsa Nagyvenyim településen a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Célul tűzték ki - az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl - az esélyteremtést, támogató lépések és szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében. Emellett cél a diszkriminációmentes oktatás és nevelés megvalósulása, a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata azóta is nagy hangsúlyt fektet a településen élő gyermekek fejlődésére és fejlesztésére, különös figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására.

2013. július 1-től a hazai és uniós pályázatokon való részvétel feltétele, hogy a település esélyegyenlőségi programmal rendelkezzen. Nagyvenyim önkormányzata a település fejlesztéséhez a továbbiakban is szeretné igénybe venni az állami és uniós forrásokat, ezért az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet két évente áttekint, szükség esetén felülvizsgál, illetve az új helyzetnek megfelelően módosít.

A Program figyelembe veszi Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata dokumentumait, így különösen a 2019-2024 évekre vonatkozó Gazdasági programot, amely egy választási ciklusra vonatkozóan fogalmazza meg a település gazdaságfejlesztési elképzeléseit. Esélyegyenlőségi szempontból fontos, hogy a program a vállalkozások, az idegenforgalom és az infrastruktúra fejlesztésén kívül kiterjed a foglalkoztatás-bővítéssel kapcsolatos teendőkre, célokat fogalmaz meg a közfoglalkoztatással kapcsolatban, valamint a közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítása kapcsán is, és a Településrendezési Tervet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi kapcsolódásai szempontjából elsősorban a megyei tervezési dokumentumokkal való összefüggések lehetnek lényegesek.

A HEP szempontjából relevánsnak tekinthető megyei tervezési dokumentumok:

- **Fejér Vármegye Integrált Területi Program 2021-2027:** Integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott dokumentum, ahol a horizontális elvek és célok között található az esélyegyenlőség biztosítása.
- **Fejér Megye Területfejlesztési Konceptió 2030:** A megye hosszútávú, 2030-ig szóló céljainak összefoglalója, amely Fejér megye jövőképét a következőképpen fogalmazza meg: „Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytárségi együttműködések aktív tagjaként, kiváló termőhelyi adottságainak fenntartásával, a természeti és kulturális örökségének jövőtudatos kezelésével.”
- **Szent István Fejlesztési Program Fejér Megyei Területfejlesztési Program 2021-2027:** „A területfejlesztési koncepciókban és programokban minden szinten érvényesíteni kell a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés, az esélyegyenlőség, valamint a területi kohézió szempontjait.”

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH, az IKIR és a TeIR adatbázis adatai és a helyi intézmények adatai szolgáltak alapul. Emellett Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata által szolgáltatott adatok és a településen végzett adatgyűjtés is hasznos információkkal szolgáltak. Több helyen szembesültünk adathiánnyal, melyeket az adott táblázatokban jelöltünk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység, és sajnos a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, hogy valaki tartósan a létminimum szintje alatt él és esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen. A mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai társadalmi, gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység okai továbbá a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, oktatás-képzés hiányosságaira, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányosságaira vezethetőek vissza. Hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben és az érintettek egészségi állapotában mutatkozik meg. A mélyszegénység állapota az érintetteket megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. Fontos azonban tisztázni - a gyakorlatban elterjedt álláspont ellenére - hogy a cigányság és a mélyszegénység fogalma nem ugyanaz. Ez két olyan halmazt képez,

melynek van közös metszete, de nem fedik egymást. Helyzetük elemzése során az Ebktv. által rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését mindig vizsgálni kell.

Ennek a célcsoportnak az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférését négy alapvető jogszabály segíti:

- A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.)
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

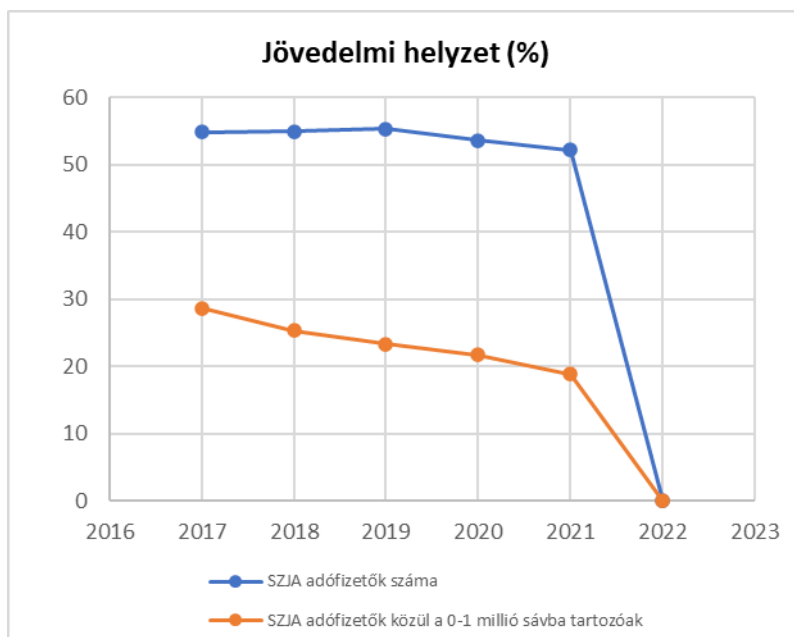
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családon belüli gyermekek száma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,84	28,62
2018	54,92	25,32
2019	55,26	23,29
2020	53,60	21,73
2021	52,17	18,84
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

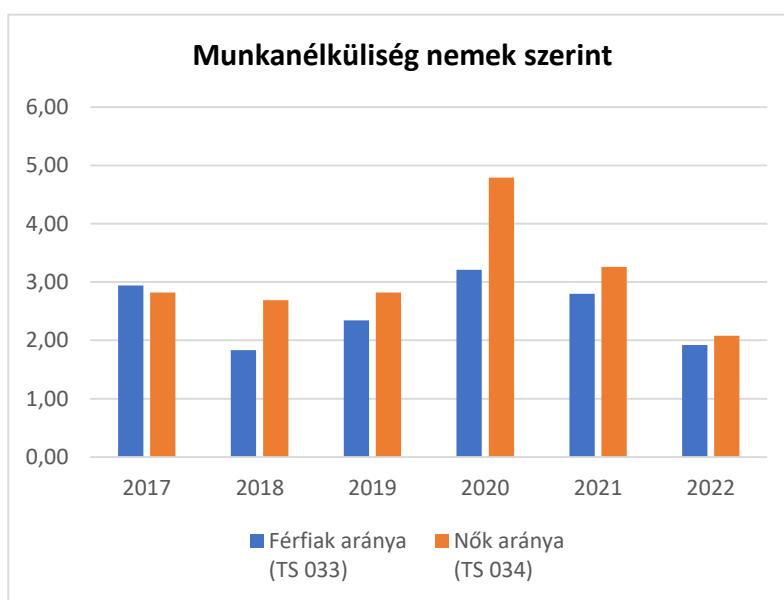
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és az Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Nagyvenyim lakosságát tekintve elmondható, hogy kevesebb az országos átlagokhoz képest a munkanélküliek aránya.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2017	2,94	2,82	2,88%
2018	1,83	2,69	2,26%
2019	2,34	2,82	2,58%
2020	3,21	4,79	4,00%
2021	2,80	3,26	3,03%
2022	1,92	2,08	2,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

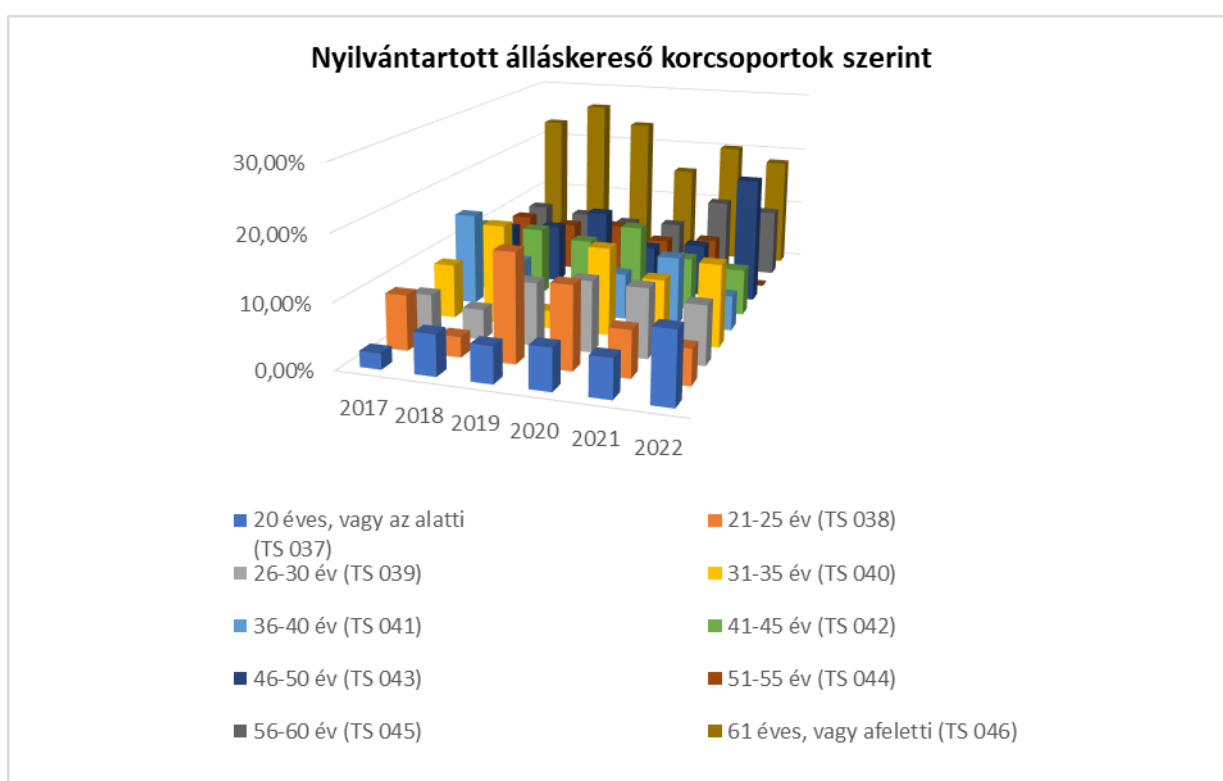
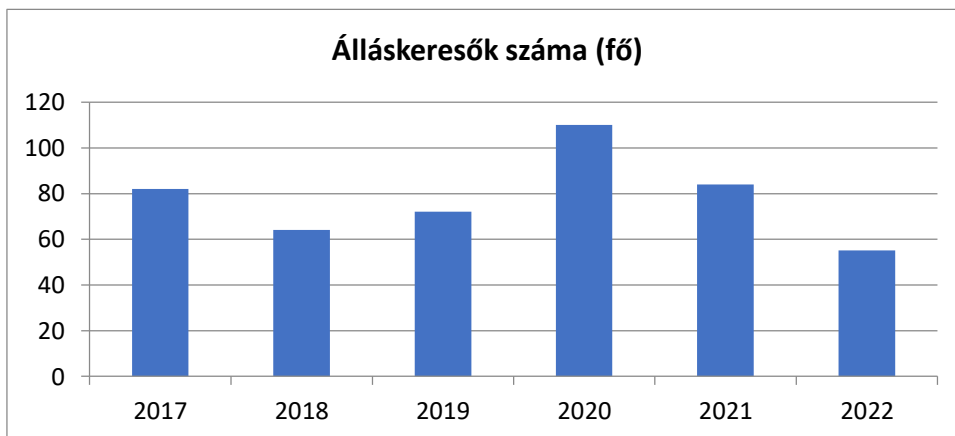

A nyilvántartott álláskeresők közül a nők aránya magasabb, mint a férfiaké, melynek oka lehet a gyermekek betegsége miatti kiesés a munkából. A COVID járvány idején 2020-ban volt a legmagasabb az álláskeresők aránya, mely 2020. év óta folyamatosan csökken településünkön.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	82	64	72	110	84	55
20 éves, vagy az alatti	Fő	2	4	4	7	5	6
	%	2,44%	6,25%	5,56%	6,36%	5,95%	10,91%
21-25 év	Fő	7	2	12	14	6	3
	%	8,54%	3,13%	16,67%	12,73%	7,14%	5,45%
26-30 év	Fő	5	3	7	12	9	5
	%	6,10%	4,69%	9,72%	10,91%	10,71%	9,09%
31-35 év	Fő	7	10	2	15	8	7
	%	8,54%	15,63%	2,78%	13,64%	9,52%	12,73%
36-40 év	Fő	12	5	3	8	9	3
	%	14,63%	7,81%	4,17%	7,27%	10,71%	5,45%
41-45 év	Fő	9	7	7	14	7	4
	%	10,98%	10,94%	9,72%	12,73%	8,33%	7,27%
46-50 év	Fő	7	6	9	8	7	11
	%	8,54%	9,38%	12,50%	7,27%	8,33%	20,00%
51-55 év	Fő	7	5	6	7	6	0
	%	8,54%	7,81%	8,33%	6,36%	7,14%	0,00%
56-60 év	Fő	7	5	5	8	10	6
	%	8,54%	7,81%	6,94%	7,27%	11,90%	10,91%
61 éves, vagy afeletti	Fő	19	17	17	17	17	10
	%	23,17%	26,56%	23,61%	15,45%	20,24%	18,18%

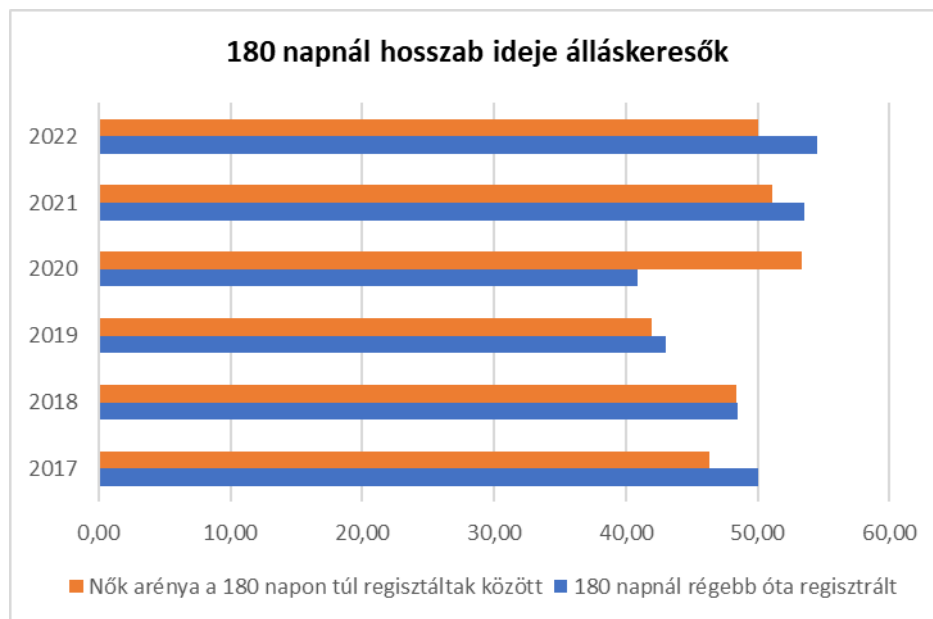
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korcsoport szerinti bontás alapján jelenleg a 20 év alattiak és a 46-50 évesek valamint a 61 év feletti álláskeresők aránya, melynek oka a lehet a fiataloknál a tapasztalat hiánya és az elhelyezkedési lehetőségek hiánya, az idősebbek között pedig a változó képzési feltételek és az, hogy idősebbeket nehezebben vesznek már fel új munkahelyre.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	50,00	46,34
2018	48,44	48,39
2019	43,06	41,94
2020	40,91	53,33
2021	53,57	51,11
2022	54,55	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

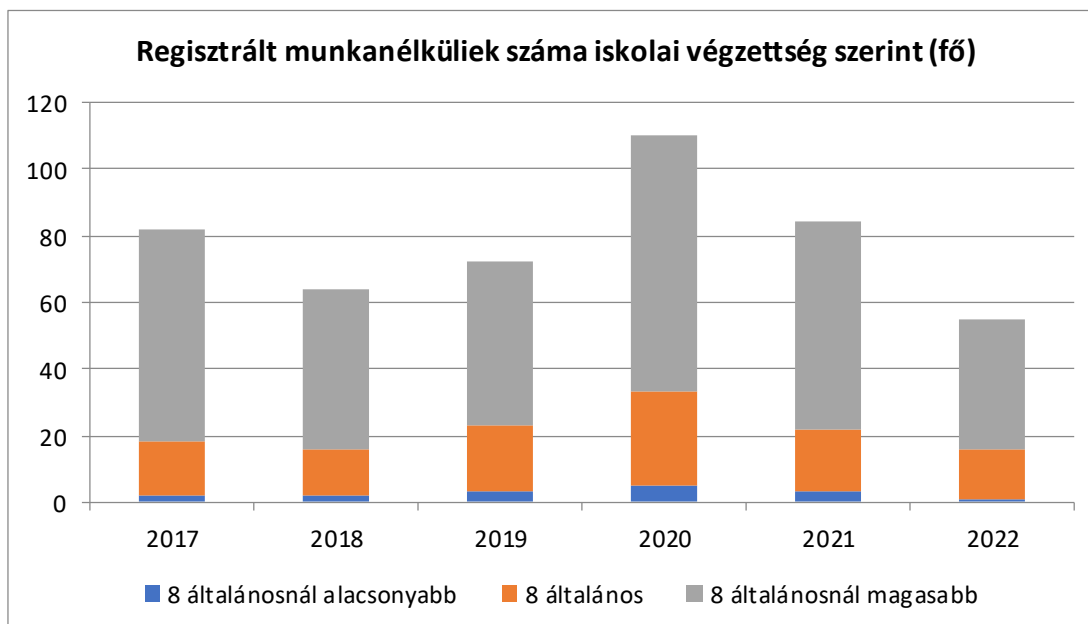
Az aktív korú lakosság számához képest a nyilvántartott álláskeresők száma alacsony, 2020 óta csökken. A számokat tekintve 2017 óta 2022-ben volt a legkevesebb a nyilvántartott álláskeresők száma. A nyilvántartott álláskeresők között a nők több mint fele 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli. A 180 napon túl nyilvántartott álláskereső nők száma azonban 2020 óta csökkent településünkön.

A tartós munkanélküliség okai lehetnek a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, továbbá az alkoholizmus.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	82	2	2,44%	16	19,51%	64	78,05%
2018	64	2	3,13%	14	21,88%	48	75,00%
2019	72	3	4,17%	20	27,78%	49	68,06%
2020	110	5	4,55%	28	25,45%	77	70,00%
2021	84	3	3,57%	19	22,62%	62	73,81%
2022	55	1	1,82%	15	27,27%	39	70,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők több mint 70 %-a 8 általánosnál magasabb végzettségű, számuk 2020 óta a felére csökkent.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	38	24
2018	26	12
2019	37	8
2020	40	6
2021	9	5
2022	12	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A községben élő aktív korú lakosság megélhetését a Dunaújvárosban működő cégek, vállalkozások biztosítják kb. 85 %-ban. Több munkavállaló a helyi, illetve a városi munkalehetőségek szűkülésének hatására a településtől távolabb próbál munkát vállalni. Helyben biztosít munkalehetőséget a KVJ Művek. Sok egyszemélyes vállalkozás működik a községben, ez főleg a szolgáltatások területén jellemző.

A közlekedésre az autóbuzsós, illetve a saját tulajdonú gépkocsival történő közlekedés a jellemző. Vasúti közlekedés lehetősége biztosított, a falutól kb. 3 km távolságra van, szinte senki nem veszi azt igénybe.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Nagyvenyimen foglalkoztatást segítő program a 2013-as évben került először megrendezésre, két alkalommal. A programokat a Család- és Gyermejkölési Szolgálat szervezte Álláskereső klub elnevezéssel. A résztvevők száma az első alkalommal 11 fő

volt, ebből 10 résztvevő nő volt. A második alkalommal a résztvevők száma 8 volt, ebből 4 nő, 4 férfi. A családgondozók azt tapasztalták, hogy a nők érdeklődőbbek a képzési programokban való részvételt tekintve, továbbá álláskeresésben, önéletrajzírásban is jellemzően nők kérnek segítséget.

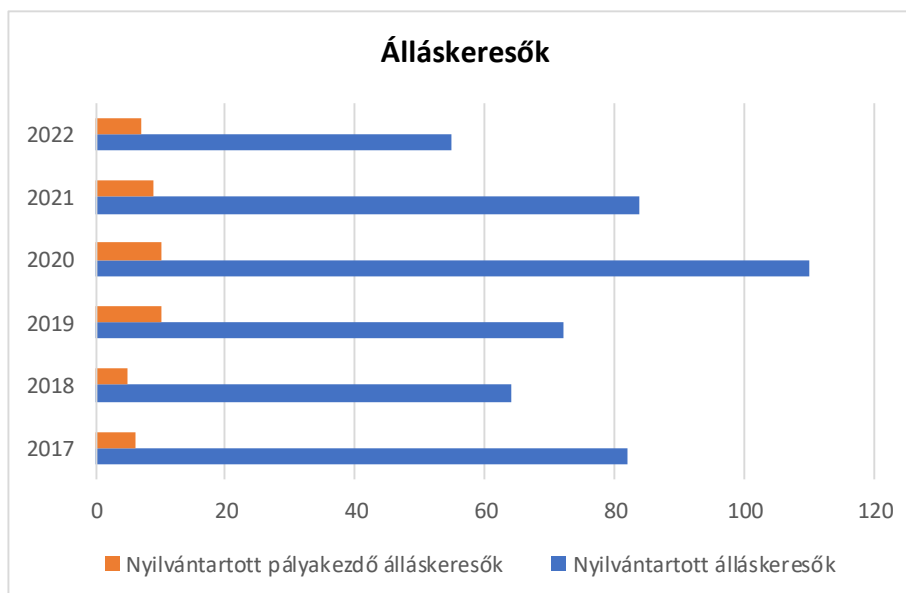
2015-ben 6 fő, 2016-ban 8 fő (ebből egy nő), 2018-ban 5 fő (ebből egy nő) vett részt ebben a programban.

2019. évtől a munkavállalással kapcsolatos megkeresések csökkentek. Jellemző az volt az ellátásban lévő családoknál, hogy legalább egy, de inkább kettő kereső volt. Az ellátotti körnek egy kisebb része volt az, akik inaktívak voltak olyan mértékben, hogy nem tudták őket aktivizálni akár egy foglalkoztatási hivatalba való eljutásig sem. Az ellátáson kívüli személyek évente jellemzően 5-nél nem többen mentek önéletrajzírásban segítséget kérni. A lakosság munkavállalással kapcsolatosan ritkán jelentkezett a szolgálatnál segítséget kérni. Ennek egyik oka lehet, hogy nyilvánvalóan tudják, hogy a foglalkoztatási osztály az első, akit ilyen esetekben fel kell keresni.

2020-ban a szolgálat életében számos változás történt a COVID helyzet okán. A mindennapokban a személyes ügyfélfogadások korlátozva voltak, így elsősorban az ellátottakkal való munka megoldásán, szervezésén dolgoztak. Az ellátáson kívüli személyek telefonon érték el elsősorban őket, ezen időszakban nem tapasztalták, hogy többen jelentkeztek volna álláskereséssel kapcsolatosan. A létbizonytalanság azonban élesebben megjelent a munkahelyek megtartásával kapcsolatosan. Valamint érezhető volt a Dunaferr helyzetének a romlása, mely sok családot érintett. Egyes családokban eljutottak odáig az évek előrehaladtával, hogy megélhetési nehézséget jelentett, hogy kevesebb bért tudtak haza vinni, nem volt túlórara lehetőség, volt, akik munkahelyet váltottak vagy elbocsájtották őket. Azonban a tapasztalat az, hogy nem a szolgálathoz mentek segítséget kérni pl. önéletrajzírásban.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2017	82	6
2018	64	5
2019	72	10
2020	110	10
2021	84	9
2022	55	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma a nyilvántartott álláskeresőkhöz képest alacsony, 2020. évet követően számuk csökkent.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, és a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Foglalkoztatási Osztály a munkaerő piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik.

Nagyvenyimen nincs felnőttképzés, a nyilvántartott munkanélküliek között alacsony a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma, számuk az elmúlt évekhez képest is csökkent.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen élő, munkaerőpiaci szereplésre nem alkalmas vagy a munkaerőpiacra kilépni nem kívánó személyeket az önkormányzat a közfoglalkoztatás keretében igyekszik munkához és jövedelemhez juttatni.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ez a szempont nem releváns a településen, nem tapasztaljuk, hogy bármelyik munkáltató hátrányos megkülönböztetést alkalmazna a foglalkoztatottak körében.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtárban a könyvtár Digitális Jóléti Program Pontként segítséget nyújt a hátrányos helyzetű csoportok (nyugdíjasok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, munkanélküliek, alacsony iskolázottságú csoportok) interneteléréséhez.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	82	3,01%	31	37,80%
2018	64	2,34%	26	40,63%
2019	72	2,71%	27	37,50%
2020	110	4,21%	37	33,64%
2021	84	3,22%	34	40,48%
2022	55	1,95%	15	27,27%

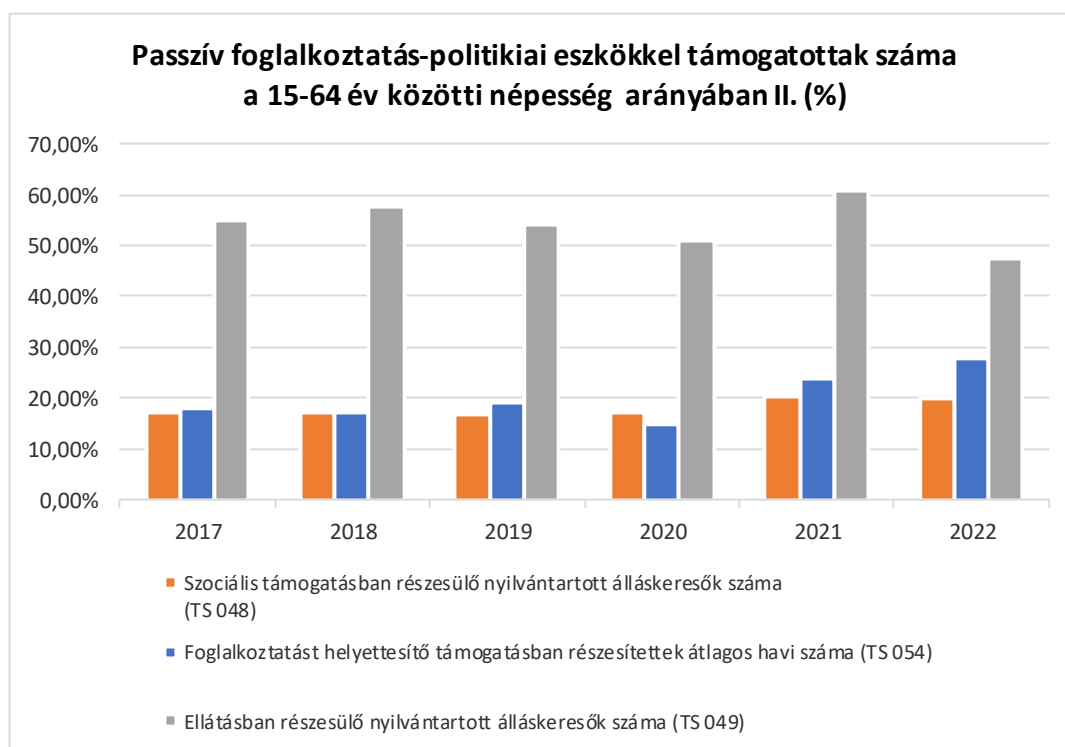
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

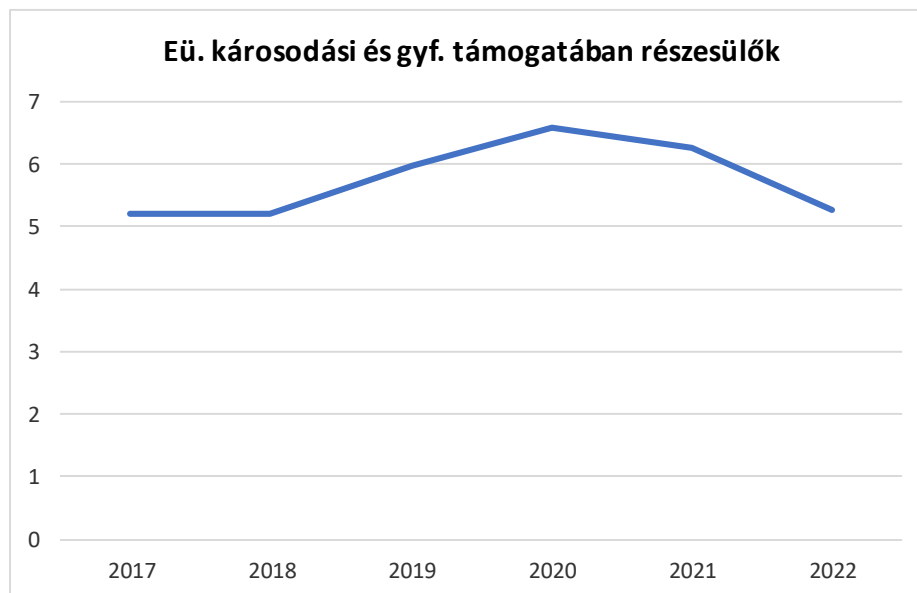
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	14	17,07%	15	18,00%	45	54,88%
2018	11	17,19%	11	17,11%	37	57,81%
2019	12	16,67%	14	19,29%	39	54,17%
2020	19	17,27%	16	14,67%	56	50,91%
2021	17	20,24%	20	23,94%	51	60,71%
2022	11	20,00%	15	27,65%	26	47,27%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
2017	5
2018	5
2019	6
2020	7
2021	6
2022	5

Forrás: TeIR, KSH

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a 6/2021. (V.13.) a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról és a Szociálpolitikai Kerekasztalról szóló önkormányzati rendeletébe épített be.

A pénzügyi és a természetben nyújtott támogatások tekintetében Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata a mélyszegénységben élők számára az alábbi ellátási formákat biztosítja:

- települési támogatás
 - a) lakhatás támogatása
 - b) gyógyszerkiadások viseléséhez való hozzájárulás
- rendkívüli települési támogatás
- tűzifa támogatás
- személyes gondoskodást nyújtó alapellátások (étkeztetés, családsegítés, tanyagondnoki szolgáltatás)
- egyéb támogatások (karácsonyi Edenred utalvány, karácsonyi ajándéksomag)

Emellett szükség szerint Szociálpolitikai Kerekasztal ülésezik a településen.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításáról szóló 2014. évi Cl. törvény szerint 2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátásával összefüggő ügyek a járási hivatalokhoz kerültek. Ennek megfelelően 2015. március 1-jétől az önkormányzat jegyzőjénél aktív korúak ellátásával összefüggésben folyamatban lévő ügyekben és a 2015. február 28-áig meg nem szűnt vagy jogerős határozattal meg nem szüntetett aktív korúak ellátásával összefüggő ügyekben, azaz a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatási ügyekben a járási hivatal járt el.

A cél olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott az énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint keresetpótló juttatás jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerőpiaci járulékalap 60%-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. Az álláskeresői járadék maximuma 2024-ben nettó 177.400 forint havonta.

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerültek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem kötelező.

A Népkonyha szolgáltatásra az elmúlt időszakban nem mutatkozott igény.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

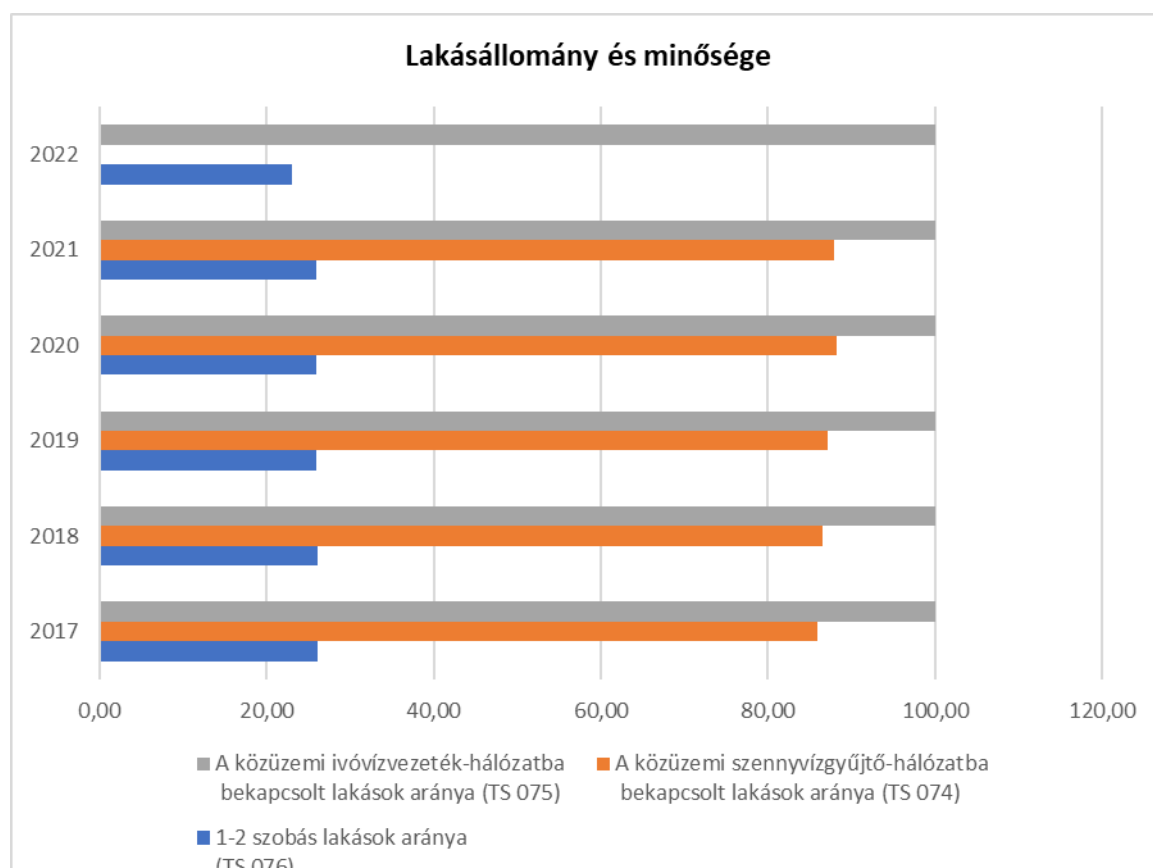
Településünk szociális bérlakás-állománnyal nem rendelkezik.

Nagyvenyim Nagyközség része Mélykút településrész, mely légvonalban mindössze 5 km-re található a településközponttól észak-nyugati irányban, azonban egészen a közelmúltig személygépjárművel járható közlekedési útvonalon csak Dunaújváros irányába, a 62-es főközlekedési útról a 6-os számún át, csak jelentős kerülővel volt megközelíthető. Jelenleg pár fiatal család beköltözésétől megélénkülő, alapjaiban elöregedő, infrastrukturális hiányosságokkal küzdő, ám gazdasági potenciáljának feltárására váró és vágyó településrész. A Vidékfejlesztési programban megvalósuló külterületi útfejlesztéssel a település gazdasági övezetének irányából egy mechanikailag stabilizált, későbbi források megszerezhetősége esetén pedig aszfaltburkolat fogadására (ezzel pedig 90 km/h-ás sebességű közlekedés bonyolítására) alkalmas új mezőgazdasági úton, immár közvetlenül is elérhetővé vált Mélykút településrészünk. A népességmegtartó erő szempontjából folyamatos erőfeszítést igényel a közösségi összefogásra való hajlandóság központi településrészen is és a mélykúti településrészen való fenntartása. Az önkormányzat mélykúti településrészéhez való viszonyában az elmúlt ciklus fordulatot hozott. A korábbi szemléletet, amely a társadalmi igazságosság helyben érvényesítendő elvén a településrész felé történő kiadások alapjának az onnan származó bevételek arányát tekintette, felváltotta a közszolgáltatások biztosításának elvén történő fejlesztési módszer. Ez bár a mélykútiak, település központi területén élőkkel szembeni pozitív diszkriminációját eredményezte, a lakossági közérzet

érzékkelhető javulásának alapján a helyi identitás és a népességmegtartás szempontjából is kétségtelenül hatékonyabb a korábbi szemléletnél.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakás- állomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2017	1521	1	0,66	26,10	85,93	100,00
2018	1529	8	5,23	26,03	86,59	100,00
2019	1536	7	4,56	25,98	87,11	100,00
2020	1545	9	5,83	25,95	88,16	100,00
2021	1552	7	4,51	25,90	87,89	100,00
2022	1587	11	6,93	23,00	n.a.	100,00

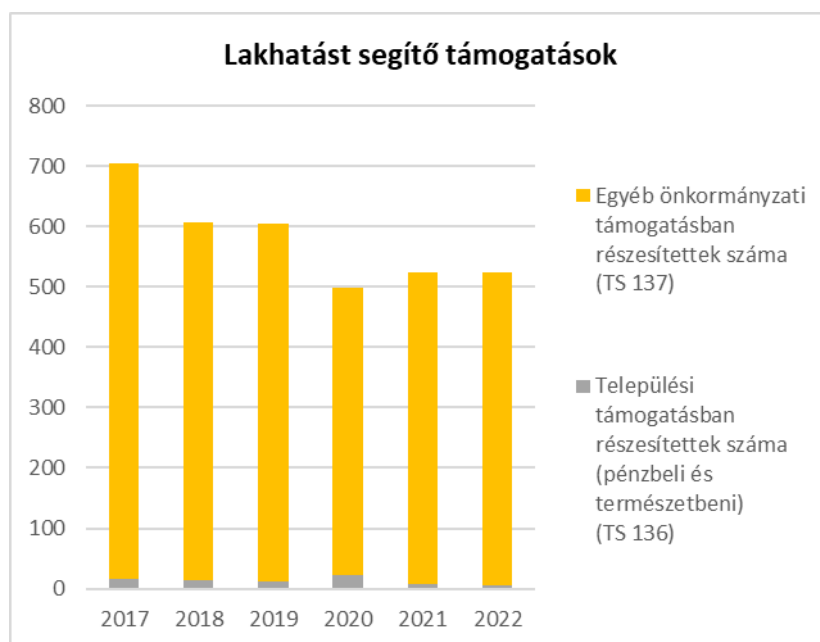
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Nyilvántartásunk szerint 2022. évben 5 ingatlan kötött rá a szennyvíz csatorna hálózatra.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2017	16	689
2018	14	594
2019	11	594
2020	22	476
2021	7	518
2022	5	519

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) eladósodottság

Nincs információnk a település lakosságának eladósodottságáról, az Önkormányzat hitelállománnyal nem rendelkezik.

b) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön két zártkerti rész található mindkettő a Fő utcától északra. Ezeken a területeken lakóház nem helyezhető el, de több gazdasági épületben életvitelszerűen is élnek

kis számban lakosok. Közműellátottság csak villamos energia terén érhető el, az itt elhelyezkedők utcák nem rendelkeznek aszfalt burkolattal. A közösségi közlekedés aszfalt burkolatú úton mindkét zártkert elejétől kb. 15 perc sétával érhető el.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet, így az e fejezetre vonatkozó a)-c) pontok nem relevánsak.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	1	58	14,55
2018	2	0	0	1	59	15,21
2019	2	0	0	1	58	5,36
2020	2	0	0	1	64	8,86
2021	2	0	0	1	60	10,00
2022	2	0	0	1	66	9,70

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

A községben biztosított az egészségügyi alapellátás két házi orvosi, két védőnői és egy fogorvosi körzettel. Az egészségügyi infrastruktúra tekintetében magasnak mondható a két vegyes körzetként működő házi orvosi praxisra jutó lakosok száma:

- I. körzet: 1497 fő
- II. körzet: 1777 fő.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A rendszeresen szervezett tavaszi/őszi Egészségnapokon a lakosság többféle ingyenes szűrővizsgálaton vehet részt. Településünk hosszú évek óta területet biztosít a mammográfias szűrőkamion részére, így a hölgyek helyben vehetnek részt emlővizsgálaton.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nagyvenyimen kisgyermek részére fejlesztő foglalkozás magánellátás keretében érhető el, rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a település méretéből adódóan nem biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos. Jelenleg az önkormányzat biztosítja a tejmentes étrendet az iskolában két, továbbá a tej- és tojásmentes étrendet egy gyermeknek.

A Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde, amely saját főzőkonyhával rendelkezik két gyermek részére gluténmentes, nyolc gyermek részére tejmentes (ebből három

gyermek nem kaphat déli gyümölcsöt sem), két főnek tej- és tojásmentes és egy főnek hisztaminos étrendet biztosít. A bölcsődében egy gyermeknek tej- és tojásmentes, egy gyermeknek pedig tejmentes étrendet biztosítanak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

A helyi labdarúgók alapították meg több mint 20 évvel ezelőtt a Nagyvenyimi Sportegyesületet. A sportegyesület szoros és jó kapcsolatot ápol az önkormányzattal. Céljük, hogy Nagyvenyimen egyre jobb feltételek teremődjenek a sportot űzők és kedvelők számára.

A kikapcsolódást és sportolási - tenisz, fallabda, teke, darts, biliárd, csocsó – lehetőséget igény esetén a Sportcentrum biztosít, mely magánvállalkozásban épült és üzemel. A nagyvenyimi sportpálya, valamint a Piac téren 2018-ban elkészült futókör és a több funkciót ellátó fitness eszköz. A településközpontban streetball- és teniszpálya, fitness eszközök, valamint négyévszakos jégpálya üzemel a görpálya mellett. Emellett a művelődési ház különböző klubjai is teret biztosítanak a mozogni vágyóknak (joga, alakformáló torna, gerinctorna, thai chi).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés ellátása a Népkonyha útján, a házi segítségnyújtás a családsegítés keretén belül, a családsegítés, a gyermekjóléti szolgáltatás és a családi bölcsőde. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A Nagyvenyimre az Útkeresés Segítő Szolgálat által delegált szociális munkás korábban drogambulancián dolgozott. A prevenció keretében a szociális munkás és a körzeti megbízott is különböző előadásokat tart az iskolában.

Felnőtt személyeket érintő probléma esetén – akár a családsegítő szolgálat segítségével is – a Magyarországi Református Egyház Újváros Drogambulancia tud segítséget nyújtani. Dunaújvárosban és környékén a szenvedélybetegek számára szociális, közösségi és alacsonyküszöbű ellátást, illetve drogterápiás elő- és utógondozást biztosítanak. Alapelveik szerint a kábítószer-, alkohol-, vagy viselkedéses függőségekkel küszködő embertársaiknak feltétlen tiszteleten és elfogadáson alapuló segítséget, a szermentes élet alternatíváját kínálják, illetve a szerfüggőség ártalmait csökkentik.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került

sor. Alapelvárás a szolgáltatást nyújtók és az intézmények felé az egyenlő bánásmód biztosítása és a hátrányos megkülönböztetés mellőzése.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet szinterei, fórumai:

A településen integrált közművelődési intézmény, a Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtár működik. Rendszeresen a kulturális programok, egyesületek, klubok működnek, amelyek nyitottak, aktívan részt vesznek a település életében. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységekkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a községben lévő „szellemi tőkét” bevonja a település társadalmi életébe, a településfejlesztési programok előkészítésébe. Segíti a művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a hagyományőrző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A közszolgáltatások az állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az Önkormányzat egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, az egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, kisgyermek részére elérhető, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
1	igen	14 495	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Ez a pont nem releváns a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat több alkalommal szervez ruhagyűjtést, mely nagy sikernek örvend Nagyvenyim lakossága körében. Ilyenkor az irodában gyűjtik a családsegítők a ruhákat és egyéb adományokat, és egy megadott időpontban ezek kiosztásra kerülnek az arra rászorulóknak. A családsegítők közreműködnek egyéb adományok rászorulóknak részére történő közvetítésében is.

A családsegítők jelentős szerepet vállalnak Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzatának Egészségügyi, Szociális és Humán-erőforrás Bizottsága által javasolt karácsonyi csomagok összeállításában és kiosztásában is. Ezen kívül igény esetén a Népkonyha szolgáltatás megvalósulásában is feladatokat látnak el. Jelenleg a Népkonyhára nincsen releváns települési igény.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nagyvenyimen nincs jelen nagy létszámú nemzetiség, ennek ellenére Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik településünkön, amely a nemzetiséghez tartozók kulturális identitásának megőrzése céljából évente több alkalommal hagyományőrző rendezvényt szervez.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Egy-egy esemény kapcsán akár spontán is jellemző a lakosság önszerveződése. Egyesületi kereteken belül szokták az arborétumot kitakarítani, a Te Szedd országos hulladékgyűjtő akcióhoz csatlakoztak a lakók, továbbá felhívásra, problémák megoldásához esetlegesen aktivizálhatóak az itt élők (pl. Kossuth utcai útbeszakadással kapcsolatban úthelyreállításához jött létre egy csoport, akik a munkákban részt vettek).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2019. október 28. napján megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Nagyvenyim. Tagjai az elnök, az elnökhelyettes és egy képviselő. A képviselő testület szükség szerint, de évente legalább négy ülést tart. A nemzetiségi önkormányzat minden évben közmeghallgatást tart.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a Nagyközség Önkormányzatával és a Nagyvenyimi Polgármesteri Hivatallal együttműködési megállapodást kötött, mely tartalmazza a Nemzetiségi Önkormányzat működésének, személyi és tárgyi feltételeinek biztosítását (pl. helyiségek, tárgyi, technikai eszközök biztosítása, előkészítési feladatok ellátása, nyilvántartási, iratkezelési feladatok stb.).

A nemzetiségi önkormányzatok kötelező feladata az általuk képviselt nemzetiség érdekképviselése, esélyegyenlőségének megteremtése és védelme, jogainak érvényesítése, a kulturális autonómia megőrzése és támogatása, a kulturális értékek, javak védelme. A kötelező feladatai mellett önként vállalt feladatai is lehetnek, melyek ellátása nem veszélyeztetheti a kötelezően ellátandó feladatok elvégzését.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Ingyenes szolgáltatások alacsony szintje	Hozzáférés javítása, jogérvényesítés
Ellátásban nem részesülő álláskereső relatíve magas száma	Ne legyen ellátatlan
180 napon túl is álláskereső magas száma	Munkához jutás segítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekek védelméről az önkormányzat pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott hatósági intézkedések keretében gondoskodik. Nagyvenyim Nagyközségben 1998. óta működik gyermekjóléti szolgálat, mely szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el. 2003. január 1-től az egyszemélyes Gyermekjóléti Szolgálatok is működési engedély alapján végezhetik tevékenységüket. A község 2010 augusztusában kapta meg a működési engedélyét.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg és együttműködésen alapul. Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, kiterjedt intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken, mint a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

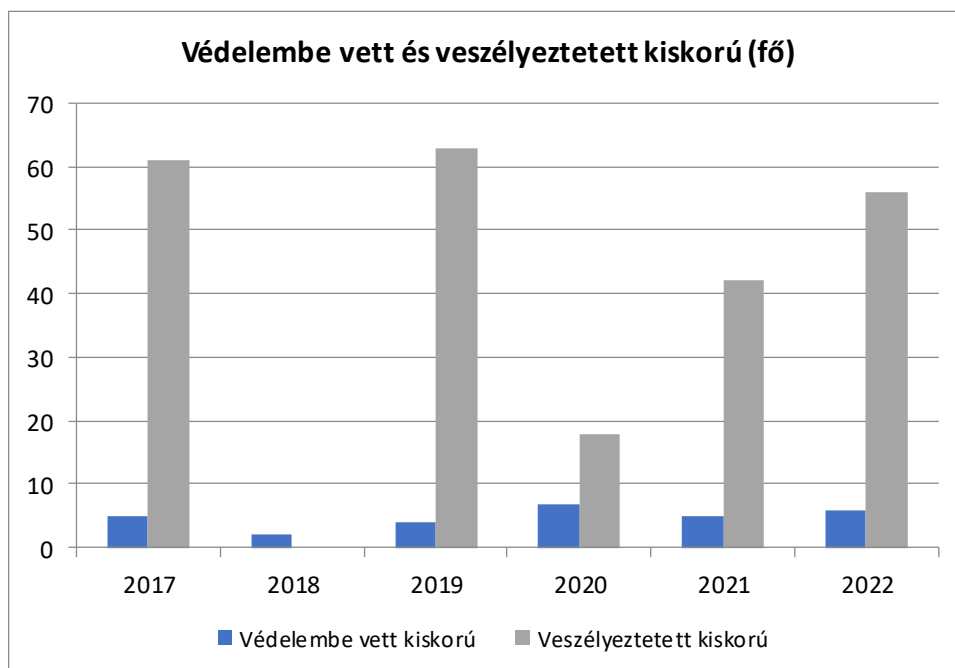
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	2 147	2 116	4263	49,64%	49,69%
0-2 évesek	67	54	121	3,1%	2,5%
0-14 éves	342	316	658	8,02%	7,41%
15-17 éves	74	84	158	1,74%	7,97%

Forrás: KSH

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2017	5	61
2018	2	0
2019	4	63
2020	7	18
2021	5	42
2022	6	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

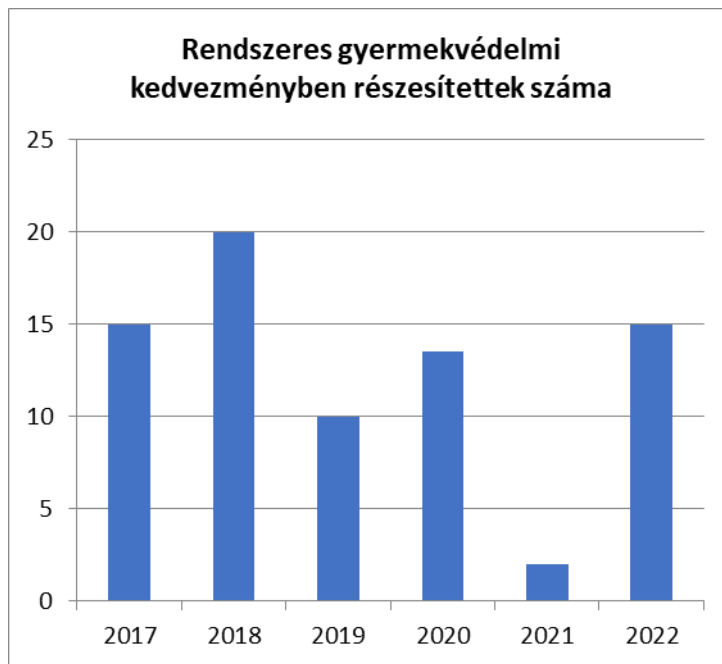

A veszélyeztetett és védelembe vett kiskorúak száma a népesség számának tükrében nem kirívó, annak köszönhetően, hogy a jelzőrendszer jól működik és az azonnali beavatkozások hatékonyak. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működésének köszönhetően a súlyos problémák kialakulása nagy részben megállítható és orvosolható.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2017	15
2018	20
2019	10
2020	14
2021	2
2022	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

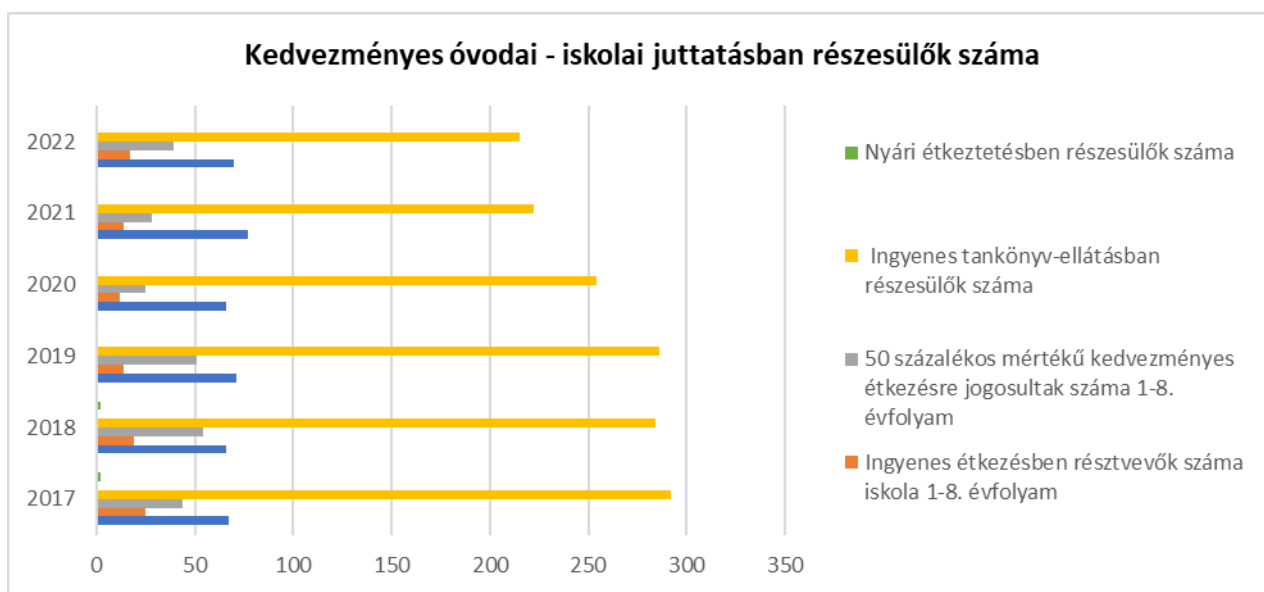
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	8	15	23
2018	10	10	20
2019	12	7	19
2020	11	8	19
2021	13	8	21
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma					
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	67	25	44	292	2
2018	66	19	54	284	2
2019	71	14	51	286	0
2020	66	12	25	254	0
2021	77	14	28	222	0
2022	70	17	39	215	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete:

A szempont nem releváns, mert a településen a 2022. december 31-i adatok alapján összesen 18 nem magyar állampolgár élt, korösszetételükről nincs információnk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Külföldről visszatért, magyar állampolgársággal rendelkező vagy nem rendelkező, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzőiről nem áll rendelkezésünkre adat.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, mert Nagyvenyimen nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

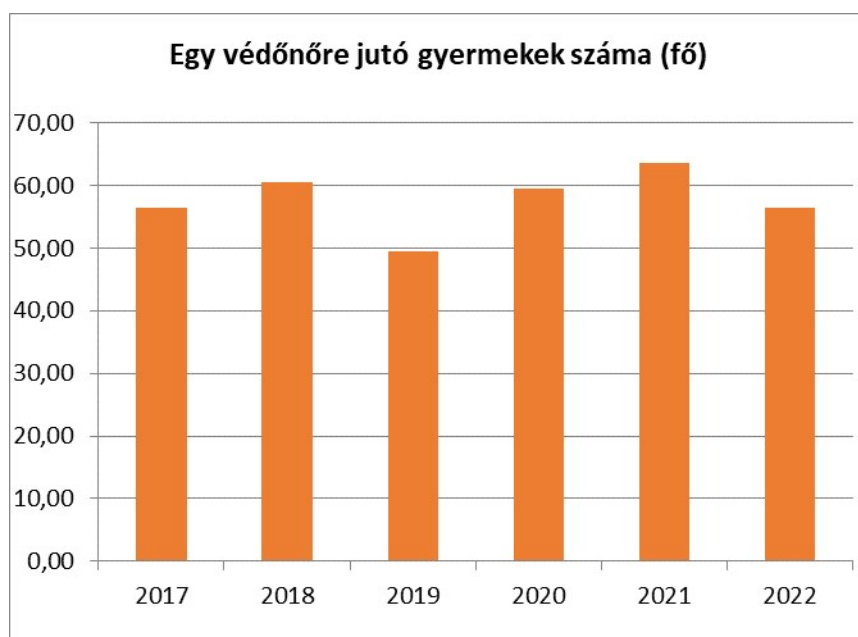
Általánosságban elmondható, hogy attól függetlenül, hogy hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű egy gyermek, hozzáfér a szolgáltatásokhoz az intézményeken keresztül. A fogyatékos gyermekek szülei Dunaújvárosban a Józsolgálati Otthonhoz fordulhatnak.

Az önkormányzat egyedi esetekben anyagi támogatást nyújt - akár rendszeres jelleggel - a megfelelő intézetekhez való eljutás (pl. óradíj, útiköltség térítés) segítésére.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	2	113	56,50
2018	2	121	60,50
2019	2	99	49,50
2020	2	119	59,50
2021	2	127	63,50
2022	2	113	56,50

Forrás: Önkormányzati adatok

A védőnők Nagyvenyim és a közigazgatásilag Nagyvenyimhez tartozó Mélykút településrészt látják el.

2008-2010-ig egy védőnői álláshely volt Nagyvenyimen. A védőnő mindhárom évben nagyjából ugyanannyi gyermeket látott el, 2011-től már két védőnő látja el a gyermekeket. A védőnők ellátási területe kor tekintetében a következő: A 0-7 éves gyerekek ellátása, valamint azon gyermekek ellátása tartozik hozzájuk, akik még nem kezdték el az általános iskolát. A védőnők a településhez tartozó általános iskolában iskolavédőnői feladatot látnak el. Nagyvenyim I-es körzet az általános iskolás tanulók ellátását végzi. Nagyvenyim II-es körzethez tartozik még a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde ellátása is. 2023. július 1-től az OKFŐ irányítása alatt állnak a védőnők, a védőnői alapellátás kikerült az önkormányzat által kötelezően ellátandó alapellátások közül. A településen valamennyi gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatásokhoz. A védőnők feladatellátásában meg van határozva, hogy egy családhoz hányszor, milyen gyakran kell menni családlátogatásra, milyen gyakorisággal kell tanácsadást tartaniuk, így a feladatok eloszlanak, a meglévő gyerekszámot el tudják maximálisan látni. Különösen kirívó problémát nem észlelnek a védőnők, meglátásuk szerint Nagyvenyim szerencsés helyzetben van több szempontból is. Egyrészt a gyerekek száma nem csökkent az elmúlt években, körzetenként átlagosan 110-140 közt mozog a gyereklétszám. Van olyan év, amikor egy kisebb visszaesés tapasztalható, de a következő évben újra létszámnövekedés, stagnálás észlelhető. A védőnők szorosan együttműködnek a gyermekvédelmi jelzőrendszer többi tagjával, szükség esetén jelzéssel élnek a családsegítők felé. Jellemző, hogy a településen élő kisgyermekek anyukái gyes, gyed után nagyrészt vissza tudnak menni előző munkahelyeikre, kevés az olyan anyuka száma, akiknek a munkaerőpiacra való visszajutás nehézséget okoz. Nagyvenyim lakosságát tekintve is elmondható, hogy kevesebb az országos átlagokhoz képest a munkanélküliek aránya, ez lehet egyik oka annak, hogy a gyerekvállalásban nem látszik visszaesés. Védőnői feladat az édesanya, a várandós anyukák lelki támogatása, segítség nyújtása. A védőnők tapasztalatai szerint, leginkább a szülést követő 6 hét, ami kritikus az újdonsült édesanyáknak, mivel jellemzően ebben az időszakban hajlamosak a depresszióra. Védőnőink nagy gondot fordítanak erre az időszakra, segítik az újdonsült anyukákat ennek kezelésében, és ha súlyosabb gondot észlelnek, akkor a háziorvoshoz irányítják őket.

Nagyvenyimen működik a Búgócsiga Családi Bölcsőde, ahol az engedélyezett férőhelyek száma összesen 14, térítésmentes férőhely azonban nincs. A Családi Bölcsőde ellátását a gyermek 7 hónapos korától 14 éves koráig lehet igénybe venni.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nagyvenyimen nincs külön gyermekorvosi ellátás, a felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma 2, ahol biztosított a helybeli lakosok és gyermekek színvonalas és körültekintő betegellátása. A településen valamennyi gyermek hozzájut az orvosi ellátáshoz.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás - I. körzet					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	0	170
2018	2	0	0	0	156
2019	2	0	0	0	143
2020	2	0	0	0	127
2021	2	0	0	0	119
2022	2	0	0	0	108

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás - II. körzet					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	0	163
2018	2	0	0	0	177
2019	2	0	0	0	169
2020	2	0	0	0	173
2021	2	0	0	0	173
2022	2	0	0	0	177

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nagyrészt elmondható az, hogy valamilyen közoktatási intézménybe bekerülve kapnak a gyermekek speciális ellátást, illetőleg, ha intézményi ellátását megelőzően szükséges a fejlesztés, akkor a szakemberek (házi orvos, védőnő) elirányítják a szülőket, családokat a megfelelő szakszolgálatokhoz, szakintézményekhez (pl.: Mezőfalva, Dunaújváros). Nagyvenyimen jellemzően az óvoda és az általános iskola a fejlesztő terep, ahol szakemberekkel (pl.: logopédus, fejlesztő pedagógus) segítik a gyerekek megfelelő fejlődését. Az általános iskola azon gyermekeknek, akik tanulási nehézségekkel küzdenek, lehetőséget ad arra, hogy korrepetálás/felzárkóztató foglalkozásokon felhozzák tudásukat a megfelelő szintre.

Ha igény mutatkozik rá, és a család más módon nem tudja megoldani a gyermekének korrepetálását, akkor van rá mód, hogy a családsegítő segítségét kérje. Nevelési-oktatási tanácsokban, illetve egy adott anyag elsajátításában is szokott segítséget nyújtani a családsegítő.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermek érdekeinek védelme, a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családba történő visszahelyezése. A 0-18 éves korú gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése.

A családsegítő tevékenysége nem csak a veszélyeztetett gyermekekre irányul, hanem prevenció keretében Nagyvenyim nagyközség családjainak, tanácsadással, pszichés támogatással, információ átadással való segítségére is. A szolgálat a működésére folyamatos igény mutatkozik a családok, egyének részéről, hiszen az életvezetés során számtalan olyan probléma merülhet fel, melynek megoldása külső segítséget igényel.

A jogszabályi, törvényi módosulások révén 2016. évben a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja megvalósult. Az integráció keretében a gyermekvédelem, a gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése révén méltányos és igazságos feladatmegosztás kialakítása volt a cél a települések és a járások között. A gyermekjóléti szolgáltatások teljes köre így hozzáférhető lett a teljes lakosság számára. Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében kerül szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei. A leírtak alapján a családsegítés Szt.-beli szabályai módosításra kerültek.

Az új feladatmegosztás a következők szerint alakult:

- a települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása.
- a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerültek a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követelte meg a családsegítőktől a központok felé, valamint a központok részéről szakmai támogatás nyújtását írta elő a Gyvt. a szolgálatok részére, melyet a családsegítő kollégák hatékonyak és pozitívnak gondolnak a munkájuk során.

Speciális szolgáltatások, mint Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda a településen nem működik. Kevés esetben találkozunk olyan élethelyzettel, mely segítségnyújtást igényel, ezeket a helyzeteket a helyi intézmények szükség esetén összefogással kezelik. Dunaujvárosban elérhető a Családok Átmeneti otthona, amely szükség esetén nagyvenyimi családot is befogad.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	28	16

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatok

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	14	14	0	0	14	14
2018	0	0	14	13	0	0	14	13
2019	0	0	14	12	0	0	14	12
2020	0	0	14	14	0	0	14	14
2021	0	0	14	12	0	0	14	12
2022	0	0	14	15	0	0	14	15

Forrás: Intézményi adatok

2022. szeptember 30-án megnyitotta kapuit a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde bölcsődei intézményegysége. Az új, minden igényt kielégítő bölcsőde épület az óvodaépülettel szomszédos, így a szülők a különböző korú kisgyermeküket egy helyre vihetik. A két csoportos bölcsődébe összesen 28 kisgyermek vehető fel, amennyiben mindannyian betöltötték a 2. életévüket. A régen várt intézményre nagy volt az érdeklődés, jelenleg már teljes kihasználtsággal működik. A gyermekek napközbeni ellátásáról csoportonként 2 kisgyermeknevelő és 1 bölcsődei dajka gondoskodik.

f) gyermekvédelem:

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermek érdekeinek védelme, a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családba történő visszahelyezése. A 0-18 éves korú gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése.

A családsegítő tevékenysége nem csak a veszélyeztetett gyermekekre irányul, hanem prevenció keretében Nagyvenyim nagyközség családjainak, tanácsadással, pszichés támogatással, információ átadással való segítségére is. A szolgálat a működésére folyamatos igény mutatkozik a családok, egyének részéről, hiszen az életvezetés során számtalan olyan probléma merülhet fel, melynek megoldása külső segítséget igényel.

A Szolgálat céljai, meghatározott feladatai a 2016-os átalakítás óta alapvetően nem módosultak. Családsegítői feladatok továbbra is a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálják a lakosság jólétét. A munka során kiemelkedően fontos szempont, hogy a gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése biztosítva legyen. Az elmúlt években is ezen tényezők hiányosságainak felismerése, megoldása és elsősorban prevenciója volt a fő cél, valamint az, hogy 0-18 év alatti lakosság körében mihamarabb megszüntessék a veszélyeztetettséget.

Ennek érdekében családsegítés keretein belül folyamatos feladatokat látnak el

- életvezetési nehézségek feloldásában, elhárításában,
- szociális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetben lévő személyek, családok támogatásában,
- egyének, családok kapcsolatkészségének javításában,
- családi, szociális feszültségek okainak feltárásában, a megoldásra javaslat készítésében,
- a szociális szolgáltatások koordinálásában a kliensek problémájának megoldása érdekében,
- együttműködésben intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, csoportokkal, szakemberekkel.

Gyermekjóléti Szolgáltatás keretein belül mindennapi feladatuk részét képezi

- a 18 év alatti gyerekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, családban történő nevelésének elősegítése,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében a gyermek családból történő kiemelésének elkerülése,
- a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer hatékony működtetése,
- a 18 év alatti korosztály, illetve az őket nevelő családok tájékoztatása, jogokról, támogatásokról, ellátásokról a családban történő nevelés elősegítése érdekében.

Ezenkívül bármilyen egyéni, családi, szociális vagy lelki háttérű probléma esetén fordulhatnak hozzájuk a lakosok. Például:

- felvilágosításra, tájékoztatásra van szüksége,
- életvezetési nehézségekkel küszködik,
- lelki természetű problémái vannak,
- családi kapcsolatain szeretne javítani,
- problémája van társas kapcsolataival,
- életét kilátástalannak látja,
- gyermeknevelési gondjai adódnak,
- elakad hivatalos ügyeinek intézésében,
- lakással, lakhatással kapcsolatos gondjai vannak... stb...

A segítség az alábbi formákban történhet:

- információnyújtás, tájékoztatás,
- segítő beszélgetés,
- krízis kezelés,

- tanácsadás,
- szociális, mentálhigiénés ellátás,
- szociális ügyintézés,
- természetbeni segítségnyújtás: adományok (ruha, cipő, bútor, háztartási eszközök, játékok stb.) átadása, közvetítése
- speciális szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése (jogi segítség, pszichológus, családterápia)

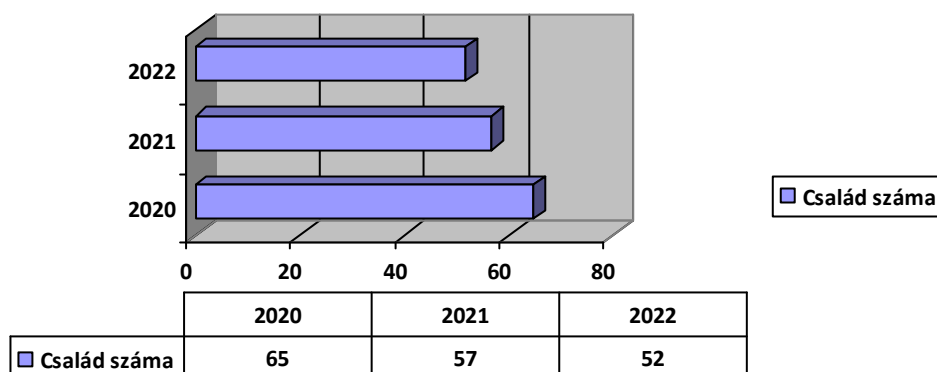
A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait családsegítőként továbbra is a Szociális Munka Etikai Kódexének eleget téve végzik el.

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

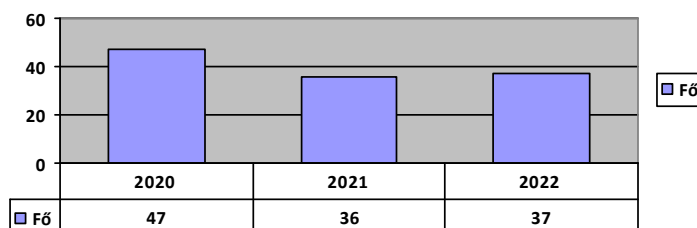
A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza. A joganyag tartalmazza az ellátásokra vonatkozóan alapvető szabályokat, ellátási formákat, valamint a működtetésre vonatkozó kötelezettségeket.

A család- és gyermekjóléti szolgálat helyi szinten észlelő- és jelzőrendszert működtet, továbbá SOS készülék igénylésére ad lehetőséget.

Együttműködési ellátás keretein belül a diagramon 3 évre visszamenőleg látható, hogyan alakultak az érintett családok számadatai.

Az együttműködésben lévő a 0-17 év alatti gyermekek száma az elmúlt 3 évben a következőképpen alakult.

Többségében alapellátásban történő gondozás zajlik a településen. A védelemben vett gyermekek száma hosszú ideje csökkenő tendenciát mutat. Családból történő kiemelés nem jellemző, a már átmeneti nevelésbe vett gyermekek szüleinek családgondozása folyamatos, de jellemzően nem eredményezi a gyermekek családba visszakerülését.

Továbbra is azt tapasztalják, hogy ellátottaik körében magas számban megjelenik az inaktívak aránya. Ide tartoznak azon személyek, akik gyermekükkel/ gyermekeikkel vannak otthon. Ezen kívül azok is ide tartoznak, akik nem akarnak munkát vállalni, munkaüggyel nem működnek együtt. A családokban jellemzően legalább egy fő, kereső tevékenységet folytat. Konkrétan a Foglalkoztatási Osztállyal együtt dolgozó, aktívan munkát kereső ügyfél nagyon kevés az ellátotti körben.

A gyermekes családokban továbbra is az a jellemző, hogy a szülők rendelkeznek valamilyen végzettséggel általában szakiskolával / szakközépiskolával. Felsőfokú végzettséggel kevesen rendelkeznek az ellátotti körben.

Együttműködésben lévő családjaik családi összetétele a következőképpen alakult az elmúlt 3 évben.

Családi összetétel	Családok száma		
	2020	2021	2022
Egyedül élő	15	23	19
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	10	5	4
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel	12	10	16
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel	8	3	3
Egy szülő 1-2 gyermekkel	7	14	6
Egy szülő 3 vagy több gyermekkel	1	1	3
Egyéb	12	1	1
Összesen:	65	57	52

Az ellátásban lévő családok száma évek óta csökkenő tendenciát mutatnak. A számok azonban becslések, hiszen több családnál volt tavaly duplikáció (vagyis többször kerültek ellátásba egy éven belül, különböző problémákkal).

A családszerkezetek tekintetében elmondható, hogy az egyedül élők száma csökkent az ellátotti körben. Tapasztalják, hogy csökken az ellátottak körében a többgenerációs együttélés. Házastársi kapcsolatban az 1-2 gyermeket nevelő családok a legjellemzőbbek. A településen élő, egyedülállóként gyermeket nevelő ellátottak száma csökkent.

Nem jellemző, hogy egy családban csak egy probléma lépne fel, hiszen jellemzően a problémák újabb nehézségeket generálnak a családok életében, és a munka során kerülnek előtérbe azok a tények, hogy más területen is komoly nehézségekkel küzdenek. Ez mutatja

számunkra azt, hogy a családok nem mindegyike van azon a szinten, hogy élethelyzetére teljes egészében rálásson.

A következő táblázatban 3 év vonatkozásában látható az ellátásban lévő családok, elsődleges, illetve halmozott problémái. A táblázat jól ábrázolja, hogy mennyire széleskörű nehézségekkel küzdenek a családok. Illetve azt is tudja szemléltetni, hogy esetlegesen miként változott meg a problémák köre az elmúlt 3 évet vizsgálva.

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges problémák szerint			Problémák halmozott száma (elsődlegessel együtt)		
	a			b		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Életviteli	11	10	5	35	35	23
Családi-kapcsolati konfliktus	8	7	9	25	22	16
Családon belüli bántalmazás				3	2	
Elhanyagolás	5	3	4	17	10	11
Ebből: oktatási, nevelési	4	1	4	16	7	11
Ebből: felnőttre vonatkozóan (család, intézmény)						
Gyermeknevelési	8	10	7	24	21	22
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	1		3	6	7	6
Magatartászavar, teljesítményzavar		3	3	14	8	8
Fogyatékoság	1	1	3	1	2	3
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség		2	2	6	4	5
Szenvedélybetegség	3			5	5	3
Egyéb egészségügyi probléma	11	8	8	19	20	14
Foglalkoztatással kapcsolatos	1		1	16	12	9
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)		2		30	18	17
Ügyintézésrel kapcsolatos	13	11	5	61	56	45
Információkérésrel kapcsolatos	1			58	57	47
Egyéb	2		2	7	6	8
Összes	65	57	52	327	285	237

Ugyan a Covid fizikálisan már nem, de szellemiségében velünk maradt, hiszen a Covid okozta szorongások, feszültségek, amik kialakultak egyénileg és családiról, talán most kezdtek el kibontakozni a szemünk előtt. Mondhatni láthatóvá váltak az eddig rejtve maradt, vagy ezen időszak alatt kialakult problémák.

A családokban ezek mellett erőteljesebben megjelent a létbizonytalanság, hogy mindenki nehezebben jött ki a meglévő jövedelméből, illetve több családban elhatalmasodó problémaként jelent meg a hitelek fizetésének problémája. Volt olyan család, ahol

bizonytalan kapcsolatban került sor gyermekvállalásra a kilátásba helyezett ellátásokra tekintettel. A családokban egyre élesebben jelennek meg a családi konfliktusok.

Az elsődleges problémák megoszlását vizsgálva, komoly változások, eltérések nem történtek az előző évekhez képest. Talán említésre méltó lehet, hogy kevesebb volt az életviteli problémakör, illetve csökkent azok száma is, akiknél a fő probléma az ügyintézésben való segítségnyújtás volt. Itt egyértelműen látszódik, hogy az ügyfelek saját maguk is hatékonyabban tudtak ügyeket intézni, annak okán, hogy visszaálltak a szolgáltatások a megszokott rendbe.

Az utóbbi években erőteljesen volt jelen az egészségügyi problémával érintett családok megjelenése, a nevelési problémák, illetve a családi kapcsolati konfliktusok. Erre az utóbbi problémátípusra az általuk nyújtható kríziskezelésen, illetve segítőbeszélgetésen kívül, nagy segítség lenne, egy speciálisan erre a problémára specializálódót szakember. Jó lenne, ha eljutnának ezek a családok családkonzultációra/ terápiára. Járási szinten - jelenleg - erre ingyenes lehetőség szakember hiányában nincs.

Megjelenő probléma az elhanyagolás, mely a családon belüli hiányosságok egyik jellemző eredménye. A tapasztalat, hogy kevésbé fizikai inkább lelki elhanyagolásról beszélhetünk családjaik nagy részében. A gyermekek valahol elvesznek, a mindennapi szülők által működtetett mókuserékben, ez viszont komoly problémákat generálnak a gyermekek esetében.

Több gyermek körében vannak jelen tanulási nehézségek, mely most már több ízben nem áll meg egy BTMN vagy SNI státusznál, hanem tovább mutatnak ezeken a státuszokon. Így többször tapasztalják, hogy megszületnek ezen felül különböző státuszok, mint pl: autista, emocionális zavarral küzdő gyermek, ADHD zavar stb. Ehhez szorosan kapcsolódóan tapasztalják, hogy jelen vannak beilleszkedési nehézségek, magatartás és teljesítményzavarok is, melyek megoldására szakember gárda nem igazán van. Helyben nincs igénybe vehető pszichológus, a városi ingyenes lehetőségek pedig igen korlátozottan elérhetőek az ügyfelek számára. A fizetős lehetőségekkel az ellátottak nagy százaléka nem tud élni.

A szakmai tevékenység szempontjából elmondható, hogy a szakemberekkel továbbra is szoros volt az együttműködésük (védőnőkkel, óvodával kifejezetten). Ügyeikben folyamatosan konzultáltak, az együttműködés kétoldalú volt. Emellett az iskolai pedagógusokkal is igyekeznek aktív kapcsolatban lenni. Bízgatják őket, hogy ismerjék meg a munkájukat, tudják meg, hogy miben kérhetnek tőlük segítséget és merjenek kommunikálni irányukba. Azt tapasztalják, hogy örömmel veszik, ha aktív a kapcsolatuk egymással, de látható, hogy sokszor nincs tapasztalatuk irányukba.

Szakmai tevékenységek tekintetében a következő táblázat mutatja be az elmúlt 3 évet.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma			Szolgáltatásban részesülők száma (egy sorban mindneki 1x)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Információnyújtás	427	209	218	186	98	95
Segítő beszélgetés	774	789	871	135	127	131
Tanácsadás	27	58	25	6	14	6
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1230	1269	1133	221	165	159
Kríziskezelés		2			2	
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez pénzbeli	4			4		
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez természetbeni	33		1	35		1
Közvetítés más szolgálathoz	6	9	1	6	9	1
Közvetítés család és gyermekjóléti központhoz	2	2		8	2	
Esetkonferencia	6	1	3	4	4	12
Esetmegbeszélés	12	6	12	98	6	29
Esetkonzultáció	380	418	372	139	80	75
Szakmaközi megbeszélés	7	8	11			
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka						
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	35	7	3	10	3	3
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	18	11	10	59	44	28
Családlátogatás	204	212	354	139	109	243
Adományközvetítés	110	86	64	76	61	92
	3275	3087	3078	1136	724	875

Jelzőrendszeri tagok közül a védőnői szolgálattal továbbra is sokszor mennek közösen családlátogatásra. Ez mindig nagy támogatás egy munkafolyamatban, hiszen egymást erősítik.

A táblázatból látható, hogy a szakmai tevékenységek összesített száma nem tér el sokban az előző évekhez képest.

Magasan jelen van az ügyintézéshez való segítségnyújtó feladatuk, és látható, hogy a segítőbeszélgetések száma erőteljesen megugrott 2022-ben. Nagyon sok hosszas munkaórájuk van a családokkal végzett munkánkban. Az ilyen jellegű beszélgetések célja a problémákra való rávilágítás, a problémák megoldási lépéseinek kitalálása.

Elmondható, hogy a lakosok adományozó kedve csökkent. A használt ruha felajánlás töretlen, azonban erre már nincs akkora igény, mint régebben. Így elsősorban célirányosan igyekeznek ruhát eljuttatni az arra rászorulóknak.

Az egyéni fejlesztésekre nemigen van már lehetőségük. A gyerekek jellemzően segítőbeszélgetésre járnak hozzájuk. Nagyon hasznosak ezek a találkozások. Többségében szeretnek időt tölteni náluk a gyerekek, hasznos témákat beszélnek át ezeken a találkozásokon. Tapasztalják, hogy hozzájuk szívesebben jönnek, mint egy

„pszichológushoz”. Érezhető, hogy erősen előítélettel állnak nem csak a szülők, de már a gyermekek is egy pszichológusi segítségnyújtáshoz.

Az ellátásba kerülő személyek nagy része továbbra is a jelzőrendszer által küldött jelzések után került ellátásba. Nagyon fontos a jelzőrendszer szerepe az új ügyek feltérképezésében. Új gondozási esetek kialakulása szempontjából ezt követi az, amikor a szülő jött segítséget, tanácsot kérni önszántából a szolgálathoz. Majd azon családok jelentek meg akik már gyermekieikkel érkeztek segítséget kérni. Az önkéntesen segítségkérők száma kis számban nő.

Észlelő és jelzőrendszer által érkezett jelzések megoszlása: A következő témakör az észlelő- és jelzőrendszer által beérkezett jelzésekről ad tájékoztatást.

Jelzést küldők	0-17 évesekkel kapcs. jelzések			Nagykorú (18 év vagy idősebb)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Köznevelési intézmény	19	8	10			
Egészségügyi szolgáltató	10	1	4		1	
- ebből védőnői jelzés	10	1	3			
Rendőrség	12	3	13	1		
Állampolgár	7	2		9	1	
Járás hivatal gyámhivatal						
Munkaügyi hatóság						
Ügyétség, bíróság			1			
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók:		3	1			
➔ ebből: család- és gyermekjóléti Szolgálat		2				
➔ ebből: család- és gyermekjóléti Központ			1			
Önkormányzat, jegyző						
Összesen	48	19	29	10	2	
Jelzésekkel érintett személyek száma	32	19	21	7	2	

Azonban mindannak ellenére, hogy a jelzések száma valamelyest nőtt, mégis azt tapasztalják, hogy a járványhelyzet hatását, a mai napig érzik a munkafolyamatokban azáltal, hogy sokkal nagyobb lett az ingerküszöb a jelzőrendszer több szegmensében, és több környékbeli orvos vonatkozásában tapasztalják, hogy sokan megmaradtak a gyermek személyes megjelenését mellőző gyógyítás mellett. Meglátásuk szerint ez komoly problémákat idéz elő hosszútávon, hiszen számos szülő és gyermek kihasználhatja ezt a helyzetet.

A jelzések beérkezésekor továbbra is törekszenek az azonnali kapcsolatfelvételre a családdal, de jellemzően 3 napon belül biztosan megtörténik a kapcsolatfelvétel. Jelzés érkezésekor, annak kimenetelétől függetlenül rögzítési kötelezettségük van a GYVR rendszerbe. Ahol minden intézkedést, a körülmények feltérképezését fel kell vezetnünk, abban az esetben is, ha akár egy megalapozatlan jelzés kimenetelt, vagy egy egyszeri ügyintézés szükségességét mérjük fel az adott ügyben.

A szolgálatnak az együttműködése - az eddig is megfelelően aktív tagokkal- megfelelőnek, jónak mondható. Sokszor napi szintű és jellemzően azonnali információ átadás zajlik a legtöbb esetben.

A jelzőrendszer tagjai által feltárt hiányosságok, fejlesztési lehetőségek:

1. Orvosok aktívabb jelenlétének ösztönzése a jelzőrendszer munkájában
2. Intézményi orvos felé kérés, hogy óvodai intézményben előadást tartson
3. A jelzőrendszeri tag jelezzen a gyermeket ellátó orvos felé, ha azt véli felfedezni, hogy egy gyermek túl sokat hiányzik akár igazoltan, akár igazolatlanul, mely okán lemaradásokat szerez. Ennek szükségességéről aktívabb beszélgetés, esetlegesen intézményi orvos, más körzethez tartozó kollégával való kommunikációja.
4. Kábítószeres veszélyeiről kommunikáció a település lakossága felé
5. Leendő kiscsoportosok számára tartott szülői értekezleten védőnők jelenléte.
6. Párkapcsolati konfliktusokat érintő előadások, gyermekneveléssel kapcsolatos előadások tartása.
7. Érzékenyítő órák (segítő szakmák vonatkozásában) kisgyermekek tekintetében

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a családok bizalommal fordulhatnak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársához, akinek a feladatai között szerepel többek között:

- tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- tanácsadás (egészségügyi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, nevelési, stb. problémák esetén)
- kérelmek írása, kérvények kitöltése, továbbítása,
- hivatalos ügyek intézésében való közreműködés,
- közvetítés más intézmények, szakemberek felé,
- a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak ellátásának segítése,
- javaslat készítése gyermekvédelmi intézkedés megtételére, illetve hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- a településen élő gyermekek szociális helyzetének folyamatosan figyelemmel kísérése,
- a gyermek panaszának meghallgatása, annak orvoslása érdekében a szükséges intézkedés megtétele,
- szociális válsághelyzetben lévők segítése, tájékoztatása, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás megszervezése,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően vizsgálja és feltárja az örökbe fogadni szándékozók körülményeit,
- adományok közvetítése.

Elmondható, hogy nehezen mernek a családok segítséget kérni. Jellemző, hogy sokszor az utolsó pillanatokban érkeznek a Szolgálatához segítséget kérni, mind ügyintézés, mind

családi konfliktusokkal kapcsolatban. Azonban, ha már a Szolgálatnál megjelennek, van, amikor egy- egy segítő beszélgetés is elég a konfliktusok, problémák megoldásában.

Ha ez nem elég a problémák kezelésére, akkor pedig eseti- vagy alapellátásában próbál segítséget nyújtani a családgondozó. Ha ezek sem vezetnek eredményre, akkor pedig hatósági intézkedéssel (pl.: védelembe vétel) próbálják kezelni a kialakult problémát.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata, a Búgócsiga Családi Bölcsőde, a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde, a Nagyvenyimi Kossuth Lajos Általános Iskola, a Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtár, valamint a civil szervezetek által szervezett színes, sokféle nyílt programon bármely gyermek – helyzetétől függetlenül – részt vehet, nincsenek ettől eltérő esetek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az intézményi gyermekétkeztetést a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsődében saját főzőkonyha biztosítja, a Nagyvenyimi Kossuth Lajos Általános Iskolában vásárolt szolgáltatás keretében biztosított. A bölcsőde/óvoda a szülők nyilatkozata alapján jogszabályi feltételek fennállása esetén, az iskola rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére ingyenes étkezést biztosít, valamint az önkormányzat kérelem esetén szünidei étkezési lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű gyermekek részére.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nagyvenyim településen minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását. Az intézményi, helyi rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzettől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik

támogatása céljából. Az ösztöndíj odaítélésének feltételeit a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III.26.) számú kormányrendelet határozza meg. Az ösztöndíj megállapítása akkor lehetséges, ha a hallgató a település területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és felsőoktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vesz részt a rendeletben foglalt képzéstípusok valamelyikén. Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete szociális rendeletében foglaltak szerint évente, hivatalból, jövedelemvizsgálat nélkül, a költségvetésről szóló rendeletében előírányzott keret erejéig maximum 5.000 Ft értékű élelmiszerekből összeállított ajándécsomagban részesítheti a szociális szempontból rászoruló Nagyvenyim nagyközség közigazgatási területén állandó lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen is ott tartózkodó gyermekek családját

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A település közoktatási helyzete

A településen az önkormányzat fenntartásában működik egy 99 férőhelyes óvoda, amely férőhelyszám szükség esetén 20%-al eltéríthető, egy 28 férőhelyes bölcsőde, egy 15 ezer kötettel rendelkező könyvtár, továbbá a településen található a 2013. január 1-től állami fenntartásba, 2017-ben állami vagyionkezelésbe került 16 tanteremmel és 1 fejlesztő tanteremmel, valamint tornacsarnokkal rendelkező iskola.

A Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde két szervezeti egységből áll: óvodából és bölcsődéből. Pedagógiai programja a hagyományok megőrzése mellett a Tevékenységközpontú Óvodai nevelési program adaptálásával készült el. A kompetencia-elveket érvényesítő program középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet érvényesíti a nevelési folyamaton keresztül. Középpontban a gyermek teljes személyiségének (képességeinek és készségeinek) fejlesztése a tevékenységek által és azokon keresztül; a gyermek egyéni adottságainak figyelembevételével. Ehhez alakít teret az Óvoda, ahol a gyermek legfőbb tevékenysége, a JÁTÉK zajlik. A napi tevékenységek oly módon kerülnek szervezésre, hogy a gyerekek fejlettségüknek, önállóságuknak, ízlésüknek és képzeletüknek teret adva, többfajta lehetőségből választhassanak. A program megvalósításával a gyermekek eredményesen készülnek fel a későbbi életre, melyet a körülöttünk változó világ fokozottan elvár a jövő nemzedékétől. A tevékenységközpontú programot három kiemelten kezelt kiegészítő elem, a hagyományörzés, az egészséges életmódra nevelés és a környezettudatosság kialakítása teszi sajátossá.

- **Hagyományörzés:** Falusi óvodaként indokolt ez az elem, melynek különlegessége, hogy az óvodai néphagyományörzés nagy része természetes környezetben zajlik, s a rendezvények nyitottak. Fontosnak tartják, hogy a gyermekek ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a családi kultúra értékeit, tanulják meg azok szeretetét, tiszteletét és védelmét. Óvodai nevelésük célja, hogy a gyermeki kíváncsiságra, a gyermeki érzékelésre, a gyermek érzelmeire alapozva, olyan tapasztalatokat biztosítsanak, amely által megismerik szűkebb és tágabb természeti, emberi tárgyi környezetüket. A valóság felfedezése során kialakuljon pozitív érzelmi viszonyuk közvetlen környezetükhöz.
- **- Egészséges életmódra nevelés:** Az Óvoda csatlakozott az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata által az ezredforduló egészségpedagógiai mozgalmaként indított, az óvodás gyermekek egészséges táplálkozásra nevelésének programjához, mely érdekében a napi tevékenységek alternatív egészségfejlesztő programokat tartalmaznak. Az Óvoda az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében napi programjába alternatív egészségfejlesztő

programokat épít, játékos alkalmat teremtve a gyermekeknek arra, hogy saját maguk is részt vehessenek az egyszerűbb egészséges ételek elkészítésében (salátakészítés, tízórai előállítás). Az óvoda ezen felül felelősséget lát abban, hogy ráirányítsa a szülőket az óvodai táplálkozás helyes módon történő kiegészítésére. Az egészség megvédése társadalmi és egyéni feladat. A kisgyermek egészségéért a család mellett az óvoda is felelősséggel tartozik, ezért a helyes életritmus kialakításában a családdal közösen valósítják meg feladataikat. A gyerekek testi szükségleteinek kielégítése alapozza meg a gyermek jó közérzetét, ami minden más tevékenységéhez szükséges. Fontosnak tartják a családokkal való együttműködést, a családok szemléletváltásának segítségét az egészséges életmód terén. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A rendszeres, szervezett mozgásokkal, kirándulásokkal a gyerekeket egészséges életvitel kialakítására szoktatják és mintát adnak a szülőknek is. A gyermekek a természetes nagymozgásokat és egyéb mozgáselemeket gyakorolhatják az udvari és a tornaszobai mozgásfejlesztő játékokon és a szabad játéktevékenységek során. Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. Megismertetik a gyerekekkel a természetes vitaminforrásokat, gyümölcsöket, zöldségféléket, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakat. Töreksenek a pozitív élmények biztosítására, melynek hatására könnyebb megszerettetni a gyerekekkel az új ízeket.

- Környezettudatosság kialakítása: Az intézmény számos kirándulást, természetjárást szervez, a természet, a szűkebb-tágabb környezet, az állatok és növények megismerése céljából. 2006 szeptemberében az intézmény három év időtartamára Zöld Óvoda címet nyert el, melyet a 2010 első negyedévében közzétett pályázati lehetőség keretében ismételtelen megcélzott. 2013-ban már harmadik alkalommal nyerték el a zöld óvoda címet, így 2016-ban megkapták az örökös zöld óvoda címet.

Az Óvoda fő feladatának tekinti, hogy teret biztosítva a gyermekek fő tevékenységéhez, a JÁTÉK-hoz, a gyermekeket olyan módon készítse fel a további életre, hogy megállják helyüket a jelen és jövő változó világában. Teszi mindezt úgy, hogy napi tevékenysége során az összes gyermek (beleértve az intézménybe járó SNI, HH és HHH gyermekeket) tekintetében alkalmazza az Esélyegyenlőségi és Egyenlő Bánásmód elvét rögzítő Programját, mely teljes körűen kiterjed a nevelési vagy családi háttérből fakadó esélyegyenlőségi feladatok feltárására és ellátására, a hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő programok minél hatásosabb végrehajtására, valamint a fenntartóval, szülővel, vagy gyermekvédelmi szervezettel történő együttműködésre is. Az intézmény az esélyegyenlőség érvényesítése kapcsán felismerte a kedvező intézményi légkör jelentőségét, s az évtizedes működés és tapasztalat során kialakult intézményi célok, a humánus és kreatív arculat, a partnerközpontú működés segít a mindennapokban.

Az intézmény nevelőtestülete a jogszabályi feltételeknek megfelelő végzettséggel rendelkező, jól képzett szakemberekből áll, akiknek célja az élményekben gazdag, biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkör biztosítása, ahol a gyerekek szívesen tevékenykednek. A pedagógusok eltökéltsége és szakmai helytállása biztosítja, hogy az Óvoda jelenlegi alkalmazotti létszámával eredményesen látja el feladatát.

Az esélyegyenlőség szempontjából is nélkülözhetetlen demokratikus, a szülőkkel együttműködő óvodai légkört szolgálja az intézmény által a gyermekközösség szabadidős tevékenységét segítő eszközök rendelkezésre bocsátása, melynek hagyománya nemcsak az óvodába járó gyermekek fejlődését és szórakozását segíti. Az intézmény programját, egyéniségét az érdeklődőknek bármikor szívesen megmutatja.

Az Óvoda jelenleg 100 fő ellátását biztosítja, 4 csoporttal. Csoportjaik homogén kis- középső-nagycsoport és egy vegyes korosztályú csoport. Fejlesztő foglalkozásban vesz részt 8 fő tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, 2 pedig sajátos nevelési igényű gyermek.

Az Óvoda különös figyelmet fordít azokra a gyermekekre, akik valamilyen szempontból a hátrányos helyzet, vagy sajátos nevelési igény vonatkozásában veszélyeztetettnek bizonyulnak. A veszélyeztetett, hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését integráltan, egyenlő bánásmódot alkalmazva lehet végezni az Óvoda által alkalmazott Tevékenységközpontú Pedagógiai Program alkalmazásával.

Az Óvoda regisztrált Tehetségpontként működik, céljuk az Akkreditált Tehetségpont szintjének elérése.

A logopédiai ellátást továbbra is a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézménye látja el.

A Fecskefészek Bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretein belül ellátja a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátást igénylő gyermekek nappali felügyeletét. Két csoporttal működő szervezeti egység. A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéb sajátosságok figyelembevételével. Bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától harmadik életévének, illetve annak az évnek december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai nevelését a család gyermekorvosa, orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Elmondható, hogy van érdeklődés a bölcsődei ellátás iránt, 2024. januárjában már 24 fő a létszám. Februárban a Fecske csoportban betölti a 2. életévét a legfiatalabb kisgyermek, így majd még két kisgyereket felvételére lesz lehetőség várhatóan.

A bölcsődében előnyben részesítik a szülővel történő fokozatos beszoktatást. A kezdetektől fogva igyekeznek a gyermek egyéni szükségleteit, igényeit, szokásait önálló személyiségét és a családi nevelés elsődlegességét tiszteletben tartani, egyes módszereket, amelyek a gyermek eddigi életében meghatározóak voltak a bölcsődei életben is alkalmazni olyan módon, hogy az a gyermekcsoportban is megfelelő legyen. Az intézményben nagy hangsúlyt fektetnek a családokkal való együttműködésre, a kölcsönös bizalmon alapuló korrekt, partneri viszony kialakítására a szülők és a kisgyermeknevelők között. Fontosnak tartják a kölcsönös tájékoztatást.

A Nagyvenyimi Kossuth Lajos Általános Iskola Nagyvenyim egyetlen iskolája. A falu központjában elhelyezkedő modern épületben tanulhatnak az idejáró diákok. A jól karbantartott épületben a tantermek mellett szaktantermek várják a gyerekeket. Az intézmény nemcsak a kötelező oktatási feladatokat látja el, közösségi szintén is szolgál: tornatermében délelőtt testnevelés órák folynak, délután iskolai sportkörök, esténként pedig a község mozogni vágyó lakosai vehetik birtokukba.

Az iskola munkáját a pedagógiai programjában meghatározott célok jegyében, a stabilitás és a rugalmasság határozza meg, gyorsan változó világunkban is ragaszkodva az állandó értékekhez: a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához, a rendhez, a fegyelemhez, a hagyományok tiszteletéhez. Ugyanakkor az intézmény tantestülete nyitott az új elvárások felé, átalakítja és megváltoztatja azokat a folyamatokat, amelyek nem hozzák meg a várt eredményt. A tantestület alapszemlélete, hogy a biztos alapismeretek mellett az intézményt látogató tanulókat konstruktív életvezetésre készítse fel, és az általános iskola nyolc éve legyen számukra a boldog ifjúság színtere.

Pedagógiai programjában az intézmény alapvető feladatként határozta meg, hogy a tanulók elsajátítsák a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a

személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat. Ennek érdekében az intézmény olyan légkört kíván teremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat. A diákok korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése mellett a pedagógusok célja, hogy szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket neveljenek a rájuk bízott gyermekekből.

Az intézmény felismerte a szülővel ápolott kapcsolatok jelentőségét, a rendszeres kapcsolattartás mellett igyekszik lehetőséget teremteni arra, hogy az iskolai életről, tevékenységről, eredményekről a jövőben minél többet megismerhessenek a szülők.

A sajátos nevelési igényű tanulók tekintetében az intézmény integrált oktatásban törekszik az egyéni képzettségeknek megfelelő képzés biztosítására, differenciálás segítségével a tehetséggondozásra, illetve felzárkóztatásra. A városhoz való közelség előnye, hogy utazó gyógypedagógus lát el minden fejlesztő- rehabilitációs órát.

Az iskola a választható tantárgyak keretén belül a Digitális kultúra és az angol nyelv oktatását vállalta fel emelt óraszámúban, nagy hangsúlyt helyezve a XXI. század emberének informatikai jártasságára. Jól felszerelt számítástechnikai szaktanterem, pályázat útján elnyert laptop terem és az állományban dolgozó, képzett szaktanárok tették lehetővé ezt a többletszolgáltatást.

Az intézményben a tanórákon kívül is intenzív élet zajlik, mivel a napközi és a tanulószoba mellett működő számos szakkör színes palettát kínál a diákoknak.

Nagy hangsúlyt fektet az iskola a sportéletre, a természetben való túrákra, az iskola énekkara pedig a községi ünnepélyek rendszeres szereplője.

Fontos szerepet játszanak az intézmény életében a lakossággal együtt kialakított hagyományok: az iskolakirándulás, a Kossuth-nap, a Valentin-nap, a Sulihét, a Gyereknapi, a Bolondballagás, a sulipoló, az iskolazászló, a kupák, advent.

A helyi intézményekkel az iskolának jó kapcsolatot sikerült kialakítani, partnerszemléletének és minőségi oktatásra való törekvésének köszönhetően 2004 áprilisában a Kossuth Lajos Általános Iskola hivatalosan is átvehette az OKAIM-VÉDJEGET, amely által minőségbiztosított intézménnyé vált.

Mindennaposak a testnevelési órák, melyek körébe néptánc és küzdősport (birkózás) foglalkozásokat iktattak be, a birkózás szakköri folytatására is lehetőség van. Az iskola Aktív iskolai védjeggyel rendelkezik, mely a mozgásfejlesztés és mozgásra ösztönzés mindennapos tevékenysége a Diáksport Szövetség felügyeletével. Örökös Ökoiskolai akkreditációjuk van 2023 óta.

Az iskola 2014 januárjában vált Tehetségponttá. A zene, a dráma területén végeznek kiemelt képzést két éve, illetőleg az idegen nyelvet területét is ide kapcsolták.

Az iskola 2017/2018. évben elnyerte az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet.

2018-ban két pályázat volt és ezek meg is valósultak: a tornaterem nagyobb felújítása, parketta csiszolás, lakkozás, festés, mosdók modernizálása, tanári és tanterem átalakítása, kötelező iskolai könyvtár és fejlesztő szoba kialakítása, eszközfejlesztés megvalósítása. Megújításra került a főépület és a tornaterem tetőszerkezete is.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2017	97	0	0,00
2018	94	4	4,26
2019	104	1	0,96
2020	105	1	0,95
2021	116	1	0,86
2022	104	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2017	292	11	3,78
2018	284	7	2,39
2019	286	2	0,81
2020	254	4	1,92
2021	222	5	2,53
2022	215	7	3,25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az iskola 2005 óta folytat integrált, 2009 óta integrációs nevelést a településen. Az intézményben egy főállású gyógypedagógus is részt vesz az oktatásban.

A pedagógusok megkülönböztetett figyelmet szentelnek azoknak a gyermekeknek, akik személyiségükben ugyan épek, azonban személyiségfejlődésüket nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen károsodás. Az intézménybe látogató veszélyeztetett gyermekek közül a legtöbb devians magatartást, a szabálytudat jeleinek hiányát mutatják. Az iskolának az oktatás mellett speciális nevelési feladatokat, preventív gondozó és ellátó aktivitásokat is teljesítenie kell. A megelőzés egyrészt a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felderítésére, nyilvántartására és felügyeletére, másrészt pedig a veszélyeztető, károsító és zavaró tényezők azonosítására, eltávolítására vagy semlegesítésére, illetve a negatív következmények kialakulásának meggátolására vonatkozik. Ezen felül tárgyi szinten biztosítani kell a makrokörnyezeti ártalmak elhárítását.

Az intézményben tanuló sajátos nevelési igényű tanulók szakvélemény alapján a többi gyermekkel közösen, integráltan vesznek részt az oktatásban. Az általános iskolai SNI gyermekek számára a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához szükséges, jogszabályban előírt feltételek adottak. Emellett a pedagógusok egyéni fejlesztési tervet és egyéni haladási tempót alakítanak ki azoknál a gyermekeknél, akik nem tartoznak a HHH-os vagy SNI gyermekek közé, azonban megítélésük alapján erre mégis szükség van. Az iskola rendelkezik ifjúságvédelmi felelőssel, aki folyamatosan jelez a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat felé, hogy az észlelt problémákra mihamarabbi megoldást találjanak egy-egy gyermek, család esetében.

A közoktatási törvényben előírt feltételeknek az SNI és részképességi zavarokkal küzdő tanulók nevelése-oktatása tekintetében mind a Nagyvenyimi Nefelejcs Óvoda és Fecskefészek Bölcsőde, mind a Nagyvenyimi Kossuth Lajos Általános Iskola megfelel, az integrált nevelés és oktatás feltételei adottak a településen.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2017	4	3
2018	2	2
2019	2	2
2020	4	0
2021	4	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

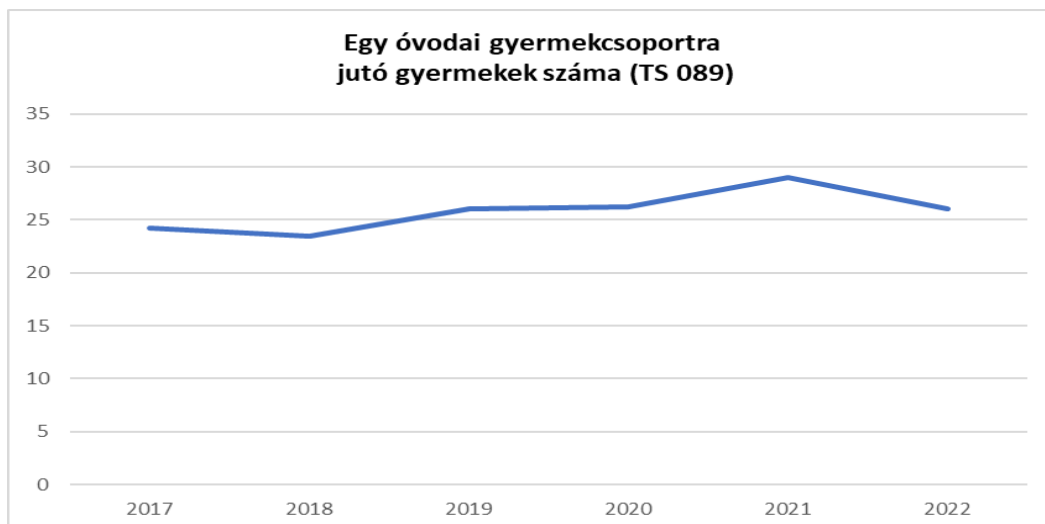
- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	99	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	123	4	99	1	97	0	0	24
2018	124	4	99	1	94	0	0	24
2019	145	4	99	1	104	0	0	26
2020	148	4	99	1	105	0	0	26
2021	137	4	99	1	116	0	0	29
2022	137	0	0	0	104	0	0	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda munkáját egy fő pedagógiai asszisztens és egy óvodatitkár segíti (kisegítő személyzet).

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2017	0	15	1	19,40	18,21
2018	0	15	1	19,53	13,99
2019	0	13	1	18,92	17,89
2020	0	13	1	16,00	18,27
2021	0	10	1	19,80	25,25
2022	0	11	1	19,54	29,30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adat

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2017	28
2018	41
2019	37
2020	45
2021	35
2022	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Ez a szempont nem releváns a településen. Az oktatás, képzés, nevelés terén gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, ilyen ügyben eljárás nem indult egyik köznevelési intézmény esetében sem.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Ez a pont nem releváns, tekintve, hogy egyetlen általános iskola van a településen.

- e) e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Ahogy korábban már említettük, településünkön Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik, de ilyen típusú hátránykompenzációra nem is mutatkozott igény. A szünidei gyermekétkeztetésről szintén írtunk egy korábbi fejezetben. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás során viszonylag sok kiskorúval kerül kapcsolatba a szolgálat minden évben.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekház rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	45	4
2018	0	0	75	2
2019	0	0	57	2
2020	0	0	47	1
2021	0	0	36	4
2022	0	0	37	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az óvoda és a bölcsőde férőhelyei maximálisan kihasználtak	Bővítés, pályázati források keresése
Gyermekek családok szegénysége	Szükségletek kielégítése (nevelést elősegítő eszközök, ruhák osztása)
Helyben vagy ingyenesen elérhető pszichológus hiánya	Pszichológus alkalmazása
Piac téri játszótér eszközei elavultak	Pályázati forrás keresése fejlesztésre

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A helyzetelemzés készítésének időpontjában az Önkormányzat és intézményei kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a település állandó népességének közel 50 %-a nő (2.116 fő), a női lakosok közel kétharmada 18-65 éves, tehát aktív korú.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

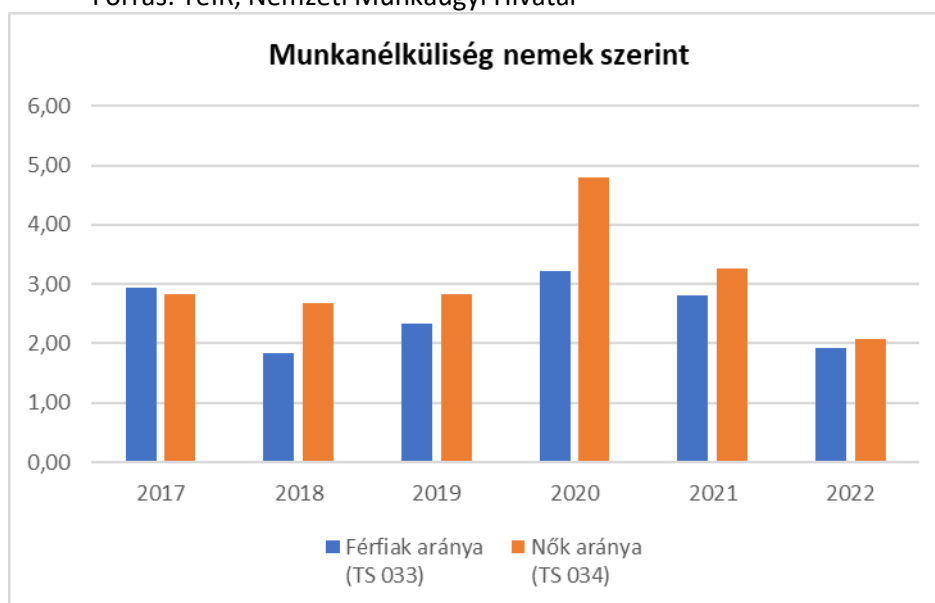
A nők között hátrányosabb helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. A veszélyeztetett csoportokba tartozó nők foglalkoztatása így különös figyelmet igényel.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

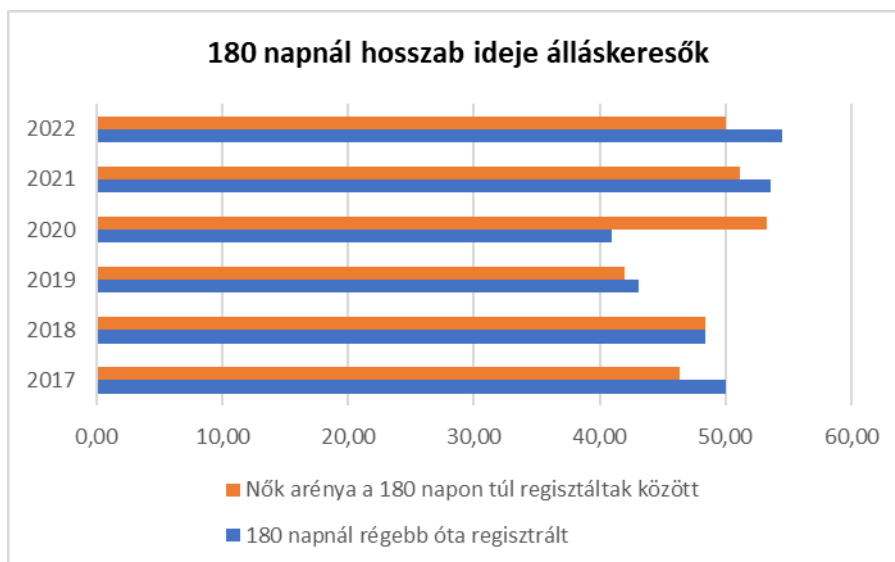
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2017	2,94	2,82	2,88%
2018	1,83	2,69	2,26%
2019	2,34	2,82	2,58%
2020	3,21	4,79	4,00%
2021	2,80	3,26	3,03%
2022	1,92	2,08	2,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

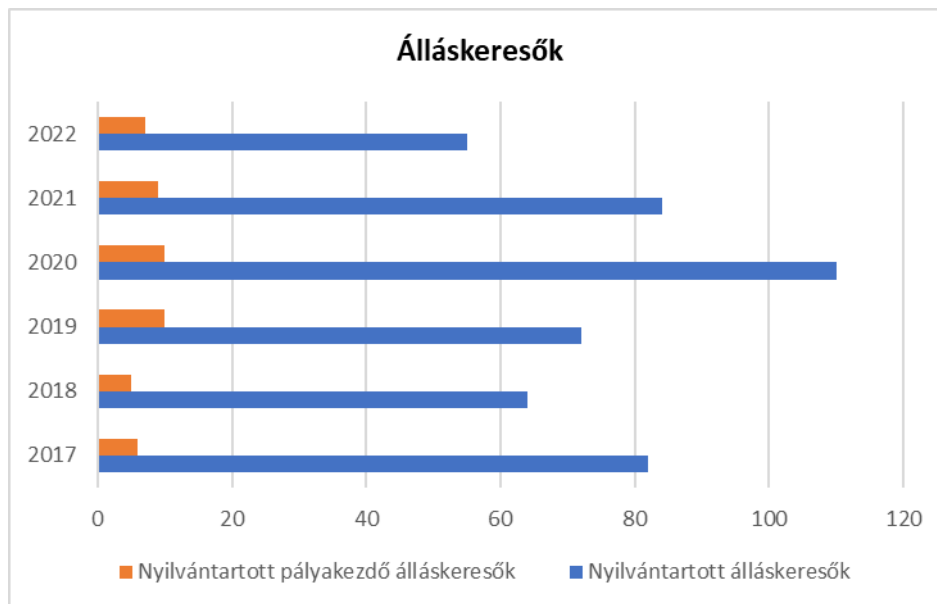
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	50	46,34
2018	48,44	48,39
2019	43,06	41,94
2020	40,91	53,33
2021	53,57	51,11
2022	54,55	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2017	82	6
2018	64	5
2019	72	10
2020	110	10
2021	84	9
2022	55	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők esetében a gyermekvállalás rontja a munkaerőpiacra való visszatérés esélyeit. A nyugdíjkorhatár megemelésével nincsenek a gyerekelügyelet szempontjából szabad nagyszülők, hiszen még ők is aktív keresők, ugyanakkor a településen már működik az önkormányzati bölcsőde, továbbá a Búgócsiga Családi Bölcsőde. Lényeges szempont az is, hogy egy anya sokkal nehezebben tud a lakóhelyétől távolabb dolgozni, mert a gyerekek óvodába, iskolába vitele és hazavitelük legtöbbször rájuk hárul. Így előnyösebb, ha az anya helyben vagy a lakóhelyhez minél közelebb tud munkát vállalni.

Nagyvenyim anyukái gyés, gyed után nagyrészt vissza tudnak menni előző munkahelyeikre, kevés az olyan anyuka száma, akiknek a munkaerőpiacra való visszajutás nehézséget okoz. Nagyvenyim lakosságát tekintve kevesebb az országos átlaghoz képest a munkanélküliek aránya, ennek lehet egyik oka, hogy a gyermekvállalásban nem látszik visszaesés.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nagyvenyimen foglalkoztatást segítő program a 2013-as évben került először megrendezésre, két alkalommal. A programokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szervezte Álláskereső klub elnevezéssel. A résztvevők száma az első alkalommal 11 fő volt, ebből 10 résztvevő nő volt. A második alkalommal a résztvevők száma 8 volt, ebből 4 nő, 4 férfi. A családgondozók azt tapasztalták, hogy a nők érdeklődőbbek a képzési programokban való részvételt tekintve, továbbá álláskeresőben, önéletrajzírásban is jellemzően nők kérnek segítséget. 2015-ben 6 fő, 2016-ban 8 fő (ebből egy nő), 2018-ban 5 fő (ebből egy nő) vett részt ebben a programban.

2019. évtől a munkavállalással kapcsolatos megkeresések csökkentek. Jellemző az volt az ellátásban lévő családoknál, hogy legalább egy, de inkább kettő kereső volt. Az ellátotti körnek egy kisebb része volt az, akik inaktív voltak olyan mértékben, hogy nem tudták őket aktivizálni akár egy foglalkoztatási osztályra való eljutásig sem. Az ellátáson kívüli személyek évente jellemzően 5-nél nem többen mentek önéletrajzírásban segítséget kérni.

A lakosság munkavállalással kapcsolatosan ritkán jelentkezett a szolgálatnál segítséget kérni. Ennek egyik oka lehet, hogy nyilvánvalóan tudják, hogy a foglalkoztatási osztály az első, akit ilyen esetekben fel kell keresni.

2020-ban a szolgálat életében számos változás történt a covid helyzet okán. A mindennapokban a személyes ügyfélfogadások korlátozva voltak, így elsősorban az ellátottakkal való munka megoldásán, szervezésén dolgoztak. Az ellátáson kívüli személyek telefonon érték el elsősorban őket, ezen időszakban nem tapasztalták, hogy többen jelentkeztek volna álláskereséssel kapcsolatosan. A létbizonytalanság azonban élesebben megjelent a munkahelyek megtartásával kapcsolatosan. Valamint érezhető volt a Dunaferr helyzetének a romlása, mely sok családot érintett. Egyes családokban eljutottak odáig az évek előrehaladtával, hogy megélhetési nehézséget jelentett, hogy kevesebb bért tudtak haza vinni, nem volt túlórára lehetőség, volt, akik munkahelyet váltottak vagy elbocsájtották őket. Azonban a tapasztalat az, hogy nem a szolgálathoz mentek segítséget kérni pl. önéletrajzírásban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az ellátotti körben minimális volt az alacsony iskolai végzettségűek megjelenése. Jellemzően egy-egy fő volt az évek bontásában. A szülők jellemzően valamilyen szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeztek. A fiatalon évisméltésre kötelezett diák is egy-egy volt az évek vonatkozásában. Ezek is inkább fiatal fiúk voltak, lányok nem voltak érintettek.

A nők helyzetével kapcsolatosan a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat tapasztalata az, hogy nem feltétlen könnyű elhelyezkedni helyi viszonylatban. Leginkább akkor nehéz, ha már van gyermek, akinek ellátását meg kell oldani. Sokan a környékbeli gyárakba járnak helyben a KVJ Művek érhető el, Dunaújvárosnon kívül vidéken nagyobb foglalkoztató a rácalmási Hankook, az iváncsai akkumulátorgyár, a székesfehérvári Denso. Itt jellemzően van munkalehetőség, de több műszak miatt sok nő nem tudja vállalni ezeket a munkaköröket. Sokan alkalmi munkákat vállalnak (kert rendezés, takarítás) akár átmeneti időszakokra is. Több nő, anya pedig nem indult el a munka világába GYES, GYED után.

Az elmúlt években volt lehetőség Dunaújvárosban, hogy ezeket az anyákat újra bevonják a munka világába, továbbképzéssel, átképzéssel segítsék őket. A hirdetésre a szolgálatnál egy anya jelentkezett, de ő sem jutott előre, mivel annyira kevés volt a környékbeli településekről a jelentkező, hogy nem tudott a meghirdetett program elindulni.

A családsegítők úgy gondolják, hogy az okoz nagy nehézséget a dolgozó anyáknak, hogy gyermekeik ellátását hogyan tudják megoldani, ha betegek például. Nem minden családban van megfelelő kapcsolati háló, s emiatt sokan el sem indulnak dolgozni, hanem kevesebb jövedelemből megpróbálnak megélni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az Önkormányzat nem rendelkezik információval, adattal a nők elhelyezkedési lehetőségeiről. A foglalkoztatás területén lévő hátrányos megkülönböztetésre (pl. bérkülönbség) településünkön még nem érkezett panasz vagy bejelentés, nincs ezzel kapcsolatban információnk.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat sem vezet ezzel kapcsolatosan nyilvántartást. Azt látják, hogy az ellátotti körben azok a nők, akik dolgoznak, olyan jövedelemmel rendelkeznek, ami segíti a család megélhetését.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében a kisgyermekesek szempontjából fontos a bölcsőde megléte a településen. Ha helyhiány miatt ez sikertelen, akkor az anya vagy apa továbbra is otthon marad a kicsivel, vagy beíratják a családi bölcsődébe. Ebben az esetben azonban mérlegelni kell a szülőknek, hogy valóban érdemes-e a visszaállni a munkába, mert a magánintézmény költségtérítés ellenében vehető igénybe. Ugyanakkor évek óta országos szinten lehetőség van a munka világába visszatérők anyák számára pályázni bölcsődei költségek fedezésére.

2022. októberében megnyitotta kapuit a Fecskefészek Bölcsőde, amely hiánypótló ellátási lehetőséget biztosít a kisgyermekes családoknak. 2022. év töredék év volt a bölcsőde életében, így a fokozatos beszoktatást is figyelembe véve, a maximálisan elérhető férőhelyek nem kerültek betöltésre. Ezidáig településünkön csak magánbölcsődei férőhely volt elérhető maximum 14 kisgyermek részére. A 2 csoporttal működő Búgócsiga Családi Bölcsőde elsődleges célja továbbra is az, hogy segítséget nyújtson a szülőknek a kisgyermek napközbeni ellátásában. Az önkormányzati bölcsőde megnyitásával a magánbölcsődének lehetősége nyílt több nem nagyvenyimi gyermek felevételére.

Az óvodai férőhelyek számát (99) az elmúlt években már minden évben meghaladta a beíratott gyermekek száma, így már csak a 20%-os férőhely emelés lehetőségével oldható meg az, hogy minden harmadik életévét betöltött gyermek és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, óvodába járhasson. Ezáltal azonban a csoportszobák zsúfoltabbak, az óvodapedagógusok leterheltebbek.

Az általános iskolában az egész napos oktatás bevezetésével a szülők reggel 7-től délután 16:00-ig biztonságban tudhatják a gyermekeiket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	2	113	56,5
2018	2	121	60,5
2019	2	99	50
2020	2	119	59,5
2021	2	127	63,5
2022	2	113	56,5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	28	16

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	14	14	0	0	14	14
2018	0	0	14	13	0	0	14	13
2019	0	0	14	12	0	0	14	12
2020	0	0	14	14	0	0	14	14
2021	0	0	14	12	0	0	14	14
2022	0	0	14	15	0	0	14	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Védőnői feladat az édesanya, a várandós anyukák lelki támasza, segítségnyújtása. A védőnők tapasztalatai szerint, leginkább a szülést követő 6 hét az, ami kritikus az újdonsült édesanyáknak, mivel jellemzően ebben az időszakban hajlamosak a depresszióra. Védőnőink nagy gondot fordítanak erre az időszakra, segítik az újdonsült anyukákat ennek kezelésében, és ha súlyosabb gondot észlelnek, akkor a háziorvoshoz irányítják őket. A településen valamennyi gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatásokhoz. A védőnők feladatellátásában meg van határozva, hogy egy családhoz hányszor, milyen gyakran kell menni családlátogatásra, milyen gyakorisággal kell tanácsadást tartaniuk, így a feladatok eloszlanak, a meglévő gyerekszámot el tudják maximálisan látni. Zökkenőmentes a kórházból kikerülő újszülöttek gondozása és a kisgyermekek kötelező védőoltásának biztosítása.

2015 óta van lehetőség helyben, térítésmentesen méhnyakrák szűrésre a védőnőknél. A meghívólevéllel érkező 25-65 év közötti hölgyek három évenként élhetnek a lehetőséggel. Településük évek óta lehetőséget biztosít a mammográfiás szűrőkamion érkezésére is.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Napjainkban a családon belüli erőszak mindennapos jelenség, azonban a legtöbb esetben láthatatlan marad, tekintettel a privát szféra sérthetlenségére. Az ezzel kapcsolatos információk és statisztikák sok esetben nem fedik le a valóságot, a rendőrségi feljelentések száma vélhetően alul marad a tényleges esetek számától. A következményektől való félelem miatt a nők legtöbb esetben nem mernek segítséget kérni, s így rövidebb-hosszabb ideig rettegésben, fizikai, lelki bántalmazásban élnek, melyet igyekeznek mindenki előtt titkolni.

Nagyvenyimen nincsenek kirívó esetek (vagy az előzőeknek megfelelően nem kerülnek látótérbe). A nőket érő erőszakkal, családon belüli erőszakkal kapcsolatban a feljelentések száma 2015-ben 4,

2016-ban 1, 2017-ben 2, 2018-ban 2 volt, bírósági ítéletről azonban nem rendelkezünk információval. A körzeti megbízott elmondása szerint ezek a számok azóta kicsit emelkedtek. Kifejezetten a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó szervezet a településen nincs. Már több fórumon elérhetőek viszont azok a szervezetek, amelyek a nőkkel, a nők jogaival foglalkoznak. A nők mernek idejében hozzájuk fordulni, így valószínűleg ezért ilyen csekély a feljelentések száma is.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szerint a kapcsolati erőszak kérdése nehéz kérdéskör, ugyanis a nők nehezen nyílnak meg ebben a kérdésben előttük is. Hivatalosan nincs sok kapcsolati erőszakra tudomásuk. Gyanú többször van, hogy családon belül lehetnek ilyen jellegű problémák. de ritka, aki felvállalja, és mer segítséget kérni. Sok esetben, ha vállalja is az érintett személy, akkor sem lesz belőle hivatalos rendőrségi ügy, s még ritkább, amikor ki is lép valaki a bántalmazó kapcsolatból. 2021-ben egy családnál észleltek érzelmi bántalmazást, melyet megfogni még nehezebb.

Általánosságban elmondható, hogy nőttek a családi konfliktusok a covid okozta összezártság után, vagyis 2020 után. Visszatekintve az elmúlt évekre a családokban előfordulnak túlkapások, de jellemzően nem kerülnek napfényre. A családi konfliktusok aktívan jelen vannak, vitákat, veszekedéseket a családok is elismernek, de konkrét bántalmazást nem. Nincsen pontos adatuk ezzel kapcsolatban.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a családsegítő szolgálat, a házi orvosok és a védőnői szolgálat tud segítséget nyújtani. Ha szükséges elirányítják a családokat a megfelelő jelzőrendszeri taghoz, akik a továbbiakban segítséget nyújtanak számukra. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segíti a családokat a dunaujvárosi anyaothton és a családok átmeneti otthonával kapcsolatos ügyintézésben, elhelyezésben. Nagyvenyimen nem működik sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Bár a közéletben és politikában általában a férfiak többségi jelenléte jellemző, településünkön a nők szerepe kiemelkedő. A polgármester és a jegyző is nő, a képviselőtestületnek 2 nő és 4 férfi tagja van. Az önkormányzatnál és a polgármesteri hivatalban is nagyrészt nők dolgoznak, továbbá az iskola és az óvoda igazgatója, a művelődési ház vezetője, a könyvtáros és a családi napközi vezetője is nő, így ezen a területen nem tapasztalható nőket érintő hátrányos megkülönböztetés.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Nagyvenyimen nem jellemzőek, így az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú kezdeményezés/intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekvállalás utáni munkavállalás nehézségei	Részmunkaidős foglalkoztatás elterjedésének elősegítése
Családon belüli erőszak rejtve maradása	Felderítés fokozása, érintettek meggyőzése a problémák felvállalására

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon az alacsony szintű termékenység, a természetes fogyás és a születéskor várható élettartam emelkedése következtében öregszik a társadalom. A kedvezőtlen termékenységi szint és a most 50-55 éves nagy létszámú korosztály időskorúvá válása következtében az öregedési folyamat felgyorsul. Egyre kevesebb aktív kényszerül eltartani egyre több idős embert, melyből gazdasági, társadalmi problémák, feszültségek alakulnak ki, s ez új kihívásokat teremt a foglalkoztatás, a szociális és egészségügyi ellátás terén is.

Általában akkor beszélünk öregségről, ha a szervezet biológiai visszafejlődése, hanyatlása megindul és a felnőttkori társadalmi szerepek betöltése egyre nehezedik. Az öregedés fontos társadalmi állomása a nyugdíjkorhatár, az az életkor, amely jogosulttá tesz valakit arra, hogy a munkából visszavonuljon és a korábbi munkájával szerzett járadékból éljen.

Általános probléma az időskor anyagi feltételeinek biztosítása. A legtöbb társadalom máig nem tudott átfogó rendszert megvalósítani, mivel:

- A biztosítás és nyugdíj a legtöbb országban csak a lakosság egy részére terjed ki.

- Az egészségügyi biztosítás és a nyugdíj csupán az elemi feltételeket jelenti, illetve sok esetben még azokat sem teremti meg.
- Jelenleg a nukleáris család típusa vált uralkodóvá, amely, ha együtt is él egy idős emberrel, azt legtöbbször kényszernek érzi.
- A közösség és a felekezetek részvétele az idősellátásban intézményesedett és sokszor elszemélytelenedett formát ölt, a rokonok, szomszédok, gyülekezeti tagok ebből mindinkább kivonódnak.

Az idősök helyzete mindenütt egyre inkább politikai kérdés/paradoxon: minél többet áldoz egy ország az idősök problémáinak megoldására, annál több a nyílt, politikai feszültség a kérdés körül. Az öregség egyre többre kerül a társadalomnak: a társadalmi és pénzügyi átalakulások miatt a legtöbb országban a nyugdíj nem a munkaképes korban kifizetett részesedésből származik, hanem az aktuális nemzeti jövedelemből.

A beteg, elszegényedett, elmagányosodott öregek mellett a mai társadalmakban, kisebb-nagyobb arányban módos öregek is élnek, akik ragaszkodnak értékeikhez. Az öregek társadalmi elégedetlensége nő, tekintve, hogy igény szintjük nőtt önmaguk és a körülményeik tekintetében, azonban a vallás befolyása (belenyugvás, szerénység, lemondás, megbékélés... stb.) lecsökkent. Az idős emberek is egyre inkább az önmegvalósításra törekednek, nem hajlandóak elfogadni, hogy életszínvonaluk csökken, kapcsolataik beszűkülnek, egészségük romlik. Előzőek feszültséget keltenek az aktív korúak, illetve az egészen fiatalokkal szemben. Az idősök társadalmi integráltsága romlik (pszichikus betegségek, deviáns magatartásmódok) és fokozódik az eltávolodás az idősök és a fiatalok között. Az értékek, normák, cselekvésminták egész rendszere más a mai nemzedékekben, mely kommunikációs zavarokhoz és konfliktusokhoz vezet.

Jellemző a növekvő társadalmi és politikai aktivizálódás az öregek körében, továbbá nő a mobilitás, fogyasztás és rekreációs aktivitás. Növekszik az idősök értéktermelése is, hiszen egyre több az alkotóképes művész, tudós, speciális szakember, szakmunkás. Az öregség tünetei és szövődményei ellen erősödik a küzdelem, általában a korán megkezdett prevenció segíti elő az egészséges és fiatalos fizikum és személyiségállapot fenntartását. Egyre több ember számára az öregkor nem csupán a képességek és a lehetőségek elvesztésének vagy beszűkülésének természetes folyamata, hanem a pszichológiai fejlődés újabb szakasza is: kialakulhat egy olyan felfogás, hogy ez a szakasz az értelem teljes betetőzése és összefoglalása az eddigi életfolyamatnak. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

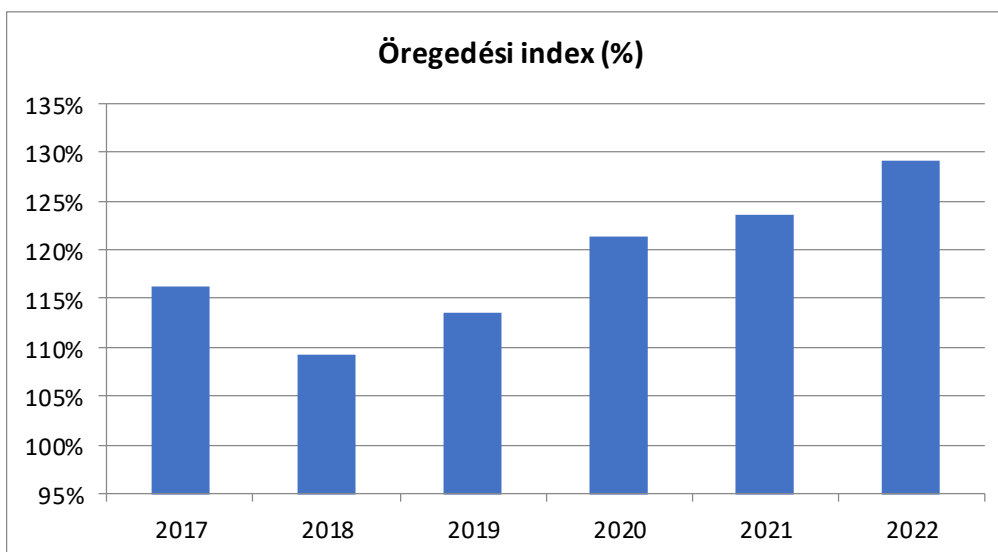
A demográfiai folyamat jellemzője, hogy az átlagéletkor növekszik, magasabb a középkorúak halandósága és a nőknek hosszabb az élettartama. Az öregedési index 2008 óta növekedik Nagyvenyimen, tehát a település előregedő. Az életkor előrehaladtával növekszik a betegségek előfordulása. Az idős népesség több mint 70 %-a számol be mindennapi életét befolyásoló fájdalomtünetekről. A három fő betegséggént leggyakrabban megjelölt betegség 65 év felett a mozgásszervi, a szív- és érrendszeri betegségek és a cukorbetegség. Emellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős emberek egyedül maradnak, izolálódnak, szellemi és fizikai aktivitásuk hanyatlik, önellátási képességük beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. A betegségek életminőségre kifejtett hatása szempontjából (nők és férfiak között egyaránt) a depresszió vezet, második helyen pedig az agyérbetegségek állnak, továbbá gyakori a demencia. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A település nem rendelkezik az alábbiakon kívül részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. A férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú, nyugdíjban,

nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma. Ez a mutató egyértelműen a demográfiai folyamatokkal magyarázható, hiszen a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	713	614	116,12%
2018	721	660	109,24%
2019	772	680	113,53%
2020	811	668	121,41%
2021	833	674	123,59%
2022	850	658	129,18%

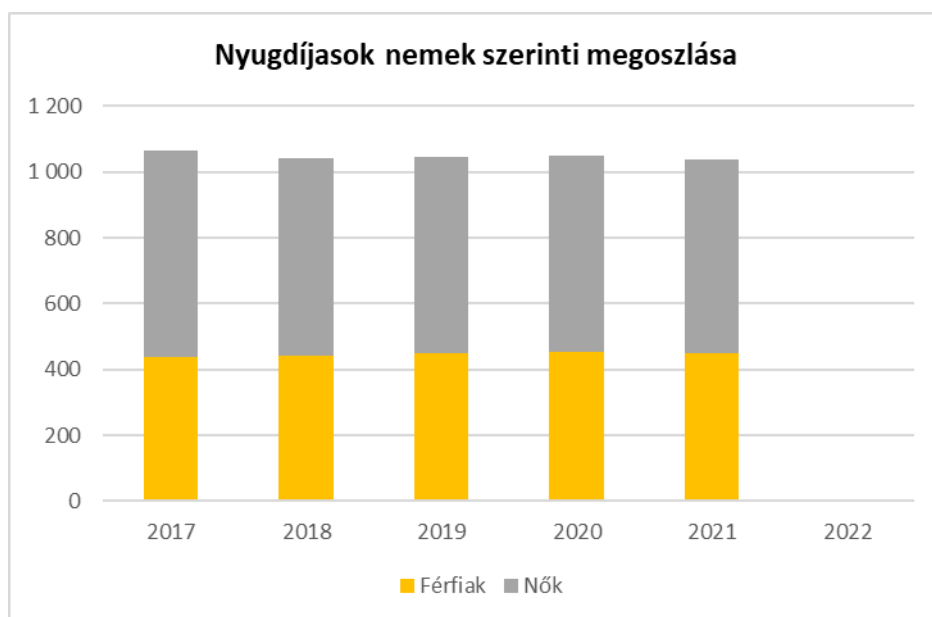
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

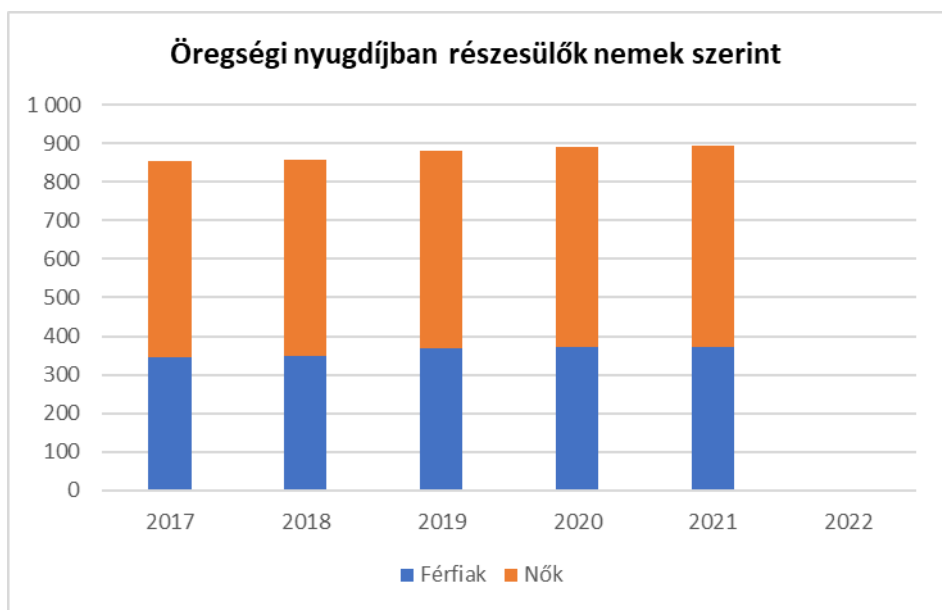
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2017	439	626	1065
2018	440	600	1040
2019	451	593	1044
2020	455	593	1048
2021	451	585	1036
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mutató	Év				
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	345	348	367	373	371
Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	509	509	514	518	523

Forrás: T-STAR, BP-STAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága:

A település nyugdíjasai tekintetében az önkéntes tevékenységek jellemzőek. Ez az idősek szempontjából csökkentheti az izolálódást, egyedüllétet, hiszen itt érezhetik, hogy szükség van rájuk. A kommunikáció és az emberi kapcsolatok hálózata kiemelten fontos a személyiség öregkori egyensúlyának fenntartásában.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		82	64	72	110	84
41-45 év (TS 042)	Fő	9	7	7	14	7	4
	%	10,98%	10,94%	9,72%	12,73%	8,33%	7,27%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	6	9	8	7	11
	%	8,54%	9,38%	12,50%	7,27%	8,33%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	7	5	6	7	6	0
	%	8,54%	7,81%	8,33%	6,36%	7,14%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	5	5	8	10	6
	%	8,54%	7,81%	6,94%	7,27%	11,90%	10,91%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	19	17	17	17	17	10
	%	23,17%	26,56%	23,61%	15,45%	20,24%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Pályázat keretében a könyvtár Digitális Jóléti Program Pontként (DJP Pont) segítséget nyújt a hátrányos helyzetű csoportok (nyugdíjasok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, munkanélküliek, alacsony iskolázottságú csoportok) interneteléséhez. A DJP Ponthoz kapcsolódóan 2018. november-december hónapban, valamint 2019. március-április hónapjában zajlott digitális alapkompenciákat fejlesztő tanfolyam a művelődési házban, amelynek résztvevői nyugdíjasok voltak. 2018-ban 9 fő, 2019-ben 14 fő végezte el a tanfolyamot. 2020. februárban 2 db 10 fős létszámú csoport számára okostelefon-kezelő foglalkozást tartottak, együttműködésben a Dunamenti Regionális Népfőiskolával.

2020-ban és 2021-ben a járvány miatti zárások és egészségügyi válsághelyzet miatt nem szerveztek csoportos foglalkozásokat a fokozottan veszélyeztetett idős korosztálynak. Ugyanakkor a DJP Pont eszközeivel segítették az Önkormányzat munkáját 2020-ban az idősek és egyedül élők, vagy egyéb okból rászorulóknak számára ételkészítés és gyógyszerbeszerzés és házhozszállítás megszervezésében, az igények telefonon, e-mailben történő fogadásával.

Kollégáik a magányos vagy beteg idősekkel történő elbeszélgetéssel a járvány okozta mentális nyomást igyekeztek enyhíteni. 2022-ben a népszámlálás alkalmával a DJP pontban segítséget nyújtottak a hozzájuk fordulóknak a digitális kérdőívek kitöltésében.

A további különböző programokat a klubok, alapítványok, egyesületek biztosítják.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nem releváns a településen, eddig még nem érkezett bejelentés, panasz ezzel kapcsolatban.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapvető cél az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése és fontos az idősebbek élettapasztalata során szerzett szellemi, szakmai tőkéjük átörökítése az utódok felé.

Az idősebbekkel kapcsolatos intézkedések speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. A folyamatos figyelemfelkeltésen, felvilágosításon, felhíváson túl térfigyelőkkel, kiépült közvilágítással javítottuk az idősek, egyedülállóknak biztonságérzetét, továbbá településünkön a közrend és a közbiztonság fenntartásáról és javításáról polgárőrség gondoskodik.

- a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A községben biztosított az egészségügyi alapellátás két háziorvosi, két védőnői és egy fogorvosi praxissal. Az egészségügyi infrastruktúra tekintetében magasnak mondható a két egyes körzetként működő körzetre jutó lakosok száma:

- I. körzet: 1497 fő
- II. körzet: 1777 fő.

Szociális szolgáltatások

Nemcsak országos szinten, hanem Dunaújváros és kistérségében is jellemzően növekvő létszámú és hosszabb élettartamú időskorú népesség él. Az életminőség remélhető fejlődése adekvát ellátó és gondozó rendszer kiépülését igényli.

Az alapellátási formákat:

- étkeztetést népkonyha útján,
- házi segítségnyújtást családsegítés keretein belül,
- családsegítést,

a település önkormányzata biztosítja.

Nagyvenyim azonban különleges helyzetben van a kistérségen belül is. A jelenlegi idős korosztály anyagi, egészségi állapota kivételesnek mondható, ezért a házi segítségnyújtás a Család- és Gyermejköltségi Szolgálat családsegítői hatáskörébe épülve működik.

A szociális törvény szerinti jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem működik településünkön, de 2016 júniusától az önkormányzat az SOS Központ Kft. segítségével és közreműködésével segítségnyújtó rendszert létesített és üzemeltet a településen élő rászorultak kiszolgálása érdekében. A rendszerhez csatlakozó és a szolgáltatásra jogosult településen élő lakosoknak külön szerződéssel használatba adott és az SOS Központ Kft. által beüzemelésre kerülő nyakba akasztható segélyhívó készülékekről a jelzés az SOS Központ Kft. diszpécserközpontjába érkezik, ahol a diszpécser intézkedik a segélyhívás jellegének megfelelő segítség mielőbbi kikerkezéséről. Ezt a fajta segélyhívót a Magyarország kormánya által a 65 éven felettieknek ingyenesen rendelkezésre bocsájtott Gondosóra kiváltotta, jelenleg már csak egy 65 éven aluli SOS Központ Kft. által üzemeltetett segélyhívó működik a településen.

Nagyvenyimen általában évente kétszer kerül megrendezésre az Egészségnap, melyen az ismeretterjesztésen túl térítésmentes szűrővizsgálatok elvégzésére van lehetőség, ezek csak a világméretű ideje alatt maradtak el. Az Egészségnapokhoz kapcsolódóan szervezésre kerül nőgyógyászati rákszűrés is. 2015 óta van lehetőség helyben, térítésmentesen méhnyakrák szűrésre a védőnőknél. A meghívólevéllel érkező 25-65 év közötti hölgyek három évenként élhetnek a lehetőséggel. Az idősök nappali ellátásának kialakítása nagy kihívást jelent a község számára. A következő táblázatból látszik, hogy településünkön sajnos anyagi erőforrások hiánya miatt az idősök napközbeni ellátása nem biztosított, pedig az átlagéletkor növekedése miatt a jövőben mindenképp tervezni kell az idősök ellátásának lehetséges formáival.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2017	713	0	0	0
2018	721	0	0	0
2019	772	0	0	0
2020	811	0	0	0
2021	833	0	0	0
2022	850	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak szakellátása területén kiemelt említésre méltó a Szent Ferenc Szegénygondozó Nővérek Szeretetotthona, amely azon túl, hogy hatalmas szociális terhet vesz le az önkormányzat válláról, - minden tekintetben magas fokú ellátó tevékenységével - országos hírnévre tett szert. Az intézményben maximum negyvenhat fő idős ember, tartós, bentlakásos elhelyezésére van mód.

A pénzbeli és a természetben nyújtott támogatások tekintetében Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzata az időskorúak számára, illetve ápolásuk érdekében az alábbi ellátási formákat biztosítja:

- Települési támogatás (lakhatásra, gyógyszerkiadások viseléséhez, tűzifa támogatás)
- Rendkívüli települési támogatás (rendkívüli élethelyzet esetén)
- Házi segítségnyújtás

Ezen túlmenően az Önkormányzat hivatalból, a költségvetésről szóló rendeletében előirányzott keret erejéig maximum 5.000 forint értékű Edenred ajándék utalványban részesítheti azon Nagyvenyim nagyközség közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen is ott tartózkodó, a döntés meghozatalának éve előtti év december 31-ig 69. életévét betöltött idős személyt, aki részére a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság ellátást folyósít, amennyiben ellátásának havi összege nem haladja meg a mindenkori szociális vetítési alap legkisebb összegének tízszeresét.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés:

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzatának vezetőire, dolgozóira és a testület tagjaira a közös gondolkodás és az összetartás jellemző. Közmeghallgatásokkal, vitafórumokkal, testvértelepülésekkel való partnerkapcsolatokkal, hagyományos - és folyamatosan megújuló programok által formálódik a közösség élete.

A helyi önkormányzat a közművelődési rendeletében rögzített közművelődési alapszolgáltatásokat integrált közművelődési intézmény fenntartása és működtetése útján biztosítja a település lakossága számára. A művelődési intézmény egyik feladata az ismeretterjesztés. Ennek jegyében indulnak rendszeresen tanfolyamok, ismeretterjesztő előadások. Legnagyobb érdeklődés az egészség megőrzése, a betegségekkel és a megelőzéssel kapcsolatos előadások, egészséges életmód iránt mutatkozik, korcsoportok szerint más-más témakörben. A programok között szerepelnek koncertek, regionális találkozók, gyermek meseelőadások, nóta- és operett estek is. A művelődési házhoz tartozó könyvtárba szívesen járnak a venyimiek, mert nullától százéves korig mindenki megtalálja az igényének megfelelő olvasmányt. Mesekönyvek, ifjúsági, irodalmi, történelmi és úti könyvek, krimik, szórakoztató regények mellett az egészséggel, életmóddal kapcsolatos kötetek ugyanúgy fellelhetők, mint a szakácskönyvek, a verseskötetek, és szépirodalmi alkotások. Közel ötszáz (493 beiratkozott, 297 aktív, rendszeres olvasó 2022 évben) olvasóval büszkélkedhet Nagyvenyim 15.000 kötetes könyvtára, amely szerény videotékával is rendelkezik, továbbá író, olvasó találkozókkal hozza közelebb a könyveket az olvasókhöz.

c) idősek informatikai jártassága:

A település nem rendelkezik statisztikával az idősek informatikai jártasságát illetően, ugyanakkor mutatkozott igény az informatikai jártasság megszerzésére. Pályázat keretében a könyvtár Digitális Jóléti Program Pontként segítséget nyújt a hátrányos helyzetű csoportok (nyugdíjasok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, munkanélküliek, alacsony iskolázottságú csoportok) interneteléréséhez. Ehhez kapcsolódóan 2018. november-december hónapban

valósult meg egy kompetencia fejlesztő foglalkozás, valamint 2019. március-április hónapjában, amelynek résztvevői nyugdíjasok voltak. 2018-ban 9 fő, 2019-ben 14 fő végezte el a tanfolyamot. 2020. februárban 2 db 10 fős létszámú csoport számára okostelefon-kezelő foglalkozást tartottak együttműködésben a Dunamenti Regionális Népfőiskolával.

2020-ban és 2021-ben a járvány miatti zárások és egészségügyi válsághelyzet miatt nem szerveztek csoportos foglalkozásokat a fokozottan veszélyeztetett idős korosztálynak. Ugyanakkor a DJP Pont eszközeivel segítették az Önkormányzat munkáját 2020-ban az idősek és egyedül élők, vagy egyéb okból rászorulóknak számára élelmiszer és gyógyszerbeszerzés és házhozszállítás megszervezésében, az igények telefonon, e-mailben történő fogadásával.

Kollégáik a magányos vagy beteg idősekkel történő elbeszélgetéssel a járvány okozta mentális nyomást igyekeztek enyhíteni. 2022-ben a népszámlálás alkalmával a DJP pontban segítséget nyújtottak a hozzájuk fordulóknak a digitális kérdőívek kitöltésében.

d) a generációk közötti programok.

Az idősek rendezvényein (Versünnepek, Pünkösdi Dalostalálkozó) versmondóként vesznek részt az óvodások és az iskolások felkérés alapján. A gyermeknapra a nyugdíjas klub tagjai palacsintával készülnek a gyerekek és a családok számára. A település valamennyi generációja és társadalmi csoportja által látogatott közösségi rendezvényeken (pl. Falunap, adventi rendezvények) mind az iskolások, mind a nyugdíjas korosztály tagjai műsorban történő közreműködéssel vesznek részt. A nyugdíjasok rendszeresen segítenek a civil advent lebonyolításában tea, zsíroskenyér készítésével. Minden évben köszöntésre kerülnek a szépkorúak az Idősek napja alkalmából, valamint részükre külön Idősek Karácsonyát szervezünk.

2022-ben a nyugdíjas klub tagjai a Nyugdíjasok Szociális Fórumának támogatásával az adventi rendezvényen mikulás-csomagokkal ajándékozták meg a rendezvényre ellátogató gyerekeket, amit a klubtagok az ünnepnek megfelelő jelmezben nyújtottak át a kicsiknek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi közösségi élet csoportokban zajlik. Ezeket - kiemelve az időseket is érintő szerveződések - az alábbi táblázatban szemléltetjük.

Klubok	Egyesületek	Alapítványok
Aranydaru Dalkör	Nagyvenyim és Környéke Postagalamb Sportegyesület A művelődési ház teremhasználatot biztosít számukra területi galambkiállítások megrendezéséhez.	Alapítvány a Nagyvenyimi Óvodáért
Fontana Női Kar	Nagyvenyimi Polgárórség A művelődési ház által szervezett közösségi rendezvények alkalmával biztosítják a helyszínek biztonságos megközelítését, elhagyását; a programok zavartalan lebonyolítását.	Szent Bernát Arborétum Alapítványa
Alakformáló torna	Búgócsiga Családi Napközi és Játsszóház Egyesület Alkalmanként gyermekek számára szervezett kézműves programok megvalósításában működik együtt a művelődési ház és az egyesület.	Nagyvenyimért Közalapítvány
Thai Chi	Erdőjárók Túraegyesület Az Erdőjárók Túraegyesülettel aláírt együttműködési megállapodás alapján a művelődési ház helyt ad az egyesület közgyűlésének, találkozóinak. Ők a község lakói számára nyitott vetítéses ismeretterjesztő előadásokat tartanak a művelődési házban. Az Egyesület programjait kifüggeszti, népszerűsíti a művelődési ház.	„A ma gyermeke – Nagyvenyim jövője” Alapítvány
Aranydaru Nyugdíjas Klub	Nagyvenyim és Térsége Fejlesztéséért Egyesület Komplex közösségi programok szervezésére és lebonyolítására vonatkozó Együttműködési megállapodás van a művelődési ház és az egyesület között, amelynek keretén belül szerveződik pl. falunap, kulináris kavalkád stb.	
Gerinctorna	Nagyvenyimi Sport Klub	
Jóga (gerinc, hatha, jin)		
Idősjóga Kifejezetten idős korosztály (60+) számára szervezett tartásjavító és rugalmasságot megtartó jóga indult a korábbi jóga foglalkozásokon kívül 2023. őszétől.		
Kreatív Klub		

Az időseket érintő szerveződések rövid bemutatása:

A nyugdíjasklub az idős emberek olyan közössége, mely aktív részese a helyi közéletnek, kapcsolatot és barátságot ápol a térségi és térségen túli településekkel. Célja, olyan programok szervezése, melyek segítik a tagok egészségmegőrző és kulturális igényeit kielégíteni, az idős kornak megfelelő életvitelt kialakítani. Nagyvenyim nyugdíjasai 1980. január 1-jén alakították meg első klubjukat. Az évek múlásával a klub létszáma 10 főre csökkent, majd 1994-ben 38 taggal a klub újjászerveződött. A taglétszám 2023-ban 45 fő alá csökkent, jelenleg 38 fő. Az összejöveteleket 20-30 fővel tartják. A klub csoportjai - dalkör, táncsoportok, versmondók, énekesek – elismerést szereztek Nagyvenyimnek. Tevékenységükért Nagyvenyim képviselőtestülete „Nagyvenyimért” kitüntetést adományozott a klubnak.

A klubon belül, annak tagjaiból, 1994-ben alakult a dalkör 8 fővel, jelenlegi taglétszámuk 13 fő. Korábban részt vettek országos minősítéseken, napjainkban is rendszeres szereplői a nyugdíjas Ki mit tud? vetélkedőnek, fellépnek a községi rendezvényeken, valamint a kistérség községeinek rendezvényein, továbbá számos településről kapnak meghívást.

A női énekkar vegyes karként alakult 1995-ben azzal a céllal, hogy új színfoltot teremtsen a község kulturális életében. Az együttes repertoárját az év jeles napjaihoz, ünnepeihez igazította a községben, továbbá többször szerepel a dunaújvárosi zenei rendezvényeken, s jó szívvvel tesz eleget a kistérség települései meghívásának is. 2005-ben az önkormányzat „Nagyvenyimért” díjat adományozott a női karnak. Jelenleg 15 fő alkotja az énekkart, szakmai vezetőjük Péter Kata. Megalakulásuk 20. évfordulójától a nevük Fontana Női Kar.

Közösséget és galambokat szerető és tisztelő 14 fős tagság alkotja a Nagyvenyim és Környéke Postagalamb Sportegyesület létszámát. Nagyvenyim központjában elhelyezkedő klubhelyiségben végzik a sporttal kapcsolatos munkákat. Országos versenyeken előkelő helyezéseket értek már el és galambász olimpiákon is részt vesznek. A fiatalabb versenyzőket segítik a tapasztalattal rendelkező idősebb versenyzők. A klub rendszeresen rendez galamb kiállítást szakelőadásokkal kiegészítve, kerületi szinten.

A Katolikus Karitás Nagyvenyimi Csoportja 1994-ben alakult a Nagyvenyimi Boldogasszony Plébánia Karitás csoportjaként. Feladatuk az idős, egyedülálló emberek látogatása, a rászoruló segítése. A területet felosztották tagjaik között, akik kettesével látogatják az idős, rászoruló embereket, különösen az adventi időszakban. Többször tartanak teadélután az időseknek, ahol filmvetítéssel és szerény vendéglátással kedveskednek nekik.

1996. január 29-én alakult meg a Nagyvenyimi Polgárőrség 24 taggal és 14 pártoló taggal a közrend és a közbiztonság fenntartása, javítása érdekében. Az egyesület tevékenysége során jelentősen javult a közbiztonság. A lakosság érdekében igyekeznek minden felkérésnek eleget tenni, tagjaik folyamatos képzéseken vesznek részt ezzel is segítve a hatékony munkát. 2012-ben az egyesület taglétszáma meghaladta a 30 főt, közülük 6 alapító tag. Nonprofit egyesületként alakult meg, de ma már közhasznú egyesületként végzi munkáját, 1996 óta tagja az Országos Polgárőr Szövetségnek. Tagjainak létszáma jelenleg 28 fő.

Az 1996-ban alakult Szent Bernát Arborétum Alapítványa elsődleges feladata az arborétum parkjának fenntartása, fejlesztése, védelme, kulturális célra való hasznosítása. Legfontosabb feladata, hogy a park, a rendház és a templom a környezetéhez és a múltjához mértén, még sokáig szolgálja Nagyvenyimet, a nagyvenyimieket és az ide látogató vendégeket.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Intézményhiány	Az idősek nappali ellátását és a házi segítségnyújtást biztosító intézmény létrehozása
Idősek informatikai jártassága alacsony	Informatikai tanfolyamok szervezése (művelődési ház, önkéntesek bevonásával)
Kevés időst érint a tematikus generációs program	Társadalmi megbecsülés erősítése, idősek szélesebb körű bevonása
Bentlakásos szociális intézményben kevés férőhely	Lehetőség keresése intézmény építésére és működtetésére
Előregedő társadalom, egészségromlás	Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése

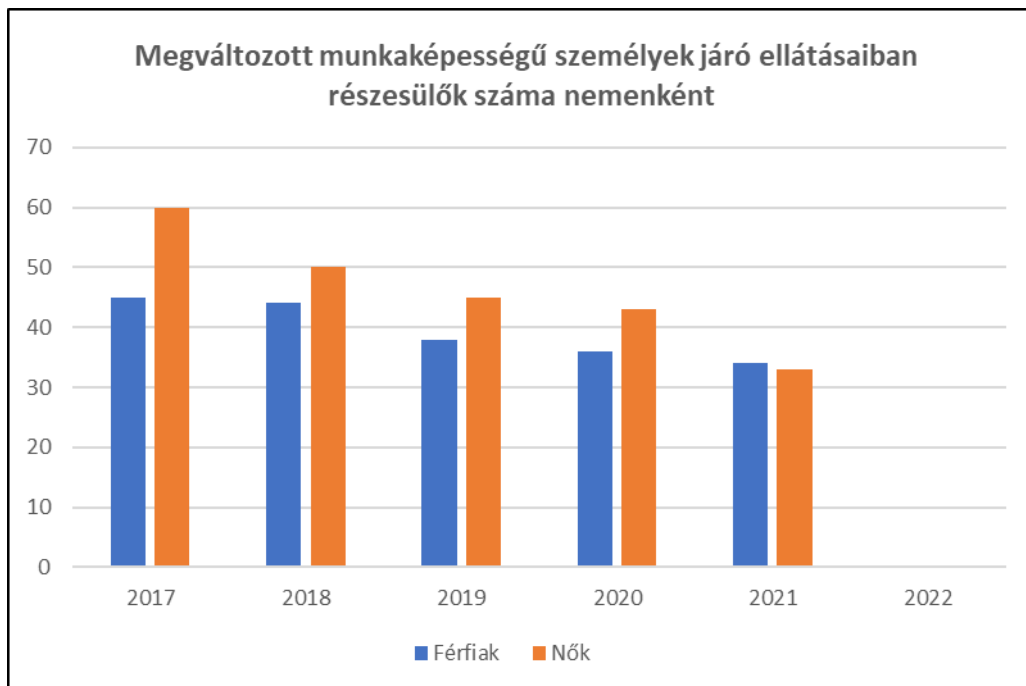
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élő emberek és családjaik talán a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Ahhoz, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek, szükséges a megfelelő környezet kialakítása és az egyéni szükségletek kielégítése. A legnagyobb kihívás a társadalmi szemlélet formálása, hiszen a fogyatékos emberek integrációja az egész társadalom feladata. Az esélyegyenlőség azonban velük kapcsolatban nemcsak az akadálymentesítést, a rámpák vagy éppen a liftek meglétét jelenti, hanem azt is, hogy a társadalom egyenrangú félként tekintsen rájuk. Ebben az esélyegyenlőségi program kidolgozása segíthet. Az akadálymentesítés mellett nagyon fontos, hogy a célcsoport egyenlő eséllyel férjen hozzá a közszolgáltatásokhoz. A településen a fogyatékossgal élőkre vonatkozóan kevés statisztikai adat áll rendelkezésünkre.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2017	45	60	105
2018	44	50	94
2019	38	45	83
2020	36	43	79
2021	34	33	67
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma alacsony, 2017-2021-ig csökkent, azonban 2022-re nincsenek rendelkezésre álló adatok. Az egészségkárosodott személyek ellátásaiban részesülők számáról szintén nem rendelkezünk adatokkal.

A településen nincsen nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy, a házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés és családsegítés feladatait a korábban már elemzett módon a Család- és Gyermejkölési Szolgálat látja el.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen portás, újságkihordó, időszakos adminisztratív jellegű munkakörben dolgoznak fogyatékossgal élők.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Tekintettel arra, hogy kevés számú fogyatékos személy él a településen, nincsenek ilyen jellegű lehetőségek. A Dunaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya rehabilitációs tanácsadás keretében a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára segít a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ez a pont nem releváns a településen, nincs tudomásunk arról, hogy fogyatékossga miatt bárkit is hátrányos megkülönböztetés érne a munkaerőpiacon.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Tekintettel arra, hogy kevés számú fogyatékos személy él a településen nincsenek kifejezetten erre specializálódott ilyen helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybe vevők között valószínűleg jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezik az önkormányzat. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt, ugyanakkor, ha igény merül fel, a kérelemről a képviselőtestület dönt, s akár rendszeres, akár átmeneti formában támogatást nyújt.

A fogyatékossgal élők számára számos pénzbeli és természetbeni ellátástípus került meghatározásra. Az ellátások az alábbiak:

Fogyatékosági támogatás (A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 22. § - 23/A. § szerint)

Havi rendszerességgel járó pénzbeli ellátás, amelynek célja a fogyatékossgal élő személy esélyegyenlőségének növelése, illetve anyagi hozzájárulás a súlyos fogyatékossgból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Jogosultja az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert. A fogyatékosági támogatás összege évenként változik: a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül. A támogatás havi összege 2024. január 1-jétől

- 35.214 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos -függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiányától-, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;
- 43.342 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Rokkantsági járadék (A rokkantsági járadékról szóló 83/1987.(XII.27.) MT rendelet)

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadék folyósítása mellett jövedelmi és időbeli korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. A rokkantsági járadékban részesülő

személy utazási kedvezményre jogosult. Az ellátás havi összege 2024. január 1-jétől 58.830 Ft.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény)

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
 - 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és

- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Rehabilitációs ellátás

A rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy rehabilitációs ellátásra jogosult. (4. §)

Az ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra, valamint
- pénzbeli ellátásra

jogosult.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében a rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ideértve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is. (6. § (1) - (3) bekezdés)

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt. (5. § (1) bekezdés)

Rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is,

- akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel

és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg. (5. § (2) bekezdés)

Kivételes rokkantsági ellátás

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a szükséges biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között nyújtható. (13. § (1) bekezdés)

Közlekedési kedvezmény (A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről

szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet)

A súlyos mozgáskorlátozott személy személygépköcsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezményre) jogosult (4. § - 5. §)

Parkolási igazolvány (A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet)

Parkolási igazolványra jogosult az a személy,

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak alapján látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak („K” betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának („N” betűjel) minősül. (2. §)

Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény összege az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

Akadálymentesítési támogatás (A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm.

rendelet) Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Az akadálymentesítési támogatás

- akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszézer forint, ha az építető vagy a vásárló, illetve az építetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszézer forint,
 - ha a lakás tulajdonosa, illetve a tulajdonossal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
 - ha az önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal rendelkező személy vagy vele közös háztartásban élő - a Ptk. szerinti - közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy. (9. § (1) – (2) bekezdés)

Magasabb összegű családi pótlék (a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény)

Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékra jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

Összege:

- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300 Ft.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25.900 Ft.
- A 18. életévét betöltött tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy esetén 20.300 Ft. (11. §)

Vakok személyi járadéka (Fot. 22. § - 23/A. §)

A 18. életévét betöltött látássérült vagy vak személy számára nyújtható támogatás. Kifutó ellátástípus, újonnan már nem lehet megállapítani, helyette a fogyatékosági támogatás kérelmezhető.

Utazási kedvezmény

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarországon területén, belföldi forgalomban vehető igénybe.

A fogyatékossgal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás biztosítása keretében történik. A fogyatékossgal élő személyek által igénybe vett ellátások kapcsán, kifejezetten a fogyatékossgalra vonatkozóan nem kerül vezetésre nyilvántartás, így pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre az igénybe vevő fogyatékosok számáról.

Fogyatékossgal élő személyek számára helyben biztosított szociális szolgáltatások:

- alapszolgáltatások: étkeztetés, családsegítés, tanyagondnoki szolgáltatás
- szakosított ellátási formák: helyben nem állnak rendelkezésre

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön kettő háziiorvosi körzet, egy fogorvos, egy gyógyszertár és kettő védőnővel ellátott védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat.

A szakorvosi járóbeteg ellátás a dunaujvárosi szakrendelőkben biztosított. A dunaujvárosi Szent Pantaleon Kórház-Rendelőintézet látja el a fekvőbetegeket. A helyben nem elérhető rehabilitációs ellátásokhoz (pl.: fogyatékossgal élő vagy pszichiátriai és szenvedélybetegek rehabilitációs ellátása) való hozzáférést szükség esetén többek közt a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

A Dunaujvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya rehabilitációs tanácsadás keretében a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára segít a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat épülete, az egészségügyi intézmények fizikai akadálymentessége biztosított. Az infokommunikációs akadálymentesítettség az Egészségházban és a Szociális Szolgáltató Tömbben biztosított, ez utóbbi épület lifttel is rendelkezik.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az egészségügyi és szociális szolgáltatások, a kulturális programok fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A közszolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott.

Ma már jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtár és a Szociális Szolgáltató Tömb épületrész részben akadálymentes, a földszinti helyiségek megközelítéséhez nem szükséges rámpa. A Szociális Szolgáltató Tömbben mozgássérült WC rendelkezésre áll, és lifttel is megközelíthető az emelet. Kijelölt mozgássérült parkoló van, az épületben az ajtók mérete és a folyosók szélessége lehetővé teszi a kerekesszékekkel történő közlekedést. Hallássérültek számára indukciós hurok, a látássérültek számára vezetősáv áll rendelkezésre.

Fogyatékos személyek számára az épületen és az épületben elhelyezett tájékoztató táblák Braille-írással is feliratozva vannak, a helyiségek ajtaja mellett is tapintható feliratok jelzik, hogy milyen ügyet intézhet az ide látogató.

Jelnyelvi tolmács továbbra sem áll rendelkezésre, de a vakvezető kutya bemehet az épületbe.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Erről a pontról nem rendelkezünk információval. Az önkormányzati fenntartású munkahelyek akadálymentesítettek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, a járdák és a parkok akadálymentesítettsége részben biztosított, az utóbbi években készült járdák már akadálymentesítettek és a látássérültek számára vezetősáv áll rendelkezésre a gyalogos-átkelőhelyeknél. Ennek ellenére bizonyos fogyatékosággal élő személyek (pl. autisták) nem képesek a közösségi közlekedést igénybe venni, így számunkra a szakorvosi ellátás, speciális nappali ellátás igénybe vétele akadályokba ütközik. Segítség lenne számukra, ha lenne a településen szállításukra specializálódott ellátási forma.

f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen az előbbi pontban részletezetten kívül nincsenek speciális közlekedési megoldások és a fogyatékosok ellátásával kapcsolatos intézmény sem működik a településen. Legközelebb Dunaújvárosban, a József Attila Otthon nyújt megfelelő szolgáltatásokat.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Ez a kérdés nem releváns, igény sem mutatkozott rá.

7.4. Fogyatékosággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékosággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nincsenek Nagyvenyimen - ilyen programokra ugyanis nem mutatkozott igény a településen.

A közösségi programokon való részvétel minden szempontból biztosított.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról nincs tudomásunk. Országos szintű probléma inkább, hogy a társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb. Előbbiek okán a semmittevésbe burkolt tehetetlenség miatt a fogyatékos személyek kerülnek kellemetlen helyzetbe. Fontos gyermekeinket megtanítani az esetleges gátlások leküzdésére a fogyatékos személyekkel való kommunikáció kialakításához és a segítségnyújtáshoz.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő gyermekek intézményi fejlesztésére nincs elérhető szakember	Fejlesztő szakemberek felkutatása és alkalmazása
Nem minden intézmény akadálymentesített (infokommunikáció)	Igényfelmérés, és ha szükséges pályázati források keresése, akadálymentesítés a fejlesztés körében
Bizonyos fogyatékkal élő személyek nem képesek a közösségi közlekedést igénybe venni	Szállításukra alkalmas szolgáltatás szervezése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem minden intézmény akadálymentesített (infokommunikáció)	Igényfelmérés, és ha szükséges pályázati források keresése, akadálymentesítés a fejlesztés körében
Előregedő társadalom, egészségromlás	Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése
Mélykúti víz emberi fogyasztásra rendszeresen alkalmatlan	Alternatív vízvételi lehetőség keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A községben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Klubok	Egyesületek	Alapítványok
Aranydaru Dalkör	Nagyvenyimi Polgárórság A művelődési ház által szervezett közösségi rendezvények alkalmával biztosítják a helyszínek biztonságos megközelítését, elhagyását; a programok zavartalan lebonyolítását.	Alapítvány a Nagyvenyimi Óvodáért
Fontana Női Kar	Erdőjárók Túraegyesület Az Erdőjárók Túraegyesülettel aláírt együttműködési megállapodás alapján a művelődési ház helyt ad az egyesület közgyűlésének, találkozóinak. Ők a község lakói számára nyitott vetítéses ismeretterjesztő előadásokat tartanak a művelődési házban. Az Egyesület programjait kifüggeszti, népszerűsíti a művelődési ház.	Szent Bernát Arborétum Alapítványa
Aranydaru Nyugdíjas Klub	Nagyvenyim és Térsége Fejlesztéséért Egyesület Komplex közösségi programok szervezésére és lebonyolítására vonatkozó Együttműködési megállapodás van a művelődési ház és az egyesület között, amelynek keretén belül szerveződik pl. falunap, kulináris kavalkád stb.	Nagyvenyimért Közalapítvány
Nagyvenyimi Táncegyüttes		„A ma gyermeke – Nagyvenyim jövője” Alapítvány

További, a korábbiakban nem említett, jelenleg működő klubok a művelődési házban: Szeretetre hangoló Klub, Erdőjárók Túraegyesület Társasjáték Klubja, Alizetic's torna, Felnőtt Jóga, Baba-mama jóga, Ovis Jóga Móka, Pöttöm jóga torna, Sulis Jóga Móka alsósoknak, Sulis Jóga Móka tiniknek, Totyogós torna

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása:

2019. október 28. napján megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Nagyvenyim. Tagjai az elnök, az elnökhelyettes és egy képviselő. A képviselő testület szükség szerint, de évente legalább négy ülést tart. A nemzetiségi önkormányzat minden évben közmeghallgatást tart.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzatával és a Nagyvenyimi Polgármesteri Hivatallal együttműködési megállapodást kötött, mely tartalmazza a Nemzetiségi Önkormányzat működésének, személyi és tárgyi feltételeinek biztosítását (pl. helyiségek, tárgyi, technikai eszközök biztosítása, előkészítési feladatok ellátása, nyilvántartási, iratkezelési feladatok stb.).

A nemzetiségi önkormányzatok kötelező feladata az általuk képviselt nemzetiség érdekképviselése, esélyegyenlőségének megteremtése és védelme, jogainak érvényesítése, a kulturális autonómia megőrzése és támogatása, a kulturális értékek, javak védelme. A kötelező feladatai mellett önként vállalt feladatai is lehetnek, melyek ellátása nem veszélyeztetheti a kötelezően ellátandó feladatok elvégzését.

A településen a római katolikus és református egyházzal az önkormányzat nincs szerződéses kapcsolatban, laza kapcsolat jellemző.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Baracs, Daruszentmiklós, Előszállás, Kisapostag, Mezőfalva, Nagykarácsony települések önkormányzataival a térség bűnmegelőzésének és vagyoni biztonságának fokozása céljából 2016-ban együttműködési megállapodás megkötésére került sor. Ezzel összhangban később a Kistérségi rendőrőrs hatékony működtetőségét biztosító infrastrukturális feltételek biztosítása céljából a résztvevő önkormányzatokkal újabb megállapodás megkötésére került sor. A hét település összefogásával, a rendőrség és a térség országgyűlési képviselőinek közbenjárásával létrehoztak egy rendőrőrsöt Mezőfalván, melynek ünnepélyes átadására 2017. augusztus 25. napján került sor.

A helyi identitás és kohézió erősítése Nagyvenyim térségében konzorcium keretében Perkáta és Pusztaszabolcs településekkel közösen a TOP-5.3.1.-16-FE1-2017-00009 projekt részeként egy fő közösség-szervezőt alkalmaztunk és 2020-2021 évben összesen 7 közös rendezvényt valósítottunk meg erősítve ezzel a térségi önkormányzatok és lakosok közötti összefogást.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok kötelező feladata az általuk képviselt nemzetiség érdekképviselése, esélyegyenlőségének megteremtése és védelme, jogainak érvényesítése, a kulturális autonómia megőrzése és támogatása, a kulturális értékek, javak védelme. A kötelező feladatai mellett önként vállalt feladatai is lehetnek, melyek ellátása nem veszélyeztetheti a kötelezően ellátandó feladatok elvégzését. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente több alkalommal tart nyílt körű hagyományörző rendezvényt.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége:

A civil szervezetek részére az önkormányzati támogatás pályázat útján valósul meg. A pályázatokon minden civil szervezet azonos feltételekkel indul.

„A Ma Gyermeke – Nagyvenyim Jövője Alapítvány”, melyet az iskolában működő szülői és pedagógus közösség hozott létre, hozzájárul az iskola eszközfejlesztéséhez, segíteni tudja a hátrányos helyzetű gyerekeket.

Az Alapítvány A Nagyvenyimi Óvodáért a támogatóknak, szülőknek köszönhetően az oktató-nevelő munka optimális feltételeinek biztosításához jelentősen hozzájárul. Az alapítvány célja a segítségnyújtás a jövő nemzedékének pozitív irányú fejlődéséhez, a meglévő személyi és tárgyi feltételek javításával. Annak elősegítése, hogy a gyermekek a közösségben, illetve önállóan végzett tevékenységük során zene, sport, kézműves foglalkozások, népi hagyomány és honismeret terén egyéni adottságaik figyelembe vételével kapjanak lehetőséget alapkészségeik fejlesztésére, és ezzel biztos alapot szerezhessenek későbbi életükben.

Az 1996-ban alakult Szent Bernát Arborétum Alapítványa elsődleges feladata az arborétum parkjának fenntartása, fejlesztése, védelme, kulturális célra való hasznosítása. Legfontosabb feladata, hogy a park, a rendház és a templom a környezetéhez és a múltjához mérten, még sokáig szolgálja Nagyvenyimet, a nagyvenyimieket és az ide látogató vendégeket.

1996. január 29-én alakult meg a Nagyvenyimi Polgárőrség 24 taggal és 14 pártoló taggal a közrend és a közbiztonság fenntartása, javítása érdekében. Az egyesület tevékenysége során jelentősen javult a közbiztonság. A lakosság érdekében igyekeznek minden felkérésnek eleget tenni, tagjaik folyamatos képzéseken vesznek részt ezzel is segítve a hatékony munkát. 2012-ben az egyesület taglétszáma meghaladta a 30 főt, közülük 6 alapító tag. Nonprofit egyesületként alakult meg, de ma már közhasznú egyesületként végzi munkáját, 1996 óta tagja az Országos Polgárőr Szövetségnek. Tagjainak létszáma jelenleg 28 fő.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erről a pontról nem rendelkezünk információval.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek személyes, valamint online kapcsolattartás útján. A tervezetet véleményezte Nagyvenyim

Nagyközség Önkormányzati- Képviselő-testületének Egészségügyi, Szociális és Humán-erőforrás Bizottsága és az összehívott HEP fórum.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

Az önkormányzat honlapján: www.nagyvenyim.hu az elfogadott esélyegyenlőségi koncepció hozzáférhető lesz, így az esélyegyenlőségi intézkedéseket széles körben megismerik és biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ingyenes szolgáltatások alacsony szintje 2. Ellátásban nem részesülő álláskereső relatíve magas száma 3. 180 napon túl is álláskereső magas száma 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hozzáférés javítása, jogérvényesítés 2. Ne legyen ellátatlan 3. Munkához jutás segítése
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az óvoda és a bölcsőde férőhelyei maximálisan kihasználtak 2. Gyermekek családot szegénysége 3. Helyben vagy ingyenesen elérhető pszichológus hiánya 4. Piac téri játszótér eszközei elavultak 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bővítés, pályázati források keresése 2. Szükségletek kielégítése (nevelést elősegítő eszközök, ruhák osztása) 3. Pszichológus alkalmazása 4. Pályázati forrás keresése fejlesztésre
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intézményhiány 2. Idősek informatikai jártassága alacsony 3. Kevés időst érint a tematikus generációs program 4. Bentlakásos szociális intézményben kevés férőhely 5. Előregedő társadalom, egészségromlás 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az idősek nappali ellátását és a házi segítségnyújtást biztosító intézmény létrehozása 2. Informatikai tanfolyamok szervezése (művelődési ház, önkéntesek bevonásával) 3. Társadalmi megbecsülés erősítése, idősek szélesebb körű bevonása 4. Lehetőség keresése intézmény építésére és működtetésére 5. Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyermekvállalás utáni munkavállalás nehézségei 2. Családon belüli erőszak rejtve maradása 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Részmunkaidős foglalkoztatás elterjedésének elősegítése 2. Felderítés fokozása, érintettek meggyőzése a problémák felvállalására
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fogyatékkal élő gyermekek intézményi fejlesztésére nincs elérhető szakember 2. Nem minden intézmény akadálymentesített (infokommunikáció) 3. Bizonyos fogyatékkal élő személyek nem képesek a közösségi közlekedést igénybe venni 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fejlesztő szakemberek felkutatása és alkalmazása 2. Igényfelmérés, és ha szükséges pályázati források keresése, akadálymentesítés a fejlesztés körében 3. Szállításukra alkalmas szolgáltatás szervezése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nem minden intézmény akadálymentesített (infokommunikáció) 2. Előregedő társadalom, egészségromlás 3. Mélykúti víz emberi fogyasztásra rendszeresen alkalmatlan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés, és ha szükséges pályázati források keresése, akadálymentesítés a fejlesztés körében 2. Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése 3. Alternatív vízvételi lehetőség keresése
--	--	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beilleszkednek a település lakóközösségébe, tiszteletben tartják a magántulajdont, mások kemény munkával megkeresett vagyonát, ahol képzik magukat, ahol a település jövőjéért együtt tudnak dolgozni a nem roma lakossággal.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják a kiutat a krízishelyzetükből és támogatásunkkal önállóan is képesek legyenek gondoskodni önmagukról és családjukról.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek magas szintű, széleskörű képzését, továbbá, hogy a HH és HHH, SNI és egyéb okból segítségre szoruló gyermekek is elérjék ezt a magas szintű képzést, odafigyelést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáinak feltárására, egészségügyi ellátásukra, közbiztonságukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyés után a munka világába történő visszatalálás biztosítását, és hogy azonos legyen a férfiakkal a jövedelmük.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára a helyi közszolgáltatások elérése érdekében az akadálymentesítés megvalósítására és foglalkoztatásukra.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Infokommunikációs akadálymentesítés	Nem minden intézmény akadály-mentesített	településen élő fogyatékkal élőknél a hozzáférése közszolgáltatásokhoz		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	kapcsolatfelvétel, igényfelmérés,	polgármester	igényfelmérés 3 hónap ha szükséges, pályázati források keresése 1 év sikeres pályázat esetén megvalósítás 2025.12.31.	igénylők száma források összege	humán pénzügyi	5 év	
2	Egészségmegőrzés	Előregedő társadalom, egészségromlás	Egészség-megőrzés		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése	polgármester házi orvosok	egészségnapok szervezése évente, előadások tartása negyedévente folyamatosan	lakosság egészségének javulása	humán pénzügyi technikai	1 év	
3	Egészséges ivóvíz Mélykútra	Mélykúti víz emberi fogyasztásra rendszeresen alkalmatlan	Alternatív vízvételi lehetőség keresése			egészséges ivóvizet biztosító lehetőség felkutatása, megvalósítása	polgármester	2027.12.31.	folyamatosan rendelkezésre álló egészséges ivóvíz	pénzügyi, technikai	5 év	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Ingyenes szolgáltatások biztosítása	Ingyenes szolgáltatások alacsony szintje	hozzáférés javítása, jogérvényesítés fejlődése		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II	infrastruktúra biztosítása kapcsolatfelvétel	polgármester	helyiség biztosítása 1 hónap együttműködés kialakítása 6 hónap 2024.12.31	ellátott ügyfelek száma	humán pénzügyi technikai	1 év	
2	Álláskeresők munkához juttatása	Ellátásban nem részesülő álláskeresők relatíve magas száma	ne legyen ellátatlan			önkéntes tevékenység lehetőségéről tájékoztatás,	családsegítők	tájékoztatás 2 hónap, utána folyamatosan álláshirdetések megjelentetése folyamatosan 2028. 12.31.	álláskeresők száma	humán technikai	1 év	
3	Hosszútávú munkanélküliség	180 napon túl is magas álláskeresők száma	munkához jutás segítése			álláshirdetések megjelentetése a honlapon, faliújságon	jegyző	álláshirdetések megjelentetése folyamatosan	álláskeresők száma	technikai	1 év	

	csökkentése							2028. 12.31.				
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Férőhely hiány mérséklése	Az óvoda és a bölcsőde férőhelyei maximálisan kihasználtak	bővítés		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pályázati források keresése	polgármester	2026.12.31.	férőhely bővítés	pénzügyi	5 év	
2	Anyagi nehézségek csökkentése	gyermekes családok szegénysége	ne legyen rászoruló gyermek		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	szükségletek kielégítéséhez adományok felkutatása és osztása	családsegítők	negyedévente adománygyűjtő akciók szervezése	rászoruló gyermekek, családok száma	technikai pénzügyi	1 év	
3	Pszichológushíány felszámolása	helyben vagy ingyenesen elérhető pszichológus hiánya	legyen elérhető pszichológus		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pszichológus felkutatása, alkalmazása	polgármester	2026.12.31.	rászoruló gyermekek, családok száma	humán pénzügyi	1 év	
4	Játszótér fejlesztése	Piac téri játszótér eszközei elavultak	Pályázati forrás keresése fejlesztésre		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pályázati források keresése	polgármester	2027.12.31.	elérhető eszközök száma	pénzügyi	5 év	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Álláskereső anyák segítése	gyermekvállalás utáni munkavállalás nehézségei	ne legyen álláskereső anya		„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	rész munkaidős foglalkoztatás elterjedésének elősegítése	polgármester	2024.12.31.	álláskereső anyák száma	humán	1 év	
2	Családon belüli erőszak megelőzése	Családon belüli erőszak rejtve maradása	feltáratlan esetek csökkenése		„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	tájékoztató anyagok és összeállítás népszerűsítése	családsegítők	2024.12.31.	érintettek száma	humán technikai	1 év	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Intézményhiány felszámolása	nincs idősek nappali ellátását és házi segítségnyújtást biztosító intézmény	idősek ellátásának biztosítása, intézményalapítás		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	igényfelmérés, forráskeresés, intézményalapítás	polgármester jegyző	igényfelmérés 1 év, forráskeresés 2026.12.31. Intézményalapítás 2028.12.31.	ellátott idősek száma	pénzügyi, technikai, humán	5 év	
2	Idősek digitális kompetencia fejlesztése	Alacsony az idősek informatikai jártassága	biztonságos internethasználat, elektronikus levelezés, ügyintézés elsajátítása		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	igényfelmérés, képzés szervezése	polgármester	igényfelmérés 3 hónap képzés szervezés 1 év	képzett idősek száma	pénzügyi, technikai, humán	1 év	
3	Idősek mozgókörök	kevés időst érintenek a tematikus generációs	több időst bevonása a részükre szervezett		Idősügyi Nemzeti Stratégia	igényfelmérés, program	polgármester	2024. 12.31. utána	részvevő idősek száma	humán, technikai,	1 év	

	sítása	programok	programokba		(2010-2022), (2023-2024)	szervezés		évente		pénzügyi		
4	Bentlakás-os intézmény férőhely növelés	bentlakásos szociális intézményben kevés a férőhely	férőhelyszám növekedése		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	igényfelmérés, forráskeresés, intézményalapítás	polgármester jegyző	igényfelmérés 1 év, forráskeresés 2028.12.31. Intézményalapítás 2028.12.31.	ellátott idősök száma	pénzügyi, technikai, humán	5 év	
5	Egészség-megőrzés	Előregedő társadalom, egészségromlás	Egészség-megőrzés		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szűrővizsgálatok és az egészséges életmód népszerűsítésével a betegségek kialakulásának megelőzése	polgármester háziorvosok	egészségnapok szervezése évente, előadások tartása negyedévente folyamatosan	lakosság egészségének javulása	humán pénzügyi technikai	1 év	
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Szakemberhiány csökkentése	Fogyatékkal élő gyermekek intézményi fejlesztésére nincs elérhető szakember	gyermekek akadálytalan fejlesztése		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	fejlesztő szakemberek felkutatása alkalmazása.	polgármester	szakemberek felkutatása 2024.12.31 alkalmazása 2026.12.31.	érintett gyermekek száma	pénzügyi humán	2 év	
2	Infokommunikációs akadály-mentesítés	Nem minden intézmény akadály-mentesített	településen élő fogyatékkal élő a hozzáférése a közszolgáltatásokhoz		Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	kapcsolatfelvétel, igényfelmérés,	polgármester	igényfelmérés 3 hónap ha szükséges, pályázati források keresése 1 év sikeres pályázat esetén megvalósítás 2026.12.31.	igénylők száma források összege	humán pénzügyi	5 év	
3	Fogyatékosok szállítása	Bizonyos fogyatékkal élő személyek nem képesek a közösségi közlekedést igénybe venni	Szállításukra alkalmas szolgáltatás szervezése		Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	igényfelmérés, lehetőségek keresése	polgármester	igényfelmérés 3 hónap ha szükséges, pályázati források keresése 1 év sikeres pályázat esetén megvalósítás 2026.12.31.	igénylők száma	pénzügyi, humán, technikai	1 év	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános HEP Fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program honlapon történő nyilvánosságra hozatala is.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására kétfévente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményei nyilvánosak a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum tagjaival.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagyvenyim Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzati képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 33/2024. (II.21.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nagyvenyim, 2024. február 22.

Kaiser Katalin
Vargáné Kaiser Katalin
polgármester

K I V O N A T

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testület 2024. február 21. napján tartott soron kívüli nyílt ülésének jegyzőkönyvéből.

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testületének **33/2024. (II.21.) önkormányzati határozata**

Nagyvenyim Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a 2024-2029 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot az előterjesztés szerint jelen határozat mellékletét képező tartalommal fogadja el.

K.m.f.

Vargáné Kaiser Katalin s.k.
polgármester

Takácsné dr. Gécs Anita s.k.
jegyző

A kivonat hitelélül:
Nagyvenyim, 2024. február 22.

Takácsné dr. Gécs Anita
Takácsné dr. Gécs Anita
jegyző

